

รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรม
กับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับ
กฎหมายต่างประเทศ

Legal Abortion: a comparative study between Thai Laws
and other nations in a concept of immorality and social
problems solving

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เครือวัลย์ อินทรสุข และคณะ
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรม
กับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางสังคม โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับ
กฎหมายต่างประเทศ

Legal Abortion: a comparative study between Thai Laws
and other nations in a concept of immorality and social
problems solving

เครือวัลย์ อินทรสุข สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

อัณณลินต์ กมลนันทกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ทุนอุดหนุนประเภททุนพัฒนางานวิจัยด้านนิติศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ชื่องานวิจัย การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไข
ปัญหาทางสังคม โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ
Legal Abortion: a comparative study between Thai Laws and other
nations in a concept of immorality and social problems solving

ผู้วิจัย เครือวัลย์ อินทรสุข

ผู้ร่วมวิจัย/ที่ปรึกษา อัญชลินต์ กมลนันทกิจ

สาขาวิชา นิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสร็จวิจัย 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ (1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ (2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร(Documentary Research) ทั้งนี้ มุ่งศึกษาจากประมวลกฎหมายอาญา บทบัญญัติกฎหมายของกฎหมายต่างประเทศ ตำรา หนังสือกฎหมาย บทความ วารสาร งานวิจัย รายงานการเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต และข้อมูลอื่นๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินการวิจัยพบว่า หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศมีความแตกต่างกันเรื่องอายุครรภ์ สุขภาพของหญิงและทารกในครรภ์ ซึ่งการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่นั้น ยังคงเป็นความผิดทางศีลธรรมที่การทำแท้งยังคงมีโทษทางอาญา แต่เพื่อการแก้ไขปัญหาทางสังคมจึงให้ทำแท้งได้ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และเพิ่มเหตุยกเว้นความผิดอื่นๆ ที่ทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและไม่มีความผิดตามกฎหมาย

คำสำคัญ : ทำแท้ง, ชอบด้วยกฎหมาย, ศีลธรรม, ปัญหาทางสังคม

Title : Legal Abortion: a comparative study between Thai Laws and other nations in a concept of immorality and social problems solving

Researcher : Miss. Khruawan Intharasuk and Miss Annalin Kamilnanthakit.

Program : Laws Program

Phetchabun Rajabhat University 2023

Abstract

This research was to comparative examination Thai law with foreign law in the concept of the legal abortion between the idea of immorality and solving social problems. This research had 2 objectives (1) to comparative examination Thai law with foreign law in the concept of the legal abortion between the idea of immorality and solving social problems (2) to study and analysis the legal abortion according to the revision on the Criminal Law against the idea of immorality and solving social problems. This is a Qualitative Research using a Documentary Research as a methodology to examined both Thai and English texts: Thai Criminal Law, foreign laws, text books, laws books, articles, journals, researches, reports, supreme court verdicts, internet articles, and etc. Research found that the difference of rule and the provision for abortion between Thai and foreign criminal law regarding on a gestational age and the health condition of mother and her fetus. The abortion is lawful under the revised Criminal Code. In the Criminal punishment, abortion is still has an immoral offense. But, in order to solve social problems, abortions can be made within 12 weeks of pregnancy and, moreover, adding other exceptional concepts for safely and legally abortion.

Keywords : abortion, legal abortion, morality, social problem

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาในการให้ข้อมูลและคำแนะนำ รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

เครือวัลย์ อินทรสุขและคณะ

2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	1
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย.....	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ความหมายของการทำแท้ง	3
2.2 แนวคิดทางด้านศีลธรรมและปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับการทำแท้ง.....	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทำแท้งในต่างประเทศ	9
2.4 กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในประเทศไทย	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	18
3.1 แนวทางและวิธีวิจัย	18
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	18
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	19
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	20
4.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญา ของไทยกับต่างประเทศ.....	20
4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวล กฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทาง สังคม	42
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	45
5.2 ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์).....	54

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีข่าวเรื่องการทำแท้งเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายและทำแท้งเถื่อน (ผิดกฎหมาย) เดิมประมวลกฎหมายอาญามีเหตุยกเว้นความผิดหากการทำแท้งเป็นการกระทำของแพทย์และการตั้งครรภ์มีผลต่อสุขภาพของหญิงหรือเกิดจากการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา แต่ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้หญิงทำแท้งได้แม้การตั้งครรภ์ได้มีผลต่อสุขภาพของหญิงหรือมิได้เกิดจากการกระทำความผิดในทางอาญา อีกทั้งยังมีความเห็นของหลายๆ ฝ่ายเห็นว่าการทำแท้งดังกล่าวผิดศีลธรรม หรือพูดง่ายๆ ว่า “บาป” ซึ่งดูจะขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิงด้วยเหตุนี้ การทำวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ศึกษาประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่เกี่ยวกับ “การทำแท้ง” รวมถึงกฎหมายของต่างประเทศว่าด้วยเรื่องการทำแท้ง และศึกษาว่าการทำแท้งดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคมหรือไม่ อย่างไร

อนึ่ง หากเรามองในแง่ของหญิงที่ตั้งครรภ์ คงไม่มีหญิงคนไหนที่ตั้งครรภ์แล้วอยากทำแท้ง ซึ่งการทำแท้งอาจเกิดได้หลายสาเหตุ เช่น ตั้งครรภ์ในวัยเรียน มีบุตรจำนวนมาก สถานะทางการเงิน (ฐานะยากจน) พ่อเด็กไม่รับผิดชอบ ทารกในครรภ์มีอวัยวะไม่ครบ ฯลฯ เหล่านี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อครอบครัวของเด็กเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อสังคมอีกด้วย หากเด็กเกิดมาท่ามกลางความไม่พร้อมในด้านต่างๆ จะมีผลกระทบในหลายๆ ด้านเช่น ถ้าเด็กมีอวัยวะไม่ครบ ไม่มีแขน ขา หากเติบโตขึ้น จะมีผลอย่างไรต่อเด็ก หรือครอบครัวที่มีบุตรจำนวนมาก จะมีผลต่อสังคมและเศรษฐกิจอย่างไร

อย่างไรก็ตาม แทนที่เราจะแก้ไขที่ปลายเหตุ หากเราแก้ไขที่ต้นเหตุจะเป็นการดีกว่าหรือไม่ และแม้ว่ากฎหมายจะยินยอมให้หญิงทำแท้งได้ตามเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายหากมีความจำเป็นในการทำแท้ง เนื่องจากการทำแท้งหญิงย่อมมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการทำแท้ง และแน่นอนว่าจะมีกลุ่มคนบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งแม้ว่าอายุครรภ์จะมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นในทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น เราคงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างทำแท้ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ตามมาหรือไม่ให้ทำแท้งเพราะจะขัดต่อศีลธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ

1.2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นวิธีการหนึ่งในการขจัดปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการทำแท้งที่มีการแก้ไขใหม่และบทบัญญัติกฎหมายอาญาด้านการทำแท้ง แนวคิด และหลักเกณฑ์ของต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร ทั้งนี้ เพื่อศึกษาว่ากฎหมายการทำแท้งของไทยดังกล่าว มีผลกระทบต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ธันวาคม 2564 – กันยายน 2565

1.4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยมุ่งศึกษาจากประมวลกฎหมายอาญา บทบัญญัติกฎหมายของกฎหมายต่างประเทศ ตำรา หนังสือกฎหมาย บทความ วารสาร รายงานการเสวนาทางวิชาการ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการทำแท้งที่มีการแก้ไขใหม่และบทบัญญัติกฎหมายอาญาด้านการทำแท้ง แนวคิด และหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่างประเทศ มีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2) การหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสังคม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ หมายถึง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ.2564

1.5.2 การทำแท้ง หมายถึง การแท้งโดยเจตนา เพราะตนเองแท้งบุตรอย่างตั้งใจ หรือ ยินยอมให้คนอื่นทำแท้งให้ในขณะที่การแท้งเอง (spontaneous abortion)

1.6 ประโยชน์ของการวิจัย

1.6.1 เข้าใจถึงบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการทำแท้งตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ เพื่อนำมาเปรียบกับกฎหมายของต่างประเทศ

1.6.2 รู้ถึงผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์ เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษ... และ มาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 302 เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิดเมื่อ

(1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น

(2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง

(3) หญิงยืนยันต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

(4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์

(5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น”

โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 ดังนั้น จึงทำให้การทำแท้งจากเดิมที่เป็นความผิด กลายเป็นว่าหากทำแท้งให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ผู้ทำแท้งจะไม่มีผิดในทางอาญาอีกต่อไป ซึ่งก่อนที่จะไปวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกฎหมายหรือแนวคิดของต่างประเทศ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้งเสียก่อน

2.1 ความหมายของการทำแท้ง

การทำแท้ง คือ การนำทารกออกจากครรภ์มารดาก่อนเวลาอันสมควรโดยเจตนา อาจกระทำได้หลากหลายวิธี ซึ่งเป็นการยุติการมีชีวิตของทารกในครรภ์มารดา ในอดีตสังคมไทยไม่มีกฎหมายอนุญาตให้หญิงมีครรภ์ทำแท้งได้โดยเสรี เนื่องจากมีข้อจำกัดทางศีลธรรม ความเชื่อทางศาสนา เป็นการขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี แต่ในปัจจุบันมีกฎหมายใหม่ออกมาบังคับใช้ส่งผลให้หญิงมีครรภ์สามารถแสดงเจตนายุติการตั้งครรภ์ได้ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 มาตรา 301 และ มาตรา 305 กล่าวคือ มาตรา 301 กำหนดให้หญิงอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย และ

มาตรา 305 ได้วางหลักให้ทำแท้งโดยไม่มีควมผิด ดังนี้ (1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากปัญหาต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิง (2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง (3) หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเพศ (4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ (5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ภายหลังการ ตรวจและรับคำปรึกษา เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ตามบทมาตราดังกล่าว (จรรยาพร เหมรังสี, 2564)

การแท้ง หมายถึง การสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ ก่อนที่เด็กจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นอกครรภ์มารดา เท่าที่องค์การอนามัยโลกใช้กันมาแต่เดิม ถือเอาการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ก่อนอายุครรภ์ 28 สัปดาห์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เด็กยังหนักไม่ถึง 1,000 กรัม ในระยะหลังนี้ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความก้าวหน้าทางการแพทย์มาก จนสามารถจะเลี้ยงดูเด็กที่น้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 1,000 กรัม ให้รอดชีวิตได้เป็นส่วนใหญ่ ประเทศเหล่านั้นจึงเปลี่ยนนิยามของการแท้งใหม่ โดยถือว่า การแท้งเป็น การสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ เมื่ออายุครรภ์ต่ำกว่า 20 สัปดาห์ หรือเมื่อเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่า 500 กรัม สำหรับในประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าถึงเพียงนั้น จึงพากันใช้คำนิยามเดิมไปก่อน (สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน, 2528)

ทำแท้ง (abortion) นั้น หมายถึง การรื้อลูก มีเจตนาทำให้ทารกออกจาก ครรภ์มารดา ก่อนครบกำหนดและตาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

แท้งลูก ตามความหมายในทางกฎหมายนั้น หมายถึง การทำให้ เด็กที่ปฏิสนธิในครรภ์ของหญิงถูกทำลายก่อนที่จะคลอดหรือคลอดออกมาแล้วไม่มี สภาพบุคคล หากเป็นกรณีที่ได้คลอดออกมามีชีวิตเพียงชั่ววินาทีเดียวแล้วถึงแก่ ความตาย เช่นนี้ไม่ใช่การแท้งลูกตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา แต่เป็นเพียงการแท้งลูกตามความรู้สึกหรือความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไปเท่านั้น (ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, 2551)

การทำแท้ง หมายถึง การขจัด หรือการกระทำโดยตั้งใจที่จะเกิดการทำลาย ทารกใน ครรภ์จากมดลูกของมนุษย์ที่เป็นผู้หญิง โดยการขอให้ผู้อื่นทำหรือทำโดยตัวหญิงเอง อันเป็นผล ให้เกิดการตายของทารกในครรภ์ (ปรีชา เพชรรงค์, 2520)

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา **การทำแท้ง** หมายถึง การสิ้นสุดของการมีครรภ์ก่อนอายุครรภ์ 28 สัปดาห์ หรือน้ำหนักต่ำกว่า 1,000 กรัม แต่มีข้อยกเว้น ในกรณีที่ทารกหนัก 500 ถึง 999 กรัม คลอดออกมายังมีชีวิตไม่เรียกว่าแท้ง ให้ถือว่าเป็นการคลอดก่อนกำหนด (*Immature Delivery*) (สมหมาย ถุงสุวรรณ, 2555)

การทำแท้ง หมายถึง การกระทำด้วยวิธีใด ๆ เพื่อให้เกิดการแท้ง ซึ่งโดยทั่วไปในสังคม การทำแท้งแบ่งได้เป็น 2 กรณีใหญ่ ๆ คือ การทำแท้งเพื่อการรักษา และการทำแท้งผิดกฎหมาย และเป็นปัญหากับหลากหลายประเด็น และซับซ้อนในความถูกต้อง ความเหมาะสมตามสภาพ สังคม ตลอดจนความรู้สึกในหลากหลายมุมมอง คือ การทำแท้งผิดกฎหมาย อันไม่ได้มีสาเหตุ เนื่องมาจากความปลอดภัยของผู้ตั้งครรภ์ (Kapook.com, 2564)

ในด้านกฎหมาย **การทำแท้ง** คือ การเอาเด็กออก พราออก หรือ การฆ่าลูกในครรภ์ ในขณะที่อยู่ในครรภ์มารดา หรือนักกฎหมายอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่า คือการทำลายลูกในครรภ์ตั้งแต่ เริ่มปฏิสนธิไปจนถึงกำลังคลอด และคลอดออกมาโดยปราศจากชีวิต (หยุด แสงอุทัย, 2520)

องค์การอนามัยโลก (ค.ศ. 1977) ให้ความหมายว่า การแท้ง หมายถึง การสิ้นสุดการ ตั้งครรภ์ เมื่อเด็กมีน้ำหนัก 500 กรัม หรือ น้อยกว่า ซึ่งเทียบอายุครรภ์ได้ประมาณ 20 สัปดาห์ (ธีรพร วุฒยวณิช, 2535)

สมาคมการแพทย์สหรัฐอเมริกา การแท้ง หมายถึง การสิ้นสุดการตั้งครรภ์ครบ 20 สัปดาห์ หรือเมื่อทารกมีน้ำหนักต่ำกว่า 500 กรัม (สมหมาย ถุงสุวรรณ, 2527)

การแท้งบุตร หมายถึงการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์หลังจากไข่ที่ผสมแล้ว ฝังตัวในมดลูก การแท้งบุตรแบ่งเป็น 2 ประเภท คือการทำแท้งและการแท้งเอง การทำแท้ง (*induced abortion*) หมายถึงการแท้งโดยเจตนา เพราะตนเองแท้งบุตรอย่างตั้งใจหรือยินยอมให้คนอื่นทำแท้งให้ในขณะที่ การแท้งเอง (*spontaneous abortion*) หมายถึงการแท้งบุตรที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ ภายในร่างกาย มารดาหรือทารกในครรภ์นั้น โดยมีได้เกี่ยวกับการกระทำใดๆ ที่ตั้งใจจะให้เกิดการแท้งจากภายนอก สาเหตุของการแท้งเองอาจเกิดจาก ความผิดปกติของตัวอ่อน รก หรือผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ (วิลาสินี พนา นครทรัพย์, 2554)

2.2 แนวคิดทางด้านศีลธรรมและปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับการทำแท้ง

การทำแท้งถูกมองว่าเป็นปัญหาทั้งในทางสังคม ศีลธรรม จริยธรรม ปัญหาการทำแท้งจึงมีการถกเถียงกันอย่างมากระหว่างฝ่ายที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้เพราะปัญหาการทำแท้งเป็นปัญหาที่มองได้หลายแง่มุม รวมทั้งความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลหลายฝ่าย (อารดี ประสมทรัพย์, 2550)

ชัยชาญ ศรีหาน (2562) สรุปว่า ศีลธรรมเกิดพร้อมๆกับการที่มนุษย์มีเหตุผลเพราะต้องใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น ๆ จนเชื่อมั่นโน้ตศน์ของตนกับความคิดของคนอื่นซึ่งแสดงออกต่อกันก่อให้เกิดข้อตกลงในการยอมรับพฤติกรรมของตนและคนอื่น ๆ แนวคิดเรื่องหลักเกณฑ์ของพฤติกรรมจึงปรากฏในรูปของประเพณี (*Custom*) วัฒนธรรม (*Culture*) ซึ่งมีบ่อเกิดมาจากความเชื่อหรือศาสนา (*Belief*) และของศีลธรรม

พุทธทาสภิกขุ (2553) นิยาม “จริยธรรม” แปลว่าเป็นสิ่งที่พึงประพฤติ ส่วน “ศีลธรรม” หมายถึงสิ่งที่กำลังประพฤติอยู่หรือประพฤติแล้ว นักปรัชญามักใช้คำว่าศีลธรรม (*Morality*) บ่งบอกถึงประเพณีและการปฏิบัติตามประเพณี ส่วนจริยศาสตร์มุ่งแสวงหาข้อยุติในทางหลักการหรือพฤติกรรมที่ถูกต้องให้แก่ปัจเจกชนและกลุ่มคน และมุ่งศึกษาคุณค่าในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างหลักการทั้งหลาย

ตามทัศนะทางพระพุทธศาสนา การตั้งครรรภ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ กล่าวคือ บิดามารดามีเพศสัมพันธ์กัน มารดาอยู่ในวัยที่จะให้กำเนิดทารกได้ และมีสิ่งที่ทางพุทธศาสนา เรียกว่า “คันถัพพะ” คือ สัตว์ที่มาปรากฏอยู่ในครรภ์ เข้าไปอยู่ในไข่ของมารดาที่ได้รับเชื้อจาก บิดาแล้ว ตามหลักศีล 5 ในข้อที่ 1 คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทั้งปวง รวมถึงการทำร้ายสัตว์หรือมนุษย์ การฆ่าไม่เกี่ยวกับปัญหาว่าอินทรีย์ภาพนั้นอยู่ในสติสัมปชัญญะเพราะเงื่อนไขทางกายภาพ บางประการมีค่าเท่ากับการฆ่าคนที่ยังมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ (ณฐธีร์ ศรีดี, 2560)

ดังนั้น การทำแท้งในทางพระพุทธศาสนาถือเป็นการทำลายชีวิต ที่บาปและผิดศีลธรรมจึงไม่อาจยอมรับให้มีการทำแท้งได้ คำถามว่าชีวิตเริ่มต้นที่ใดจึงมีความสำคัญต่อประเด็นนี้ เพราะแม้ว่าในทางกฎหมายจะชัดเจนว่าความเป็นบุคคลเริ่มต้นเมื่อคลอดและมีชีวิตอยู่ นั่นก็ใช่ว่านิยามทางกฎหมายจะ

เป็นนิยามเดียวที่สังคมยอมรับ ในมิติของศาสนาและศีลธรรมชีวิตเริ่มต้นแล้วตั้งแต่ปฏิสนธิ อย่างไรก็ตาม อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าผู้หญิงควรมีสติที่จะเลือกกำหนดชีวิตของตน ควรมีสติในเนื้อตัวร่างกายของตัวเอง คนอื่นหรือศีลธรรมไม่ควรก้าวล่วงหรือบอกว่าอะไรเลือกได้หรือไม่ได้ เนื่องจากบริบทในชีวิตของปัจเจกไม่เหมือนกัน การใช้ชุดความเชื่อมาตัดสินชีวิตคนอื่นอาจจบลงเป็นความรุนแรงชนิดหนึ่งที่กดทับลงมาบนตัวผู้หญิง เมื่อกฎหมายและศีลธรรมทางศาสนา คือ สองแกนหลักที่ควบคุมชีวิตของเรา ความลำเอียงที่ซ่อนอยู่หลังม่านต่างหากที่ทำให้ศีลธรรมและกฎหมายปิดทางเลือกของผู้หญิง (กฤษฎา สุวรรณระกุล, 2560)

เจตนาเป็นมาตรการตัดสินการกระทำตามหลักพุทธจริยศาสตร์ แต่เจตนาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับตัดสินการกระทำของมนุษย์ ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีเกณฑ์หลักและเกณฑ์รองเพื่อร่วมในการตัดสินอีก ดังที่พระธรรมปิฎก ได้กล่าวถึงเกณฑ์ตัดสินคุณค่าเชิงจริยธรรมใน พระพุทธศาสนาไว้ 2 ระดับคือ เกณฑ์หลักและเกณฑ์รอง เกณฑ์หลักสำหรับตัดสินความที่กรรมเป็น กุศลหรืออกุศล โดยใช้เจตนาและสภาวะแห่งธรรมนั้นที่ส่งผลต่อจิต และเกณฑ์รองคือใช้ฆโมธรรมของตนเอง การยอมรับของบัณฑิต และพิจารณาลักษณะและผลของการกระทำ (ป.อ.ปยุตโต, 2546)

พระชาย วรธัมโม (อ้างใน กฤษฎา สุวรรณระกุล, 2557) เสนอว่าบาปหรือไม่บาปเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องตัดสินใจ ไม่ใช่เรื่องของคนอื่น การคิดแทนคนอื่นและไม่ได้มองบริบทรอบตัวของคนที่ต้องตกกระทบลำบากว่าต้องเผชิญอะไรและอย่างไร ควรเปิดโอกาสให้เจ้าของชีวิตคิดและตัดสินใจของตัวเอง เนื่องจากว่าคนที่ตั้งท้องบางคนก็ไม่พร้อมที่จะให้กำเนิด อาจทำให้เลี้ยงเด็กขาดคุณภาพ แม้ว่าศาสนาจะบอกว่าเป็นบาปก็ตาม แต่สุดท้ายควรเป็นเรื่องของคนคนนั้นที่จะตัดสินใจกับสิ่งที่เขากำลังเผชิญมากกว่าที่จะให้คนอื่นชี้แนะเขา นี่

วราภรณ์ แซ่มสนธิ (2563) กล่าวว่า ศาสนาหรือความเชื่อทางศีลธรรมไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทั้งก่อนและหลังการกระทำ การทำแท้งควรเป็นเรื่องการตัดสินใจของผู้ตั้งท้องมากกว่าว่าเขามีมุมมองต่อชีวิตที่จะเกิดขึ้นมาอย่างไร คนภายนอกไม่มีสิทธิประเมิน คิดแทน หรือบอกว่าบาปจะบาปหรือไม่ควรเป็นสิทธิของคนคนนั้นที่เจตนาตัวเองมากกว่า ทว่าการที่ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกผิดบาปจากการทำแท้งก็ไม่ใช่เรื่องล้าหลัง แต่อย่างใด เนื่องจากอิทธิพลของศาสนาและความเชื่อแทรกซึมอยู่ในชีวิต อาจกล่าวได้ว่า สำหรับผู้สนับสนุนการทำแท้งกฎหมายนั้น ศีลธรรมกับกฎหมายต้องแยกจากกัน การทำผิดศีลธรรม อาจไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การทำแท้งอธิบายด้านศีลธรรมไม่ได้ แต่ต้องอธิบายว่าการทำแท้งนั้นกระทบความสงบสุขของสังคมหรือไม่

ศีลธรรมเป็นส่วนที่กล่าวถึงการกระทำทางไตรทวารที่มีค่าทางจริยะตามหลักพุทธจริยศาสตร์ว่าต้องดำเนินไปเพื่อการเข้าถึงเป้าหมายอันเป็นสัจธรรมนั้น เพราะถ้าไม่มีเป้าหมายในการกระทำ การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ก็ไม่อาจจะบอกได้ว่าการกระทำดังกล่าวนี้ถูกหรือผิดได้ เป็นแต่สักว่าทำแล้วกำลังทำ หรือทำอยู่เท่านั้น หากมูลเหตุจูงใจเบื้องต้นและเป้าหมายอันเป็นที่สุดมิได้ แต่เมื่อบุคคลเชื่อว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต เช่น เห็นว่าความสุขเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เป็นต้น การกระทำต่างๆ ซึ่งกล่าววาที้ ถูกและควร ย่อมนำไปสู่ความสุขอันเป็นเป้าหมายนั้น พระพุทธศาสนาถือว่าการกระทำทั้งที่ถูกและผิดนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่เป็นไปอย่างเสรี แต่เป็นเสรีภาพที่สัมพันธ์กับกฎ

ของเหตุและผล และที่สำคัญ คือความตั้งใจหรือเจตนาอันแรงกล้าของบุคคลที่มีต่อการกระทำนั้นๆ (วีราภรณ์ อนุพันธ์, 2564)

แนวคิดที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาปหรือไม่นั้น มีความเห็นว่า ความเป็นมนุษย์เริ่มต้นเมื่อ เซลล์ไข่ของเพศหญิงและเซลล์สุจิของเพศชายได้ปฏิสนธิกัน เช่น แนวคิดทางศาสนาต่างๆ อย่าง ศาสนาพุทธที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ แม้จะไม่ได้ระบุว่าการทำแท้งเป็นเรื่องผิดเสียทีเดียว แต่มีความเชื่อว่าการเป็นมนุษย์นั้นเริ่มต้นตั้งแต่การปฏิสนธิในท้องของผู้หญิง การทำแท้งจึงถือเป็นการฆาตกรรมทำให้เป็นบาป ถ้าสังเกตจะพบว่ารายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องลี้ลับมักจะยึดเย็ดเคราะห์กรรมแทบจะทุกประเภทให้กับผู้หญิงที่เคยทำแท้ง การทำแท้งจึงเป็นเหมือนเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้คนเชื่อและยอมจำนนต่อแนวคิดเรื่องบาปบุญ นอกจากศาสนาพุทธแล้วยังมีศาสนาอิสลามที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาป เพราะเด็กที่กำลังจะเกิดถือเป็นสิ่งที่พระเจ้ามอบให้ จึงไม่ควรทำลาย ในศาสนาคริสต์เองก็เชื่อว่าทารกในครรภ์มีชีวิตเทียบเท่าผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้น การทำแท้งจึงเป็นเรื่องผิด อย่างไรก็ตามข้อสรุปข้างต้นนี้เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏในคัมภีร์ของแต่ละศาสนาเท่านั้น ในทางปฏิบัติแต่ละศาสนาก็ไม่ได้เอาบทบัญญัติเหล่านี้มาตัดสินการทำแท้งในทุกกรณีเสียทีเดียว

วิลาสินี พนานครทรัพย์ (2554) กล่าวถึงประเด็นเรื่องของพุทธศาสนา เป็นเรื่องของ คุณธรรม จริยธรรม เรื่องบาปกรรม ความเชื่อที่ว่า การเกิดมาเป็นมนุษย์ได้ต้องอาศัยกายของบิดาและ มารดาเป็นแดนเกิด ซึ่งประกอบ ธาตุส่วนหยาบ เพื่อให้กายละเอียดของผู้มีบุญพอที่จะมาเกิดเป็น มนุษย์ได้เกิดมาสร้างบารมีสร้างความคิดต่อไป ทารกที่กำลังจะเกิดมา ควรจะมีสิทธิในชีวิตของตนเอง โดยสิทธิในชีวิตเป็นสิทธิที่สำคัญที่ได้รับการรองรับด้วยจริยธรรมทางศาสนา ซึ่งมองว่ามนุษย์ไม่ควร เบียดเบียนกันไม่ควรทำลายชีวิตกัน ชีวิตแต่ละชีวิตรักตัวเอง รักสุขเกลียดทุกข์กลัวภัยกลัวความตาย ด้วยกันทั้งนั้น เป็นหลักความจริงเป็นหลักสัจธรรม มนุษย์หรือแม้แต่สัตว์แรกเกิดต่างก็มีสิทธิในชีวิต ของตัวเอง (พระเทพเวที 2536 อ้างใน วิลาสินี, 2554) กลุ่มไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งจะยึดถือสิทธิ ของทารก สนับสนุนและเคารพสิทธิของเด็กที่เกิดมาเด็กถูกมองว่าไม่มีทางตอบโต้แต่ก็มีสิทธิที่จะมี ชีวิตเหมือนมนุษย์ผู้อื่น ถ้าเปิดโอกาสให้ทำแท้งได้ก็เท่ากับว่ายอมรับให้เกิดการฆ่ามนุษย์ที่ไม่มีทางสู้ได้ อย่างเลือดเย็น แม้ถึงว่าสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในการจัดการกับร่างกายของตนเองเป็นเรื่องสำคัญ แต่สิทธิในชีวิตเป็นเรื่องที่สำคัญกว่า

มีแนวคิดและความเห็นที่สนับสนุนให้การทำแท้งนั้นถูกกฎหมาย โดยทฤษฎีกลุ่มสตรีนิยม มีความเห็นว่าหญิงตั้งครรภ์ทุกคนมีสิทธิในร่างกายของตนเองที่จะทำอะไรก็ได้ตามที่ต้องการ Warren เห็นว่า สิทธิของหญิงตั้งครรภ์น่าจะเหนือกว่าสิทธิของชีวิตในครรภ์ซึ่งมองว่าการทำแท้งนั้น ไม่ต่าง อะไรกับการจัดการเนื้องอก หรือผ่าตัดไส้ติ่งและกลุ่มสตรีนิยมเสริมมองว่าสตรีนั้นจะมีสิทธิในการมอง ว่าควรจะมีส่วนร่วมหรือตัดสินใจ ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตามในการที่จะตัดสินใจในเรื่องของการทำแท้ง หรือว่าควรจะมีสิทธิในการที่จะตัดสินใจในช่วงของการพัฒนาการของทารกในช่วงพัฒนาการขั้นใดขั้น หนึ่ง (วริดา สมสวัสดิ์, 2549)

นอกจากนี้ยังมี ทฤษฎีประโยชน์นิยม มองว่า การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม ด้วยเหตุผลฐานะ ยากจนจะต้องคำนวณปริมาณของประโยชน์สุขและทุกข์ในอนาคต หากการไม่ทำแท้งจะทำให้ ครอบครัวนี้ยากจนลงไปอีก มารดาไม่รักลูกเท่าที่ควรเพราะไม่อยากจะให้ลูกนั้นเกิดมาแต่แรกลูกก็จะเกิด มาไม่มีความสุขและต้องมีชีวิตที่แร้นแค้น ความทุกข์เกิดขึ้นมีมากกว่าการทำแท้ง ถึงอย่างไรเด็กใน

ท้องก็ยังไม่มีความคิดอ่านหรือปรารถนาอันใด เกณฑ์ประโยชน์นิยมก็ตัดสินว่าการทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูก มีความเห็นรวมกันอยู่อย่างหนึ่งว่า ผู้หญิงนั้นควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ว่าการตัดสินใจในลักษณะที่อาจจะมีความแตกต่างในประเด็นแยกย่อยลงไปว่าในช่วงไหนควรจะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อย่างเต็มที่ในช่วงไหนจะตัดสินใจในลักษณะที่มีความเห็นอย่างอื่นประกอบด้วยกลุ่มคนบางกลุ่มที่พยายามจะออกมาเพื่อช่วยเหลือหญิงที่ทำแท้ง และสนับสนุนให้มีการทำแท้งเสรี เช่น เครือข่ายเพื่อทางเลือกของผู้หญิงได้ออกมาแสดงความเห็นว่า “กฎหมายทำแท้งเข้มงวด ไม่ได้ลดการทำแท้ง เพราะไม่มีผู้หญิงคนใดตั้งใจท้องเพื่อไปทำแท้ง” นันเอง (วริดา สมสวัสดิ์, 2549)

ศิริพร สะโครบานะ ประธานมูลนิธิผู้หญิงได้ให้ความเห็นว่า เมื่อวิเคราะห์ถึงสังคมไทย แม้สิทธิของผู้หญิง จะได้รับความสนใจมากขึ้น แต่เมื่อจำกัดลงไปประเด็นสิทธิที่จะจัดการกับร่างกายของตนเอง สิทธิดังกล่าวก็ยังคงเป็นเรื่องใหม่ และอยู่ในวงแคบ การพูดถึงหรืออ้างถึงประเด็นสิทธิที่จะทำแท้งหรือยุติการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม จึงยังเป็นเรื่องที่สังคมยอมรับได้ยากโดยเฉพาะในสังคมที่ยังเชื่อว่า บรรทัดฐานสำคัญของผู้หญิงคือบรรทัดฐานของความเป็นแม่และการตัดสินใจต่อการทำแท้งเป็นการทำลายประสบการณ์คลอดและความเป็นแม่ อีกทั้ง ยังมองการทำแท้งเป็นเรื่องของบาปบุญคุณโทษ มีนัยยะของศีลธรรม เข้ามาเกี่ยวข้องการชูประเด็นเรื่องสิทธิในเนื้อตัวและร่างกายของผู้หญิงจึงยากที่จะยอมรับได้ (กฤตยาและกนกวรรณ, 2543)

แนวคิดของกฎหมายห้ามทำแท้งอย่างเข้มงวด กฎหมายห้ามการทำแท้งมีฐานคิดที่สำคัญด้วยกันสองประการ นั่นคือฐานคิดเชิงจริยธรรม ที่ว่าสิทธิในการมีชีวิตของทารกนั้นมีความสำคัญมากกว่าสิทธิเหนือร่างกายของสตรีซึ่งการทำแท้งนั้นคือการละเมิดสิทธิของทารกและถือเป็นการฆ่าคน เนื่องจากการทำลายชีวิตของมนุษย์ และฐานคิดที่สองคือฐานคิดเชิงการพัฒนาที่ว่า คู่ชายหญิงจะรับผิดชอบและระมัดระวังในเรื่องพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น หากไม่สามารถทำแท้งได้ทำให้สามารถลดปัญหาต่างๆ ที่ตามมาจากปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์จากฐานคิดทั้งสองนี้เอง จึงเกิดเป็นแนวคิดที่ว่ารัฐบาลจะต้องออกกฎหมายและ มาตรการต่างๆ ในการรับรองสิทธิการมีชีวิตของทารก รวมถึงต้องออกกฎหมายควบคุมการทำแท้งเพื่อลดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ที่จะนำมาซึ่งปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา ในบทความ “การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และการทำแท้ง แนวทางป้องกันสำหรับวัยรุ่น” ของปวีณภัทรและขวัญใจ (2559) ได้สรุป ฐานคิดเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับกฎหมายห้ามการทำแท้ง เอาไว้ว่าการทำแท้งเป็นการกระทำที่ผิด เพราะเป็นการฆ่าผู้อื่นและเป็นบาปในทางพุทธศาสนา ซึ่งฐานคิดนี้เป็นฐานคิดที่สำคัญของกลุ่มผู้ต่อต้านการทำแท้งและกลุ่มผู้สนับสนุนสิทธิ ที่จะมีชีวิตอยู่ของทารก (Pro - life) โดยกลุ่มคน เหล่านี้มองว่าคนทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตรอดเท่าเทียมกัน แม้ทารกในครรภ์จะยังไม่มีความสามารถที่จะเอาชีวิตรอดได้เองรวมถึงไม่สามารถ ตอบโต้การคุกคามได้ แต่ทารกก็ควรจะมีสิทธิ ในชีวิตเท่าเทียมกับมนุษย์ที่สมบูรณ์คนอื่นๆ เช่นกัน (วิลาสินี พนานครทรัพย์, 2554)

ขวัญใจและปวีณภัทร, (2559) สาเหตุต่างๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ และการทำแท้งซึ่งประกอบด้วย ค่านิยมอยู่ก่อนแต่ง การไม่รักนวลสงวนตัว ขาดความรู้การคุมกำเนิด และความรุนแรงของ ครอบครัว รวมถึงยังได้กล่าวถึงสถานการณ์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ในไทยที่มีแนวโน้ม วิกฤตขึ้นเรื่อยๆ และได้เสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าว ภายใต้ฐานคิด

ของกฎหมายควบคุมการทำแท้งแบบเข้มงวด โดยมีการแบ่งให้ แต่ละภาคส่วนร่วมกันแก้ปัญหา แบ่งออกเป็น 4 ภาคส่วน นั่นคือ ด้านครอบครัวจะต้องเสริมสร้าง สายใยรักความอบอุ่นและความเอาใจใส่บุตรหลานจะต้องสอนเรื่องศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดี ของไทยเช่น การรักษามวลสงวนตัวและการรู้ผิดชอบชั่วดี เป็นต้น ด้านสถาบันการศึกษา ต้องสอนให้เด็กรู้จักถูกผิด สอนวิธีการคบเพื่อนต่างเพศที่ถูกต้องเผื่อระวังการเรียนรู้อะไรๆจากสื่อสังคมออนไลน์ด้านสังคม หน่วยงานของรัฐบาลต้องรณรงค์เชิงรุกเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ถูกต้อง รวมทั้งปราบปรามสื่อลามกอนาจารอย่างเข้มงวด และด้านสุดท้าย คือด้านวัยรุ่น วัยรุ่นต้องยึดหลักประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของไทย เชื่อฟังพ่อแม่ ครู อาจารย์และทำตัวให้เป็นประโยชน์ของสังคม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทำแท้งในต่างประเทศ

กฎหมายทำแท้งในปัจจุบันเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างสิทธิที่จะมีชีวิตของทารก (*Right to life*) และสิทธิส่วนตัวของหญิงในความเป็นเจ้าของร่างกาย (*Right to privacy*) ตามหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยสิทธิที่จะมีชีวิตนั้นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ให้การรับรองไว้ แต่ไม่ได้ระบุชัดเจนว่าสิทธิดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลซึ่งเป็นบรรทัดฐานในหลายประเทศของสหภาพยุโรปต่างยืนยันว่ากฎหมายที่อนุญาตให้ทำแท้ง ไม่ถือว่าขัดรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้รับรองสิทธิในการมีชีวิตของตัวอ่อนในครรภ์ไว้ อย่างไรก็ตาม การทำแท้งยังคงเป็นเรื่องที่ผิดต่อหลักศาสนา กฎหมายการทำแท้งของประเทศไทยจึงมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี (เมธิกาญจน์ ช้างหัวหน้า, 2552)

แต่อย่างไรก็ตาม มีแนวคิดเรื่องการทำแท้งเสรี หนึ่งในทางออกสู่การพัฒนา ซึ่งมีประเทศจำนวนมากที่มีกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งเสรีผลลัพธ์ที่ตามมาจากกฎหมาย ดังกล่าวมักเป็นไปในแนวโน้มที่ดีเนื่องจาก การอนุญาตให้ทำแท้งเสรีเป็นการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่า อีกทั้ง ยังเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหาแวดล้อมอื่นๆ เช่นปัญหาการทำแท้งไม่ปลอดภัย และปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ประเทศหนึ่งที่มีการใช้ กฎหมายทำแท้งเสรีแล้วก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีอย่างเห็นได้ชัด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสหรัฐฯได้ประกาศให้การทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายนั้น ก็พบว่า อัตราการก่ออาชญากรรมลดลงอย่างมาก ในช่วงก่อตั้งของประเทศสหรัฐฯ นั้น ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้อย่างเสรีโดยไม่ผิดกฎหมาย แต่มีเงื่อนไขคือจะทำแท้งได้ก็ต่อเมื่ออายุครรภ์ไม่เกิน 16 สัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2371 รัฐนิวยอร์กได้เริ่มมีการควบคุมการทำแท้งและกฎหมายห้ามทำแท้งได้ถูกบังคับใช้ทั่วประเทศ ในปีพ.ศ. 2443 หลังจากมีการบังคับใช้กฎหมายห้ามทำแท้ง การทำแท้งก็กลายเป็นเรื่องที่อันตราย และมีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับผู้หญิง ส่งผลให้ผู้หญิงรายได้น้อยและไม่มีความรู้ด้านการคุมกำเนิดไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขนี้ได้ทำให้มีเด็กที่เกิดมาจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และมีเด็กด้อยโอกาสเป็นจำนวนมาก (Levitt and Dubner, 2007) ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2513 มี 5 รัฐในสหรัฐฯ ที่ประกาศให้การทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายและรัฐสามารถให้บริการการทำแท้งที่ปลอดภัย ได้อย่างกว้างขวาง 5 รัฐนั้นประกอบไปด้วย รัฐนิวยอร์กรัฐแคลิฟอร์เนียรัฐวอชิงตันรัฐอลาสกา และรัฐฮาวาย ต่อมาในวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2516 การทำแท้งได้ถูกประกาศเป็นเรื่อง ที่ถูกกฎหมายทั่วสหรัฐฯ

อันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลฎีกาในคดีโรและเวด คำพิพากษาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคมมากมายในวงกว้าง ตัวอย่างเช่น จำนวนคดีฆาตกรรมเด็กทารกที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง และอัตราการแต่งงานด้วยเหตุผลที่ท้องก่อนแต่งงานลดลง (Levitt and Dubner, 2007)

ซึ่งในที่นี้ขอยกตัวอย่างกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อาร์เจนตินา และสิงคโปร์ เป็นตัวอย่างเปรียบเทียบ ดังนี้

2.3.1 สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรมีบทบัญญัติเรื่องทำแท้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1803 กำหนดให้ผู้ทำแท้งหลังทารกในครรภ์แสดงการมีชีวิตจะได้รับโทษถึงประหารชีวิต และหากทำแท้งก่อนทารกในครรภ์แสดงการมีชีวิตอาจถูกจำคุกสูงถึง 14 ปี หรือถูกเขียนด้วยแส้ ต่อมาในปี ค.ศ. 1861 ได้มี *Offences Against the Person Act* กำหนดให้การทำแท้งบางอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และบางอย่างไม่ถือว่าผิดต่อกฎหมายหากทำเพื่อช่วยชีวิตของหญิง จากนั้นในปี ค.ศ. 1929 ได้มีกฎหมายคุ้มครองชีวิตทารก (*The Infant Life Preservation Act*) ซึ่งมีความผิดฐานทำลายชีวิตเด็ก หมายถึง การกระทำใดๆ ที่ทำให้ทารกตายก่อนที่จะคลอดและมีชีวิตอิสระจากการดาโดยมีเจตนาที่จะทำลายชีวิตเด็กที่อาจจะเกิดมาแล้วมีชีวิตรอดอยู่ ภายหลังในปี ค.ศ. 1938 ได้มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น โดยนายแพทย์ *Bourne* ได้ตัดสินใจทำแท้งให้กับเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งถูกกลุ่มทหารข่มขืนกระทำชำเราเพื่อช่วยชีวิตหรือสุขภาพร่างกายและจิตใจของเด็กแต่กลับถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี สุดท้ายนายแพทย์ *Bourne* ได้หลุดพ้นจากข้อกล่าวหา เพราะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีเห็นว่าเป็นการกระทำโดยสุจริตด้วยเชื่อว่ามีคามจำเป็นในการที่จะสงวนไว้ซึ่งชีวิตหญิงมีครรภ์ กรณีนี้จึงไม่เป็นการผิดกฎหมายซึ่งคำพิพากษาคดีนี้เป็นแนวทางให้กฎหมายทำแท้งในสหราชอาณาจักรคลายความเข้มงวดลงจึงทำให้ในปี ค.ศ. 1938 นี้ สหราชอาณาจักรยกเลิกความผิดเกี่ยวกับการทำแท้ง เนื่องจากมีคดีหนึ่งที่นายแพทย์ *Alec Bourne* ทำแท้งให้กับเด็กหญิงที่ถูกทหารข่มขืนหนุม เขาจึงถูกจับกุม ต่อมาเขาอ้างในชั้นศาลว่าสาเหตุที่ทำแท้งไปนั้นก็เพื่อรักษาชีวิตของเด็กเอาไว้ ผู้พิพากษาเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งนี้ จึงทำให้อังกฤษต้องกลับมาพิจารณากฎหมายทำแท้งอย่างถั่ววนอีกครั้ง

ในปี ค.ศ. 1967 สหราชอาณาจักร ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการทำแท้ง หรือ *Abortion Act* โดยกำหนดให้การทำแท้งไม่เป็นความผิด หากกระทำโดยแพทย์และได้กระทำในโรงพยาบาลและเป็นการตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อชีวิต หรือเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของหญิง หรือเป็นอันตรายต่อทารกหากคลอดออกมาจะต้องทนทุกข์ทรมานต่อร่างกายและจิตใจอันเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงและต้องได้รับความเห็นชอบของแพทย์อย่างน้อย 2 คน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินและจำเป็นอย่างมีความเห็นของแพทย์คนเดียวได้

ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศสหราชอาณาจักรอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติ *Abortion Act* ค.ศ. 1967 แก้ไขโดย *Human Fertilization and Embryology Act* ค.ศ.1990 อนุญาตให้มีการทำแท้งได้ภายใต้เงื่อนไข คือ มีแพทย์อย่างน้อย 2 คน ให้การรับรองด้วยเจตนาสุจริตว่ามีอายุครรภ์ไม่เกิน 24 สัปดาห์และหากตั้งครรภ์ต่อไปจะเป็นการเสี่ยงมากกว่าหรือหญิงจะได้รับอันตรายต่อสุขภาพกายจิตใจ หรือต่อเด็กๆ ที่มีชีวิตอยู่ของครอบครัวนั้น หรือหากตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อชีวิตของหญิง หรือเพื่อป้องกันการบาดเจ็บถาวรต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิง หรือ

จะเป็นการเสี่ยง อย่างมาก หากเด็กคลอดออกมาจะต้องทนทุกข์ทรมานจากความผิดปกติทางร่างกาย หรือจิตใจซึ่งนำไปสู่ความพิการร้ายแรง (เมธิกาญจน์ ช้างหัวหน้า, 2552)

2.3.2 ประเทศฝรั่งเศส

ในสมัย “กฎหมายโปเลียน” ฝรั่งเศสมีการถกเถียงเรื่องการทำแท้งกระทั่งตกผลึกเป็นกฎหมายที่ประนีประนอมกันระหว่างฝั่งเสรีนิยมและอนุรักษนิยม ในอดีตการทำแท้งในฝรั่งเศสมีโทษถึงประหารอันเป็นอิทธิพลจากศาสนาที่มองว่าการเกิดและตายเป็นเรื่องของพระเจ้า ต่อมาเริ่มมีการเรียกร้องให้มีการทำแท้งอย่างเสรีจากประชาชนและสมาคมต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศสตรีนิยม สังคมนิยม สวัสดิการนิยม และความเสมอภาค ในปี ค.ศ. 1974 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสจึงได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติเว (loi « Veil ») ได้มีการยกเลิกโทษในความผิดฐานทำแท้ง โดยอนุญาตให้ทำแท้งได้ตามความสมัครใจ และนับแต่นั้นเป็นต้นมากฎหมายทำแท้งของฝรั่งเศสก็ได้รับการพัฒนาเรื่อยมา ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศฝรั่งเศสสามารถทำได้ภายใต้เงื่อนไขคือ มีคำร้องขอของหญิงว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ (โดยหญิงนั้นเป็นผู้เดียวที่จะตัดสินใจ ได้ว่าอะไรคือสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์) ซึ่งต้องกระทำภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์แรก โดยแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐและกรณีที่หญิงเป็นผู้เยาว์ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง แต่ต้องพบบุคคลที่บรรลุนิติภาวะมาด้วย ถ้าในกรณีที่หญิงเป็นคนต่างชาติดังกล่าวจะต้องอาศัยในประเทศฝรั่งเศสมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน เว้นแต่เป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง นอกจากนี้หญิงที่ร้องขอ ทำแท้งจะต้องผ่านการปรึกษาหารือจากแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ โดยเริ่มจากการปรึกษาแพทย์เพื่อรับทราบข้อมูลและวิธีการทำแท้งในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องผ่านการสัมภาษณ์จากนักสังคมสงเคราะห์ เมื่อผ่านการสัมภาษณ์แล้วหญิงนั้นจะได้ใบรับรองจากแพทย์อนุญาตให้มีการทำแท้งได้ต่อจากนั้นจะต้องผ่านการปรึกษาแพทย์อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้หญิงยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจึงขึ้นทะเบียนเพื่อรอรับการทำแท้งต่อไป (ปิยบุตร แสงกนกกุล, 2548)

2.3.3 ประเทศอาร์เจนตินา

ค.ศ. 2018 เกิดการยื่นร่างกฎหมายอนุญาตให้หญิง อายุครรภ์ต่ำกว่า 14 สัปดาห์ สามารถทำแท้งถูกกฎหมาย แต่วุฒิสภาไม่ยอมให้ร่างดังกล่าวผ่าน โดยอ้างว่าอาร์เจนตินาเป็นประเทศที่เคร่งศาสนา จึงเกิดเหตุการณ์การที่กลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งจะผูกผ้าพันคอสีฟ้าเดินประท้วงตามท้องถนน ส่วนกลุ่มคนที่เห็นด้วยกับการทำแท้งถูกกฎหมายจะใช้สัญลักษณ์เป็นผ้าสีเขียว

สาเหตุที่กลุ่มหนึ่งไม่ให้รัฐบาลผ่านร่างทำแท้งถูกกฎหมายนั้น เนื่องจากกังวลเรื่องหลักศาสนากับการกระทำที่ผิดศีลธรรม ท่ามกลางผู้ชุมนุมอีกกลุ่มที่ยืนยันว่าการทำแท้งเป็นสิทธิส่วนบุคคล ทุกคนควรให้ความเคารพกับทางเลือกบนเรือนร่าง การเลือกใช้ชีวิตของเพื่อนมนุษย์ และไม่มีใครอยากตั้งท้องเพื่อพบความเจ็บปวดจากการทำแท้งอย่างแนนอน ประธานาธิบดีอัลแบร์โต เฟร์นันเดซ (Alberto Fernandez) ยื่นร่างกฎหมายฉบับหนึ่งที่มีใจความสำคัญให้การยุติตั้งครรภ์เป็นเรื่องถูกกฎหมายเข้าสภาอีกครั้ง ซ้ำยังระบุว่าผู้ที่เข้ารับบริการดังกล่าวในโรงพยาบาลรัฐจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ท่ามกลางเสียงเห็นด้วยและการประท้วงของประชาชนทั่วประเทศ ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศอาร์เจนตินาถูกระบุให้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย เป็นคดีอาชญากรรมที่มีบทลงโทษรุนแรงอย่างการจำคุกสูงสุด 4 ปี และมีข้อยกเว้นอนุญาตให้ทำแท้งได้เพียงไม่กี่กรณีเท่านั้น คือ การตั้งครรภ์ที่เกิด

จากการข่มขืน และอาการครรภ์เป็นพิษที่จะทำให้มารดาเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ดังนั้น จึงต้องคอยดูแลต่อไปว่ากฎหมายดังกล่าวจะผ่านหรือไม่ (ตรีนุช อิงคุทานนท์, 2020)

เมื่อพิจารณากฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยเฉพาะในกรณีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นกับสุขภาพกายหรือจิตใจของหญิงหรือกรณีที่ทารกอาจมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ประกอบเพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ ในขณะที่อาร์เจนตินานั้นจะพบว่าเหตุผลหลักที่ทำให้การทำแท้งไม่สมควรถูกกฎหมาย เป็นเพราะเหตุผลของศีลธรรมทางศาสนา

2.3.4 ประเทศสิงคโปร์

ในสิงคโปร์การทำแท้งถูกกฎหมายในปี ค.ศ. 1969 แต่ก่อนหน้านี้การทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายก็ต่อเมื่อสุขภาพของผู้หญิงตกอยู่ในอันตรายจากการตั้งครรภ์ ปัจจุบันการทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายสำหรับพลเมืองสิงคโปร์ บุคคลที่มีบัตรทำงานภายใต้พระราชบัญญัติการจ้างงานของแรงงานต่างชาติหรือบุคคลที่เคยพำนักอยู่ในสิงคโปร์เป็นเวลาอย่างน้อยสี่เดือน การทำแท้งสามารถทำได้โดยผู้หญิงที่ชีวิตใกล้จะสูญพันธุ์จากการตั้งครรภ์ สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 67 ประเทศที่อนุญาตให้ทำแท้งตามคำขอ

อนึ่ง ก่อนปี 1967 การทำแท้งเป็นสิ่งผิดกฎหมายในสิงคโปร์ภายใต้มาตรา 312-315 แห่ง [ประมวลกฎหมายอาญาของสิงคโปร์](#) เว้นแต่จำเป็นต้องช่วยชีวิตหรือปกป้องสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ประมวลกฎหมายอาญานี้ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชีย เช่น อินเดีย มีพื้นฐานมาจากกฎหมายจาก [สหราชอาณาจักร](#) ในศตวรรษที่ 19

ทั้งนี้ในปี 1966 คณะกรรมการวางแผนครอบครัวและประชากรแห่งสิงคโปร์ ได้เปิดตัวในความพยายามที่จะควบคุมอัตราการเติบโตของประชากรในสิงคโปร์ที่สูง คณะกรรมการสนับสนุนการทำแท้งเนื่องจากจะช่วยในการกิจ ไม่นานหลังจากการสร้างมันเริ่มทบทวนนโยบายการทำแท้งของรัฐบาลและประสิทธิผล พวกเขาสรุปว่าควรมีการทำแท้งแบบเหี่ยวมาให้พร้อมสำหรับสตรีจำนวนมากขึ้น และได้นำเสนอข้อค้นพบนี้ต่อกระทรวงสาธารณสุขของสิงคโปร์ในปี 1967 ในปีเดียวกันนั้นได้มีการขยายกฎหมายเพื่ออนุญาตให้ทำแท้งในกรณีที่ถูกข่มขืน ทารกในครรภ์พิการแต่กำเนิด ล้มเหลวในการคุมกำเนิด หรือบางกรณีสุขภาพจิต หลังจากการเปลี่ยนแปลงนี้ อัตราการทำแท้งที่ผิดกฎหมายยังคงสูง สิ่งนี้ทำให้เกิดความกังวลต่อความปลอดภัยของสตรีชาวสิงคโปร์ การอภิปรายของรัฐสภาในประเด็นนี้ นำไปสู่การปฏิรูปกฎหมายการทำแท้งในปี 1969

อย่างไรก็ตาม การทำแท้งถูกกฎหมายช่วยควบคุมอัตราการเติบโตของประชากรในสิงคโปร์ในระดับสูงในทศวรรษ 1960 ประสบความสำเร็จ โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรลดลงจาก 2.8% เป็น 0.1% ในช่วง 15 ปีหลังจากการแนะนำ มีการทำแท้ง 6,815 ครั้งในสิงคโปร์ ในปี 2017 ทำให้ตัวเลขนี้ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 1973

สิงคโปร์มีพระราชบัญญัติการยุติการตั้งครรภ์ บัญญัติว่า ผู้หญิงคนใดก็ตามที่เป็นพลเมืองของสิงคโปร์ มีใบอนุญาตทำงานภายใต้พระราชบัญญัติการจ้างงานของแรงงานต่างชาติหรือเคยพำนักอยู่ในสิงคโปร์เกินสี่เดือนจะได้รับอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ นอกจากนี้ยังใช้กับผู้หญิงที่คู่สมรมีคุณสมบัติตามเกณฑ์เหล่านี้ เกณฑ์เหล่านี้ใช้ไม่ได้กับ การรักษาใดๆ เพื่อยุติการตั้งครรภ์ซึ่งจำเป็นในทันทีเพื่อช่วยชีวิตหญิงตั้งครรภ์ ขั้นตอนต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ที่ได้รับ

อนุญาตในสถาบันที่ได้รับอนุมัติโดยได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ป่วย การละเมิดหลักเกณฑ์เหล่านี้จะส่งผลให้มีโทษปรับสูงสุด 3,000 เหรียญสหรัฐ จำคุกสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายมีหลักก็ต้องมีข้อยก กล่าวคือ เว้นแต่จะอยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษ การตั้งครรภ์อาจไม่ยุติลงหากมีอายุมากกว่า 24 สัปดาห์ เว้นแต่จะปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ หากการตั้งครรภ์อยู่ระหว่าง 16 ถึง 24 สัปดาห์ การรักษาจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้มีอำนาจที่มีคุณสมบัติที่ถูกต้อง หากผู้ป่วยเข้ารับการรักษาโดยไม่ผ่าตัด ไม่จำเป็นต้องให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมมีคุณสมบัติหรือต้องดำเนินการในสถาบันที่ได้รับอนุมัติ ไม่มีความยินยอมที่จำเป็นสำหรับการยุติการตั้งครรภ์นอกเหนือจากของหญิงตั้งครรภ์ สิ่งนี้ยังคงเป็นจริงสำหรับผู้เยาว์

นายฉั่ว เซียน ซิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เสนอว่า ร่างกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพของผู้หญิง เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติและความก้าวหน้าของมนุษย์" และ "เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กที่เกิดมาเป็นลูกที่ต้องการ ภายใต้ร่างกฎหมาย การยุติการตั้งครรภ์สามารถทำได้ภายใต้ 4 สถานการณ์ ดังนี้

1. การตั้งครรภ์คุกคามสุขภาพหรือชีวิตของหญิงตั้งครรภ์
2. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและครอบครัวของผู้หญิงนั้นไม่เหมาะสมกับเด็ก
3. หากเกิด เด็กอาจประสบปัญหาสุขภาพหรือทุพพลภาพ
4. การตั้งครรภ์เป็นผลมาจากการข่มขืนหรือการร่วมประเวณีระหว่างพี่น้อง

ต้องได้รับความยินยอมในการยุติการตั้งครรภ์หากผู้หญิงที่เป็นปัญหาไม่ได้แต่งงานและอายุต่ำกว่า 18 ปี ร่างกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2513

ท่าแห่งพระราชบัญญัติ 1974 ก็ผ่านไปได้ที่จะเปลี่ยนการกระทำที่หมดยุคจากปี 1969 มันคล้ายกับการออกกฎหมายก่อนหน้านี้อย่างใกล้ชิด ห้าสถานการณ์ที่จะอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ถูกยกเลิก อนุญาตให้ทำการรักษาตามคำขอ นอกจากนี้ ผู้ป่วยเป็นบุคคลเดียวที่ต้องยินยอมให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ในปี 1986 ได้มีการแนะนำการให้คำปรึกษาก่อนการทำแท้งแบบบังคับ สิ่งนี้ใช้ได้กับผู้หญิงทุกคนที่มีลูกมากกว่าสองคน ไม่ผ่านการสอบระดับประถมศึกษาหรือไม่ใช่พลเมืองสิงคโปร์ สิ่งนี้ได้รับการแก้ไขในปี 2105 เพื่อนำไปใช้กับผู้หญิงทุกคน

กฎหมายปัจจุบันเกี่ยวกับการทำแท้งของสิงคโปร์ถือว่ามีความก้าวหน้า ศูนย์สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์วางไว้ในหมวดหมู่ที่ก้าวหน้ามากที่สุดในห้า "ตามคำขอ" ในปี 1996 สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 47 ประเทศที่อนุญาตให้ทำแท้งตามคำขอ ในปี 2020 ก็เป็นหนึ่งใน 67 จากทั้งหมด 194 ในปี 1994 สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 179 สมาชิกที่ลงนามในการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับประชากรและการพัฒนาแผนปฏิบัติการ โปรแกรมนี้เรียกร้องให้เปิดเสรีกฎหมายการทำแท้งท่ามกลางข้อเรียกร้องอื่นๆ (https://hmong.in.th/wiki/Abortion_in_Singapore)

2.4. กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในประเทศไทย

การทำแท้งในสังคมไทยเป็นเรื่องที่ต้องห้ามมาแต่โบราณ โดยถือเป็นความผิดอาญาและเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ดังจะเห็นได้จาก กฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรีได้กรุณาโปรดเกล้าให้ชำระกฎหมายเก่า ที่มีมาแต่โบราณ แล้วรวบรวมเป็น

ประมวลกฎหมายขึ้นเมื่อ จุลศักราช 1166 (พ.ศ.2347) ได้กำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่ใหยาหรือทำร้ายหญิงมีครรภ์เป็นเหตุให้หญิงแท้งลูก และกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 หมวดที่ 3 ความผิดฐานรื้อลูก มาตรา 260 – มาตรา 264 ได้กำหนดบทลงโทษแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูกผู้ที่กระทำให้หญิงแท้งลูกและต้องรับโทษหนักขึ้นในกรณีที่ผู้กระทำเป็นแพทย์ หรือหญิงไม่ยินยอมแต่ไม่ต้องรับโทษในกรณีพยายามกระทำความผิด

กฎหมายทำแท้งของประเทศไทยมีความเป็นมาอย่างไร อย่างที่เรารู้ความหมายของการทำแท้งไปแล้วข้างต้นนั้น ซึ่งการทำแท้งหรือการยุติการตั้งครรภ์ อยู่คู่กับประวัติศาสตร์มายาวนาน เดิมประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติความผิดฐานทำให้แท้งลูกโดยตรง ต่อมามีการพัฒนาบทบัญญัติลงโทษผู้อื่นที่ทำให้หญิงแท้งลูก แต่ยังไม่ครอบคลุมตามที่หญิงทำให้ตนเองแท้งลูก ดังนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายคือ มุ่งเน้นการคุ้มครองชีวิตที่จะเกิดมาเป็นหลัก ด้วยเหตุที่สภาพแห่งสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา กฎหมายจึงได้ยกเว้นเรื่องเหตุผลทางการแพทย์เพื่อสุขภาพและชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ ต่อมาเมื่อผู้หญิงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเพิ่มขึ้น กฎหมายจึงได้เพิ่มเติมการทแท้งเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศด้วย ซึ่งก็คือสาระสำคัญตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 -305 ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่ยังเป็นข้อถกเถียงกันก็คือ การที่หญิงตั้งครรภ์มีความจำเป็นหลายด้านที่อาจต้องทำแท้งเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว รวมถึงความคาดหวังในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ได้มีการแก้ไขมาตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามบริบทและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีกฎหมายเข้มงวดในการควบคุมการทำแท้งของหญิงตั้งครรภ์ ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ภาค 2 ความผิดลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมวด 3 ความผิด ฐานทำให้แท้งลูกได้บัญญัติความผิดทางอาญา เกี่ยวกับการทำแท้งเอาไว้ในมาตรา 301 ถึง มาตรา 304 มีสาระสำคัญคือการทำแท้งถือเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา แม้ว่าจะได้รับความยินยอมจากหญิงเจ้าของครรภ์แล้วหรือ หญิงตั้งครรภ์เป็นผู้ทำแท้งเองก็ตาม อย่างไรก็ตาม กฎหมายยังได้บัญญัติข้อยกเว้นให้การทำแท้ง บางประเภทไม่มีความผิด โดยมีการบัญญัติเอาไว้ในมาตรา 305 ให้แพทย์เป็นผู้ที่สามารถทำแท้งให้หญิงตั้งครรภ์ได้ในกรณีที่มีความจำเป็นด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ หรือเป็นกรณีที่ การตั้งครรภ์เกิดจากการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับเพศ (ประมวลกฎหมายอาญาฉบับอ้างอิง, 2550)

ปัจจุบันมีกำหนดความผิดเกี่ยวกับการทำแท้งในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301-305 ซึ่งมีจุดกำเนิดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2500 ซึ่งคนในยุคนั้นมีแนวคิดแบบอนุรักษนิยม มองว่าการทำแท้งเป็นบาปและผิดศีลธรรม กฎหมายจึงห้ามทำแท้งทุกกรณี ยกเว้นไว้เพียง 2 กรณีคือเหตุจำเป็นด้านสุขภาพของฝ่ายหญิงหรือถูกข่มขืน เมื่อถึงปี พ.ศ. 2548 มีการขยายกรอบออกไป โดยทางแพทยสภาออกข้อกำหนดว่าให้รวมเอาความจำเป็นด้านสุขภาพจิตด้วย แต่ต้องผ่านกฎเกณฑ์ของแพทยสภา ทำให้เห็นว่ากฎหมายเปิดช่องไว้น้อยมากและไม่เคยให้สิทธิแก่ผู้หญิงในการตัดสินใจ และปีพ.ศ. 2500 ยังไม่มีนักกฎหมายผู้หญิงสักคน การทำแท้งจึงมีความผิด ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ก็ยอมความได้ ไม่ร้องทุกข์ ไม่เอาเรื่อง ก็ไม่มีการเอาผิด

อนึ่ง ในปัจจุบัน กล่าวคือ พ.ศ. 2564 การทำแท้งอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายอาญา การทำแท้งถือเป็นอาชญากรรม จึงมีการบัญญัติให้การทำแท้งเป็นความผิดและมีบทลงโทษ

ของผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างชัดเจน และที่มาที่ไปของการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา สืบเนื่องมาจาก วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563 ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยที่ 4/2563 ชี้ว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301 ซึ่งกำหนดความผิดแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้ง ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และแนะนำให้แก้ไขกฎหมายภายใน 360 วัน จนกระทั่งบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานทำให้แท้งลูกก็ได้รับการแก้ไข เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมความผิดฐานทำแท้งที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2499 ให้หญิงสามารถทำแท้งได้ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และเพิ่มเหตุยกเว้นความผิดอื่นๆ อันจะเอื้อประโยชน์แก่หญิงให้สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและไม่มีความผิดตามกฎหมาย ทั้งนี้การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลใช้บังคับวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 คือตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษานอกจากนั้น ข้อบังคับแพทยสภา ยังระบุหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ว่าแพทย์ที่ทำแท้งให้หญิงตามกฎหมายอาญามาตรา 305 (1) และ (2) แล้ว ในกรณีที่หญิงมีปัญหาสุขภาพทางจิต หรือมีความเครียดอย่างรุนแรงเพราะพบว่าทารกในครรภ์มีความเสี่ยงที่จะพิการอย่างรุนแรง หรือมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคติดต่อทางพันธุกรรมอย่างรุนแรง ก็สามารถทำแท้งให้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ทั้งแพทย์ผู้ทำแท้งและหญิงที่ถูกทำให้แท้ง เหล่านี้จึงเป็นต้นเหตุให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว

ความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามมาตรา 301 – 305 ซึ่งหญิงที่ทำหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกและผู้ที่ทำให้หญิงแท้งลูกต้องรับโทษตามกฎหมาย และมีมาตรา 301 และมาตรา 305 เป็นเหตุยกเว้นความผิด ดังนี้

มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์ เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษ...”

มาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 302 เป็นการกระทำ ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำ ไม่มีความผิด

(1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น

(2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์ อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง

(3) หญิงยืนยันต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

(4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์

(5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น”

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 305 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น หากเป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา และเป็นการกระทำที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่บัญญัติในมาตรา 305 (1) – (5) การกระทำนั้นจะไม่ใช่ความผิดตามกฎหมาย ซึ่งมีข้อสังเกต ดังนี้

(1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิง คำว่า“สุขภาพ”ในที่นี้ ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้คำนิยามเอาไว้แต่ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าหญิงต้องมี ปัญหาสุขภาพอย่างรุนแรงถึงขนาดที่สมควรจะทำแท้งได้แต่กรณีคำว่าสุขภาพของ หญิงจะรวมถึงสุขภาพทางใจด้วยหรือไม่ นั้น ได้มีความเห็นทางกฎหมายที่ควร พิจารณา ดังนี้

(1.1) คำว่า “สุขภาพ” หมายความว่าสุขภาพของหญิงเท่านั้น กรณีนี้แพทยสภาได้มีหนังสือปกปิด ส่วนที่สุด ที่ พส.01/484 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2532 ท้าหรือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า เนื่องจากสภาวะการณ์ในปัจจุบัน เชื้อเอชไอวีได้แพร่กระจายสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ในจำนวนนี้รวมถึง หญิงที่ตั้งครรภ์ด้วย ซึ่งผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ตั้งครรภ์มีผลกระทบต่อสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ และสังคมอย่างมาก และนิยามคำว่า “สุขภาพ” ขององค์การอนามัยโลกมีความหมายของการมีสุขภาพดีไม่หมายถึงเฉพาะการปราศจากโรคและความพิการ เท่านั้น หากแต่หมายความครอบคลุมถึงความสุข ความสมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางใจ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้น แพทยสภาจึงขอหารือว่า แพทย์จะอาศัย มาตรา 305 (1) ทำให้หญิงที่เป็นโรคเอชไอวีแท้งลูกได้หรือไม่

(1.2) คำว่า “สุขภาพ” หมายความว่ารวมถึงสุขภาพกายและสุขภาพใจ นักกฎหมายส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหตุจำเป็นเนื่องจากสุขภาพของหญิง ตาม มาตรา 305 (1) ย่อมหมายความว่ารวมถึงสุขภาพทางกายและจิตใจของหญิงด้วย เพราะสุขภาพกายและสุขภาพใจย่อมมีความสัมพันธ์การตีความคำว่า“สุขภาพ”เฉพาะ สุขภาพกายย่อมไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่แท้จริงของบทบัญญัติและการตีความ บทบัญญัติกฎหมายอาญาเพื่อการลงโทษเท่านั้นที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด หากเป็นบทบัญญัติยกเว้นโทษซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้กระทำแล้วไม่ควรตีความตามหลักดังกล่าว

(2) กรณีตามมาตรา 305 (1) – (3) หญิงสามารถทำแท้งได้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุครรภ์ ซึ่งมาตรา 305 (4) – (5) มีข้อจำกัดเรื่องอายุครรภ์ รวมถึงกรณีตามมาตรา 301 หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ จะมีโทษในทางอาญากล่าวคือ หากหญิงมีอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ หญิงจะทำแท้งเองหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก จะไม่มีความผิดในทางอาญานั้นเอง

นอกจากนี้ ในกรณีดังกล่าวแพทยสภาได้ออกข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามมาตรา 305 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2548 ซึ่งตามข้อบังคับดังกล่าวกำหนดให้ แพทย์สามารถยุติการตั้งครรภ์เนื่องจากสุขภาพของหญิงได้ทั้งสุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิตด้วย โดยการยุติการตั้งครรภ์เพราะเหตุสุขภาพของหญิงนั้น จะกระทำได้เมื่อหญิงยินยอมเนื่องจากปัญหาสุขภาพทางกาย หรือสุขภาพทางจิต ของหญิงซึ่งจะต้องได้รับการรับรองจากแพทย์ที่มีใช้ผู้กระทำอย่างน้อย 1 คน ในกรณี ที่หญิงมีความเครียดอย่างรุนแรงเนื่องจากทารกมีหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะมี ความพิการอย่างรุนแรง หรือเป็นหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคพันธุกรรม อย่างรุนแรง เมื่อได้รับการตรวจวินิจฉัยและมีการลงนามรับรองโดยแพทย์ที่มีใช้

ผู้กระทำอย่างน้อย 1 คน ให้ถือว่าหญิงมีครรภ์นั้นมีปัญหาสุขภาพจิต ทั้งนี้ การตั้งครรภ์ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรรยาพร เหมรังษี (2564) ศึกษาเรื่อง กฎหมายการทำแท้งกับจริยธรรมในสังคมไทย พบว่า สาเหตุการทำแท้งมาจาก 4 สาเหตุ คือ สาเหตุทางอาชีววิทยา สาเหตุแห่ง ข้อบกพร่องของระบบสังคม สาเหตุทางสังคมวิทยา และสาเหตุทางการแพทย์จาก 4 สาเหตุ ข้างต้น ทำให้เห็นปัญหาของการทำแท้งที่เกิดขึ้นในสังคมในหลายแง่มุม เช่น การลักลอบทำแท้ง ถือเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง เพราะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา การที่กฎหมายและระเบียบ ทางสังคมไม่เข้มแข็ง และข้อบกพร่องทำให้เกิดปัญหาอย่างเห็นได้ชัด รวมไปถึงความไม่พร้อมจาก การตั้งครรภ์ หรือปัญหาครอบครัว เศรษฐกิจ รวมถึงการไม่ป้องกัน จากสาเหตุข้างต้นทำให้เกิดผลกระทบเพราะผลที่เกิดจากสาเหตุเหล่านี้ คือ การทำแท้ง

พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ (2562) ศึกษาเรื่อง การทำแท้งที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย พบว่า สภาพปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อันเป็นสาเหตุของการทำแท้งในประเทศไทยโดยศึกษากลุ่มของการทำแท้งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อันเป็นที่มาของการทำแท้งจะแบ่งลักษณะเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มหญิงโสด และกลุ่มสมรส โดยสาเหตุหลักของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อาทิเช่น ท้องในวัยเรียน พ่อ แม่ฝ่ายชายไม่ยอมรับ เป็นต้น ส่วนหญิงที่สมรสแล้ว สาเหตุหลักที่สำคัญ คือเรื่องของเศรษฐกิจ รายได้ที่ยังไม่เพียงพอต่อการจุนเจือครอบครัวและจากสถิติจะพบว่า ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทำให้เกิดตัดสินใจทำแท้งในกลุ่มแรกนั้นมีแนวโน้ม ที่จะเพิ่มขึ้น โดยผู้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหานี้โดยใช้กระบวนการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) โดยการรับถึงวัฒนธรรมและค่านิยมที่เปลี่ยนไปในเรื่องของเพศโดยตัวแทนที่มี อิทธิพลหลัก คือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ในทางตรงข้ามการเปิดเผยในเรื่องของเพศศึกษาและการคุมกำเนิดก็ยังเป็นเรื่องที่น่าอายและไม่ยอมรับ ทำให้ประชาชนบางกลุ่มนี้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในขณะที่บางกลุ่มก็อาจเกิดความยับยั้งชั่งใจศึกษาค้นคว้า ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก็นับว่าจะเป็นปัญหาที่ฝ่ายหญิงจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากการตั้งครรภ์นั้น เกิดขึ้นกับร่างกายของฝ่ายหญิง ทั้งที่ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากการกระทำของทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย

การแก้ปัญหาเรื่อง "ท้องไม่พร้อม" ในวัยรุ่น เป็นภารกิจสำคัญด้านหนึ่งของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริม สุขภาพ (สสส.) หลังจากร่วมมือกับ 5 หน่วยงานหลัก ตามพ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่กระทรวง สาธารณสุขกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กระทรวงแรงงาน และกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยหน่วยงานระดับอินเตอร์อย่างองค์การกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติต่างร่วมมือกันพยายามแก้ไขปัญหาเหล่านี้แต่ ทั้งนี้สื่อมวลชนหรือประชาชนเองควรให้ความร่วมมือด้วยเช่นกัน เช่น ไม่นำเสนอสื่อที่ล่อแหลม ผู้ปกครองคอยดูแลอบรมบุตร หลานอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาใน ด้าน

ของการแก้ไขปัญหามือเมื่อเกิดการตั้งครุฑแล้ว เมื่อคำนึงถึงด้านศีลธรรม จริยธรรม รวมถึงสิทธิของ ทารกในครุฑจึงได้นำเสนอไว้โดยแบ่งเป็นสองด้าน คือ ด้านการป้องกัน และด้านการเยียวยาโดยใน การป้องกัน เพื่อมิให้มีการตั้งครุฑอันไม่พึงประสงค์โดยใช้แนวทางด้านสังคม เริ่มจากสถาบัน ครอบครัวโรงเรียน ศาสนาจนไปถึงภาครัฐอีก ด้านสำหรับการป้องกันคือผู้ศึกษายังคงสนับสนุนกับ การบังคับใช้กฎหมายโดยหลักของการลงโทษเพื่อข่มขวัญยับยั้ง (Deterrence) นั้น ยังมีความจำเป็น เพื่อให้คนมีความระมัดระวังมากขึ้นกับการที่จะกระทำ การใดๆ ต่อมาการแก้ไขปัญหาด้านการ เยียวยานั้นคือเมื่อเราพบปัญหาการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ขึ้นแล้วจะมุ่งเน้น ในด้านของการเพิ่ม ประสิทธิภาพขององค์กรและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะให้คำแนะนำ และกระบวนการหาก เกิดการตั้งครุฑอันไม่พึงประสงค์ ไปจนถึงสถานที่รองรับและให้ความรู้สำหรับเด็กที่เกิดมาใน ครอบครัวที่ยังไม่พร้อมในแง่กฎหมายสำหรับการเยียวยานั้น คืออาจมีการปรับในเรื่องการให้ออกาส ผู้ที่ตั้งครุฑได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติอีกทั้งน่าจะเพิ่มเติมในส่วนของการรับ ผิดชอบของฝ่ายชายเพื่อให้เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบกับปัญหาที่ร่วมกันกระทำนี้ด้วยแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการ เพิ่มเติมในด้านกฎหมายในความรับผิดชอบของฝ่ายชายนั้นในก็ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องหาแนวทางใน การศึกษาและพัฒนาต่อไป เพราะจะมีปัจจัยอีก หลายๆ ปัจจัยที่เข้ามา เช่น หญิงตั้งครุฑที่เกิดจาก การค้าประเวณี เป็นต้น

ปชาบดี ดาวดี (2557) ศึกษาเรื่อง การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย ศึกษาเปรียบเทียบ เงื่อนไขประกอบการทำแท้งในต่างประเทศ พบว่า ปัญหาการทำแท้งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว แต่บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือองค์กรส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องการแก้ไขกฎหมายในส่วนของการ เพิ่มสิทธิในการทำแท้งเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน แต่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรใด ที่ให้ความสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับเงื่อนไขประกอบการทำแท้งโดยมองไปถึงความสำคัญในเรื่องความ ปลอดภัยของหญิง ซึ่งในปัจจุบันหญิงที่ทำแท้งต้องตกอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะเกิดจาก การทำแท้ง สืบเนื่องมาจากกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งของไทยนั้นยังไม่ให้ความสำคัญในส่วนนี้ เท่าที่ควร ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายของต่างประเทศที่กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งนั้น มีการบัญญัติ สิทธิในการทำแท้งและเงื่อนไขประกอบการทำแท้งไว้อย่างละเอียดและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและที่สำคัญกฎหมายของต่างประเทศจะให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของหญิง ที่แท้งเป็นหลัก

สุรพี โพธิสาราช (2564) ศึกษาเรื่อง เมื่อการทำแท้งกลายเป็นสิทธิ พบว่า การเริ่มให้การทำ แท้งเป็นเรื่องผิดกฎหมายอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเริ่มต้น ตั้งแต่กฎหมายตราสามดวงและแสดงให้เห็นว่าไม่ ว่าจะเป็นกฎหมายตราสามดวง หรือ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ได้ บัญญัติไว้ชัดเจนถึงความผิด โดยเอาผิดแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยินยอมให้บุคคลอื่นกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตาม กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ได้ระบุการทำแท้งเป็นความผิดโดยไม่ข้อยกเว้นใดๆ ทั้งสิ้นเว้นแต่ กรณีพยายามทำแท้งที่เกิดขึ้นโดยความยินยอมของหญิงนั้นกฎหมายไม่ลงโทษซึ่งหากพิจารณาจาก กฎหมายแล้วจะเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์ลงโทษบุคคลที่มีอาชีพในทางแพทย์หรือผดุงครุฑหรือผู้ที่ รับจ้างทำให้หญิงนั้นแท้งลูกให้ต้องรับผิดชอบโดยไม่ข้อยกเว้นแต่อย่างใด อีกทั้ง ให้ลงโทษหนักขึ้นตาม มาตรา 262 ผู้ร่างกฎหมาย อาจเห็นว่าบุคคลที่มีอาชีพเหล่านี้มีหน้าที่ในการป้องกันโรคและการบำบัด โรคช่วยเหลือมนุษย์และการทำแท้งนั้นไม่ใช่เป็นการบำบัดโรค เพราะการตั้งครุฑมิใช่การเจ็บป่วย

ต่อมาแพทย์หญิงศรีสมัย เชื้อชาติ แพทย์สูตินารีเวช อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แพทย์ในเครือข่ายแพทย์อาสาเพื่อติดการตั้งครรภ์ทาง การแพทย์ตามกฎหมาย ในปี 2561 เคยถูกตำรวจสถานีตำรวจภูธรหัวหิน เข้าจับกุมเนื่องจากสงสัยว่า เปิดทำแท้งผิดกฎหมาย เนื่องจากพบว่ามีขายนำถุงดำใส่ศพเด็ก ทำรก 4 ราย ไปทิ้งในถังขยะ โดยขณะนั้น แพทย์หญิงศรีสมัย เชื้อชาติอ้างว่าได้รับอนุญาต จากสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ของกรมอนามัยใน การทำแท้ง และได้ทำถูกต้องตามระเบียบการทำแท้งของแพทยสภาโดยทำแท้งให้กับหญิงที่ไม่พร้อม ตั้งครรภ์เนื่องจากถูกข่มขืนกระทำชำเรา เป็นเอดส์ หรือแม่เป็นเอดส์ต่อมาแพทย์หญิงศรีสมัย เชื้อชาติ ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 213 ใน 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1) กรณีประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 27 (เรื่องความเสมอภาค) และ มาตรา 28 (สิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกาย) หรือไม่ ประเด็นที่ 2) กรณีประมวลกฎหมายอาญามาตรา 305 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 27 มาตรา 28 และ มาตรา 77 (หลักรัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมด ความจำเป็น) หรือไม่ประเด็นที่ 3) ไม่ว่ากรณีที่ขัดหรือไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ก็ตามสมควร มี มาตรการปรับปรุงกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม, 2551 ศึกษาเกี่ยวกับการทำแท้งใน ประเทศเม็กซิโก ที่ศึกษาโดยมหาวิทยาลัยในเม็กซิโก (*El Colegio de Mexico*) สภาประชากร ประเทศเม็กซิโกและสถาบันกัทเมเซอร์ พบว่า แม้มีกฎหมายทำแท้งที่เข้มงวด แต่การทำแท้งก็ยิ่ง เพิ่มขึ้น ยกเว้น ในเขตเมืองหลวงของเม็กซิโก ที่การทำแท้งในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์แรกถูกกฎหมาย ตั้งแต่ปี 2550 โดยระหว่างปี 2533 – 2549 มีอัตราการทำแท้งเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการศึกษาชี้ชัดว่า การกำหนดให้การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัยและทำให้ผู้หญิงต้องเสี่ยงต่อการบาดเจ็บและ เสียชีวิตมากขึ้น และย้ำว่าผลการศึกษาล่าสุดเกี่ยวกับการทำแท้งทั่วโลกขององค์การอนามัยโลกและสถาบันกัทเมเซอร์ ระบุตรงกันว่า ในประเทศพัฒนาแล้ว การทำแท้งมักจะถูกกฎหมายและอัตราการทำแท้งจะต่ำ ซึ่งตรง ข้ามประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่การทำแท้งมักเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่อัตราการทำแท้งกลับสูงขึ้น

วิลาลินี พนานครทรัพย์ (2554) ศึกษาเรื่อง การทำแท้ง มุมมองที่แตกต่าง หากมองใน ประเด็นของข้อถกเถียงทั้งในแง่จุดเริ่มต้น ชีวิตและสิทธิการทำแท้ง พบว่า ผู้ทำงานของแต่ละฝ่าย มีความคิดเห็นต่างกัน การมองต่างมุมจากรากฐานของความเชื่อที่ต่างกันทำให้การถกเถียง เรื่องการทำแท้งยังหาข้อยุติไม่ได้ เนื่องจากเหตุผลของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับข้อถกเถียงเหล่านี้ ไม่ได้ขัดแย้งกับข้อเท็จจริง แต่สิ่งที่ต่างกันคือ การให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน ดังเช่นที่ โรเจอร์ แวร์ไทเมอร์ (Roger Wertheimer) กล่าวไว้ว่า “ไม่ใช่เพราะตรรกะ แต่เป็นเพราะ เรามีปฏิกิริยาต่อข้อเท็จจริงต่างกันไปต่างหาก” (อ้างใน เนื่องน้อย 2537, 127) การให้คำตอบ ถูกผิดกับข้อถกเถียงเหล่านี้จึงเป็นเรื่องยาก เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับดุลยพินิจ ความเชื่อ ประสบการณ์และ ค่านิยมส่วนตัว แต่ละฝ่ายต่างก็ให้คุณค่ากับสิ่งยึดถือต่างกัน แนวคิดและความต้อง การในการจัดการกับปัญหาจึงมีรูปแบบที่แตกต่างและขัดแย้งกัน การโต้เถียงและต่อรองในประเด็น ของการทำแท้งจึงยังคงเกิดขึ้นได้เสมอ อย่างไรก็ตาม จุดรวมประการหนึ่งคือ ไม่ว่าฝ่ายใด ต่างก็มีเป้าหมายร่วมกัน กล่าวคือต้องการให้การทำแท้งลดลง เพียงแต่วิธีการที่นำไปสู่เป้าหมาย

แตกต่างกัน เพราะอยู่บนฐานของความเชื่อ ความรู้สึก และประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ความแตกต่างเหล่านี้ยากที่จะประสานให้ลงตัวได้ ความพยายามที่จะต่อสู้ทางการเมืองและเปลี่ยนแปลงสังคมท่ามกลางความหลากหลายทางความคิด ไม่สามารถให้คำตอบที่ทุกฝ่ายพอใจได้ ส่งผลให้การแก้ปัญหาการทำแท้งคลี่คลายไปไม่ได้เช่นกัน นั่นเอง

วัชรกรณ อนุพันธ์ (2564) ศึกษาเรื่อง การทำแท้ง มุมมองด้านกฎหมาย สิทธิเสรีภาพ การแพทย์ และจริยธรรม แบ่งพิจารณาในมุมมองต่างๆ ดังนี้ มุมมองด้านกฎหมาย มี ผศ.ดร.รณกรณ บุญมี ให้ความเห็นว่าภาพรวมของกฎหมาย "ดีขึ้นมาก" จากจุดที่ผู้หญิงไม่มี อำนาจตัดสินใจในร่างกายของตัวเองเลย กลับมามีสิทธิในการตัดสินใจเพิ่มขึ้น การผูกข้อกฎหมายเข้ากับหลักเกณฑ์ของแพทยสภาเป็นสิ่งที่น่ากังวลเนื่องจากข้อบังคับของแพทยสภาออกโดยคนกลุ่มเดียวโดยไม่ต้องผ่านความเห็นของผู้แทนราษฎร อีกทั้งจะเปลี่ยนแปลง เมื่อไหร่ก็ได้ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนกรรมการ แนวคิดหรือข้อกำหนดต่าง ๆ จะเปลี่ยนตามหรือไม่ รัฐสภาไม่ควรเอาข้อบังคับของแพทยสภาเข้ามาอยู่ในมาตรา 305 เลย

มุมมองด้านศีลธรรมและจริยธรรม ประเด็นการทำแท้ง เป็นปัญหาทางจริยศาสตร์ที่ผู้คนในสังคมทุกศาสนา และ รัฐ ประเทศ สังคมโลกปัจจุบันยังคงเหนียวแน่นในหลักคิดทางจริยธรรมอย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นจับหลักจริยธรรม (ศีลธรรม) หรือ กฎหมาย ทั้งนี้ คงจะเป็นไปได้สูงว่าการทำแท้ง หรือการทำลายชีวิตมนุษย์ เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความหวั่นไหวทางจิตใจของมนุษย์ในความเป็นจริงของมนุษย์โลก เมื่อสิ่งใดเป็น สิ่งที่มีคุณค่าทางจริยธรรมยิ่งสูง การละเมิดสิ่งนั้นย่อมเป็นปัญหาทางสังคมยิ่งมากไปด้วยและถ้าสิ่งใด มีคุณค่าทางจริยธรรมต่ำลง การละเมิดสิ่งนั้นก็จะเป็นปัญหาทางสังคมต่ำลงตามระดับไปด้วย การทำแท้ง หรือการทำลายชีวิตมนุษย์ที่กำลังเกิดอยู่ในท้องของตน หญิงผู้ได้ฐานะว่าแม่ การทำแท้งจึงเป็นปัญหาทางจริยธรรมที่กว้างกระเทอบครอบคลุมการผิดศีล 5 เกือบทุกข้อ พุทธจริยศาสตร์กับการทำแท้ง หลักพุทธธรรมในระบบพุทธจริยศาสตร์ มี 2 อย่าง คือสัง ฆธรรมและศีลธรรม สังฆธรรมคือส่วนที่เป็นความจริงโดยธรรมชาติที่พระองค์แสดงไว้โดยหลักแห่งไตร ลักษณะและปฏิจกสมุปบาท เป็นต้น ซึ่งแสดงถึงความเป็นธรรมฐิติ ธรรมธาตุ และธรรมนิยามแห่งสรรพ สิ่งโดยความเป็นอยู่เองตามธรรมชาติ ส่วนศีลธรรมนั้นมีรากฐานอยู่บนสังฆธรรมเป็นแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อประโยชน์สูงสุดในทางพระพุทธศาสนา คือการเข้าถึงพระนิพพาน โดยมีเกณฑ์หลักในการตัดสินใจการกระทำ คือ ความเป็นกุศลและอกุศล และเกณฑ์รองคือมโนธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่อสังคม

ส่วนมุมมองในด้านสิทธิและเสรีภาพ แอน (นามสมมุติ) รู้ตัวว่าตั้งครรภ์ได้เดือนกว่าๆ เป็นการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม "แค่ อนาคตตัวเองเรายังมองไม่เห็นเลย เราไม่อยากให้ลูกออกมาเป็นเหมือนเรา แม้กระทั่งค่าเทอมเรายัง ไม่รู้เลยว่าจะไปหาที่ไหน เราอยากให้เขามีสังคมที่ดีกว่านี้ชีวิตดีกว่านี้ ถ้าเราต้องทำงานหาเงินจน เลือดตาแทบกระเด็นจนไม่มีเวลาให้ลูก มันก็ถือเป็นความไม่พร้อมอยู่ดี" แอนตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์ หรือทำแท้งที่สถานพยาบาลแห่งหนึ่ง แม้เธอจะผ่านการยุติการตั้งครรภ์มาได้อย่างปลอดภัย แต่ ผลกระทบทางจิตใจที่ได้รับจากเหตุการณ์นั้นยังยากที่จะเยียวยา มันเป็นบาป ผิดกฎหมาย รู้สึกผิด แท้จริง ๆ แล้วไม่ควรมีใครต้องรู้สึกแบบนี้ถ้าเรามีความเข้าใจเรื่องการตั้งครรภ์ เข้าใจว่าอายุครรภ์เท่าไร ถึงจะเรียกว่าเป็นทารกที่มีชีวิต แอนเห็นด้วยว่าการกำหนดให้ผู้หญิงที่อายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ถึง จะทำแท้งได้โดยไม่ผิดกฎหมายนั้นเป็นจุดอ่อน "บางคนมี

ประจำเดือนมาไม่ปกติ 4-5 เดือนมาทีละครั้ง ซึ่งมีมันมีหลายมิติมาก ๆ มันเป็นการลิดรอนสิทธิของคนที่มีความถูกต้องจริง ๆ เรามองว่ามันเป็นใบเบิกทางที่ดี แต่มันไปได้อีก และถ้าเข้าใจในเรื่องของสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย มันจะไปได้ไกลมากกว่านี้ (ชัยยศ ยงค์เจริญชัย, 2564)

การทำแท้งไม่ใช่อาชญากรรม เป้าหมายหลักของภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านสิทธิสตรีในการผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งก็คือ การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีทางเลือก ทั้งทางเลือกสำหรับคนที่ต้องการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย และทางเลือกสำหรับการดูแลแม่และเด็กหากต้องการตั้งครรภ์ต่อ หัวใจสำคัญของกฎหมายคือ ผู้หญิงที่ตัดสินใจทำแท้งไม่ควรถูกตัดสินว่ามีความผิดและต้องรับโทษทางอาญา "การตั้งท้องไม่พร้อมเป็นปัญหาในเรื่องโครงสร้างเชิงวัฒนธรรม แต่ผู้หญิงกลายเป็นจำเลยว่าเป็นเรื่องของพฤติกรรมส่วนตัว" กฎหมายไม่ควรตัดสินว่าหญิงที่ตั้งท้องไม่พร้อมและทำแท้งเป็นคนที่กระทำความผิด เป็นผู้ที่ช้าเด็ก และเราไม่มีพื้นที่ให้เขาได้ฟื้นตัวเองเพื่อที่ให้อีกกลับมาใช้ชีวิตต่อได้ ในทางกลับกันต้องมีกระบวนการเยียวยาสภาพจิตใจของผู้หญิงเหล่านี้ด้วย "บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้หญิงที่ผ่านการยุติการตั้งครรภ์จะนำไปสู่การเข้าถึงการบริการด้านการคุมกำเนิดได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุมาลี โดกทอง, 2564)

กฤษณะโชติ บัวหล้า (2563) ศึกษาเรื่อง การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยกระบวนการทัศน์ทางเลือกเชิง เหตุผล : การทำแท้งในสังคมไทย จากผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า สาเหตุของการทำแท้งนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การคำนึงถึงประโยชน์ ความเชื่อส่วนบุคคลและสิทธิในการกระทำ ดังนั้น การอธิบายปรากฏการณ์ทำแท้งด้วยทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผลครั้งนี้จึงประยุกต์ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีเกม การอธิบายเหตุผลเชิงเศรษฐกิจ และการใช้เหตุผลเชิงพุทธปัญญา มาใช้อธิบายเหตุผลการกระทำ

ชูเดช พันทวี (2564) ศึกษากฎหมายทำแท้งกับสิทธิสตรีตามกฎหมายไทย พบว่า ปัญหาเรื่องการทำแท้งเสรีซึ่งมีประเด็นถกเถียงกันมาหลายปีนั้นมีปัญหาทางกฎหมายที่สำคัญ มีดังนี้ คือรัฐควรเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้งให้สามารถกระทำได้อย่างเสรีหรือไม่ เพราะการห้ามการทำแท้งนั้นก่อให้เกิดผลเสียหลายประการไม่ว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงตั้งครรภ์โดยตรง ผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพอนามัยของหญิงที่ตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ ปัญหาการทำแท้งเถื่อน ปัญหาความไม่สมบูรณ์ของทารกที่เกิดจากการตั้งครรภ์ของมารดาที่ไม่มีความพร้อม ปัญหาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากความไม่พร้อมของหญิง ตลอดจนปัญหาทางสังคมที่ตามมาเนื่องจากเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม ส่วนใหญ่มักมีสภาพร่างกายไม่ค่อยสมบูรณ์ ซึ่งความหมายของการทำแท้งในทางการแพทย์หมายถึงการทำให้การ ตั้งครรภ์สิ้นสุดลงในระยะก่อนที่เด็กสามารถมีชีวิตอยู่ได้ (*Stage of Viability*) ซึ่งอาจมีเกณฑ์ในการวินิจฉัย แตกต่างกัน อาทิเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา *The American Collage of Obstetricians and Gynecologists (ACOG)* ได้ให้คำจำกัดความของการแท้งบุตรว่าต้องมีอายุครรภ์ต้องไม่เกิน 63 วัน หรือเมื่อเด็กมีน้ำหนัก ต่ำกว่า 500 มิลลิกรัม (เลอเกียรติ คำประดิษฐ์, 2562) ประเด็นที่ถกเถียงอย่างมีนัยสำคัญ คือ การถกเถียง ในแง่มุมทางจริยธรรมและแง่มุมการพัฒนา โดยฝ่ายที่เห็นว่าการทำแท้งควรเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายนั้น มีมุมมองทางจริยธรรมว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์และมีสิทธิที่จะมีชีวิต การทำแท้งจึงเท่ากับเป็นการทำลาย ชีวิตและเป็นการฆาตกรรม รัฐบาลจึงมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของทารก รวมถึงปราบปรามการทำแท้ง ส่วนอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสนับสนุนการทำแท้งเสรีนั้นมีข้อโต้แย้งว่า

สิทธิของทารกและสภาพความเป็นมนุษย์ของทารกนั้นไม่ชัดเจน จึงทำให้สิทธิเสรีภาพเหนือร่างกายของมารดามีความสำคัญมากกว่าเนื่องจากเป็นสิทธิที่มีความชัดเจนหนักแน่น รัฐบาลจึงควรคุ้มครองและประกันสิทธิเสรีภาพเหนือร่างกายของผู้หญิงมากกว่าเพื่อให้ผู้หญิงมีทางเลือก ในการวางแผนชีวิตของตนโดยไม่ถูกแทรกแซงด้วยอำนาจรัฐในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งการทำแท้งเสรียังเป็นการ ช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคมได้เนื่องจากรัฐบาลสามารถประหยัดงบประมาณโดยนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ทางสังคมด้านอื่นแทน ซึ่งหากพิจารณาถึงหลักกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ประมวลกฎหมาย อาญา หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ได้บัญญัติให้การทำแท้งเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 301 ว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกถือว่าหญิงนั้นมีความผิดฐานทำให้แท้งลูก ต้องรับโทษทางอาญา” ซึ่งบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวถือว่าเป็นกฎหมายที่ไม่มีความยืดหยุ่นให้กับหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากกฎหมายได้ยกเว้นความผิดสำหรับการทำแท้งไว้เพียง 2 กรณีคือ เมื่อมีความจำเป็นเนื่องจากสุขภาพของหญิง และเมื่อครรภ์นั้นเกิดจากการข่มขืน ซึ่งกฎหมายนี้ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น (โคทม อารียา, 2554) นอกจากนี้ รัฐควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เหตุยกเว้นที่อนุญาตให้มีการทำแท้งได้อย่างถูกต้อง ตามกฎหมายนั้นใหม่หรือไม่ จากปัญหาสถานะความไม่พร้อมของหญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันและส่งผล กระทบในด้านต่างๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องออกมาตรการในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมาย เช่น การจัดให้หญิงตั้งครรภ์ เข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมถึงการทำให้แท้งเสรีเพื่อลดช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำของประชาชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุมกำเนิด การทำแท้งที่ปลอดภัยและถูกกฎหมาย การปรึกษาหารือ และการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดบทบาทให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหลักในการปรับปรุงแก้ไขมาตรการต่างๆ ให้เข้มงวดขึ้นในการวางแผนครอบครัว เพื่อลดโอกาสของการทำแท้งซ้ำ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลทางด้านศีลธรรม ลดปัญหาทางด้านสุขภาพ ทั้งของหญิงและทารกในครรภ์ ลดปัญหาเศรษฐกิจและสังคม อีกประการหนึ่งสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ข้อยกเว้นของการทำแท้งและเพิ่มบทบัญญัติเพื่อกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการทำแท้งให้สามารถ ดำเนินการได้อย่างเสรีมากขึ้น โดยควรแก้ไขข้อบังคับแพทย์สภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติ การตั้งครรภ์ทางการแพทย์ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามคำร้องขอของหญิงตั้งครรภ์ได้ในกรณีที่หญิงตั้งครรภ์ มีปัญหาสุขภาพกายหรือจิตซึ่งจะต้องได้รับการรับรองหรือความเห็นชอบจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ที่มีใช้ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์หรืออยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์หรือมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีนัยสำคัญโดยหญิงนั้นเป็นเพียงผู้เดียวถึงสถานการณ์ที่ยากลำบาก อันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์นั้น

ไท วัฒนา (2562) ศึกษาเรื่อง การทำแท้งถูกกฎหมาย : จริยธรรมกับการพัฒนา พบว่า การทำแท้งถูกกฎหมายและมาตรการเกี่ยวกับการทำแท้งเป็นสิ่งที่มีการถกเถียงกันอย่างยาวนานและมีข้อถกเถียงกันในหลากหลายแง่มุม แง่มุม การถกเถียงที่ความสำคัญและมีการถกเถียงกันมาก คือ การถกเถียงในแง่มุมทางจริยธรรม และแง่มุมการพัฒนา ฝ่ายที่เห็นว่าการทำแท้ง ควรเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายนั้นมีมุมมองทางจริยธรรมว่า ทารกในครรภ์เป็นมนุษย์และมีสิทธิที่จะมีชีวิต

การทำแท้งจึงเท่ากับเป็นการทำลายชีวิตและเป็นการฆาตกรรม รัฐบาลจึงมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของทารกจนถึงปรามปรามการทำแท้ง ในขณะที่ฝ่ายสนับสนุนการทำแท้งเสรีนั้นมีข้อโต้แย้งว่าสิทธิของทารกและสภาพ ความเป็นมนุษย์ของทารกนั้นไม่ชัดเจน จึงทำให้สิทธิเสรีภาพเหนือร่างกายของมารดามีความสำคัญมากกว่าเนื่องจากเป็นสิทธิที่มีความชัดเจน หนักแน่น รัฐบาลจึงควรคุ้มครองและประกันสิทธิเสรีภาพเหนือร่างกายของผู้หญิงมากกว่า เพื่อให้ผู้หญิงมีทางเลือกในการวางแผนชีวิตของตนโดยไม่ถูกแทรกแซงด้วยอำนาจรูปแบบต่างๆ ในแง่มุมการพัฒนาที่ฝ่ายต่อต้านการทำแท้งเสรีมองว่าการทำแท้งเพื่อแก้ปัญหาสังคมเป็นวิธีการที่สุดโต่งและเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ รัฐบาลควรใช้วิธีแก้ปัญหาคือต้นเหตุ ในขณะที่ฝ่ายสนับสนุนการทำแท้งเสรีนั้นมองว่าการทำแท้งเสรีเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากในขณะที่การแก้ปัญหาวิธีอื่น มีประสิทธิภาพต่ำกว่า

ในสังคมไทยการยกเลิกกฎหมายห้ามทำแท้ง มีแนวโน้มจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีในหลากหลายมิติในด้านปัญหาสังคมนั้น มีแนวโน้มว่าจำนวนการทำแท้งเถื่อนและจำนวนผู้ป่วยภาวะแทรกซ้อน จากการทำแท้งจะลดลง ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาวัยรุ่นหญิงต้องออกจากระบบการศึกษา ปัญหาอาชญากรรม รวมถึงค่าใช้จ่ายภาครัฐในการแก้ปัญหาต่างๆ ก็จะลดลงตามไปอีกด้วย รัฐบาลจะมีงบประมาณที่เกิดจากการประหยัดนี้ในการจัดทำบริการสาธารณะอื่นๆ มากขึ้น และทั่วถึงยิ่งขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือปัญหาอื่นๆ ที่ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการทำแท้งเสรีก็จะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเช่นกัน เนื่องจากรัฐบาลสามารถลดค่าเสียโอกาสหรือมีงบประมาณ จากการประหยัดนี้ในการแก้ปัญหาสังคมอื่นๆ

สัมพันธ์ เอกรักษา (2564) ศึกษาเรื่อง การทำแท้งในมุมมองพุทธจริยศาสตร์ พบว่า ทศนะต่อคุณค่าของชีวิต ส่วนหนึ่งเห็นว่ามนุษย์ไม่ควรเบียดเบียนกัน ไม่ควรทำลายชีวิตกัน ชีวิตแต่ละชีวิตรักตัวเอง รักสุข เกลียดทุกข์กลัวภัยกลัวความตายด้วยกันทั้งนั้น นี่เป็นหลักความจริง เป็นหลักสัจธรรม มนุษย์หรือแม้แต่สัตว์แรกเกิดต่างก็มีสิทธิในชีวิตของตัวเองส่วนหนึ่งเห็นว่าควรรักษาคุณภาพชีวิตของมารดาไว้ เพราะใส่ใจความรู้สึกของสตรีที่ถูกข่มขืนและตั้งครรภ์ และป้องกันการคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีของตัวอ่อนที่จะพัฒนา เป็นมนุษย์ในอนาคต เช่น หากปล่อยให้เกิดแล้วจะเป็นคนพิการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องทำลายตัวอ่อนในครรภ์นั้น ความเห็นลักษณะนี้เป็นการให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความเป็นอยู่ในอนาคตของแม่และตัว อ่อนที่จะพัฒนาเป็นมนุษย์ในอนาคตตามหลักพระพุทธศาสนาองค์ประกอบของการฆ่าที่นับว่าสำเร็จมี 5 อย่าง ได้แก่ (1) สิ่งนั้นมีชีวิต (มีลมหายใจ) ซึ่งหมายถึงสัตว์และมนุษย์ (2) รู้ว่าสิ่งนั้นมีชีวิต (มีลมหายใจ) (3) มีเจตนาที่จะฆ่า (4) พยายามหรือลงมือฆ่า (5) สิ่งมีชีวิต (มีลมหายใจ) นั้น ตายด้วยความพยายามหรือการลงมือฆ่านั้น การแก้ปัญหาคือการทำแท้งที่ดีที่สุดคือการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ยังไม่พร้อมอันเป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ หากเลยจุดนี้มาเลยและจำเป็นต้องตัดสินใจและแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งเป็นเรื่องที่ตัดสินใจยากกว่าการป้องกันปัญหา

รัฐพงศ์ ภิญโญโสภณ (2563) ศึกษาเรื่องการสร้างมายาคติเรื่อง “การทำแท้ง” ผ่านละครชุดเรื่อง ฮอริโมนวัยว้าวุ่น งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจมายาคติการทำแท้งที่ถูกนำเสนอผ่านละครชุดที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในหมู่คนรุ่นใหม่คือเรื่อง “ฮอริโมนวัยว้าวุ่น” เพื่อวิเคราะห์ว่าละครชุดเรื่องนี้นำเสนอความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์การทำแท้งอย่างไร ตัวละครผู้หญิงที่ตกอยู่ในภาวะ

ดังกล่าวมีที่มาที่ไปอย่างไร เป็นตัวละคร แบบไหน สะท้อนค่านิยมอะไรของสังคม ในท้ายที่สุดตัวละครเหล่านั้นมีชะตากรรม อย่างไรเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ว่าสิ่งที่สื่อนำเสนอมีผลกระทบอย่างไรต่อสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ฮอว์โมนวัยว้าวุ่นในซีซั่นหนึ่งตอนที่แปดและซีซั่นสองตอนที่สิบสอง ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้ง ทำให้พบลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ทั้งในแง่ของตัวละครและสถานการณ์ซึ่งสิ่งที่คล้ายคลึงกันนี้กำลังสนับสนุนอุดมคติ ศีลธรรมอันดีงามตามหลักพุทธศาสนาอยู่ดังจะสรุปได้เป็นส่วนๆ ดังนี้

ในส่วนของลักษณะตัวละครตัวละครที่เสี่ยงต่อภาวะการตั้งครรภ์มีคนหนึ่ง คือดาวซึ่งเป็นเด็กสาวไร้เดียงสา ที่อยู่ภายใต้โอวาทของผู้เป็นแม่และถูกตั้งความหวัง ต่อการเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัยไว้สูงแต่เธอเป็นคนที่มีความสนใจการสูงและชอบ เพ้อฝัน กับอีกตัวละครหนึ่งคือเฟิร์นที่เป็นเด็กนักเรียนเรียนดีและตั้งความหวังต่อ การเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัยไว้สูงเช่นเดียวกันกับดาว เป็นการประกอบสร้าง ความหมายทางตรงว่าหญิงสาวที่ตั้งครรภ์นั้นเป็นหญิงสาวไร้เดียงสาที่ไม่มีความรู้ ทางเพศศึกษา มีความสัมพันธ์ทางเพศแบบคินเดียว และหาทางแก้ไขปัญหามาจาก การหาข้อมูลในโลกออนไลน์สิ่งเหล่านี้กำลังสร้างความหมายทางตรงว่าวัยรุ่นนั้นไม่มีวุฒิภาวะ

สำหรับความสัมพันธ์ที่น่าพาไปสู่การตั้งครรภ์นั้นถูกนำเสนอในลักษณะความสัมพันธ์ฉาบฉวย คินเดียวเต็มไปด้วยอารมณ์ไม่มีความจริงจังซึ่งเกิดกับผู้หญิง ที่ไร้เดียงสาไม่รู้เท่าทันผู้ชาย ป้องกันตัวเองไม่เป็น ต่างจากตัวละครสไปรท์ที่ป้องกัน ตัวเองได้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์นั้นมีมากมายหลายระดับ แต่ละคร เลื่อนนำเสนอเฉพาะระดับนี้จุดนี้กำลังสร้างความหมายทางตรงให้เห็นว่าการตั้งครรภ์ ไม่พร้อมนั้นเกิดจากความสัมพันธ์ที่ฉาบฉวย และไม่รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ทั้งนี้การนำเสนอภาพของการตั้งครรภ์และการทำแท้งในเรื่องฮอว์โมนั้น สื่อความหมายทางตรงถึงภาวะการไร้ทางออกเมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม คือถ้าจะตั้งครรภ์ต่อก็จะต้องเสียอนาคต ถ้าเลือกที่จะทำแท้งด้วยตนเองก็เสี่ยงต่อการเสียชีวิต ถ้าเลือกที่จะไปทำแท้งที่คลินิกก็ต้องเจอกับความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต นอกจากเป็นการสร้างความกลัวต่อการตั้งครรภ์แล้ว กลับกันยังเป็นการนำเสนอภาวะที่ไร้ทางออกของผู้ตั้งครรภ์อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อการสร้างมายาคติเรื่องการทำแท้งในละครชุดเรื่องนี้สะท้อน ให้เห็นว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการมีความสัมพันธ์ที่ฉาบฉวย การทำแท้ง คือการหาทางออกอย่างมั่งง่าย การตั้งท้องในวัยเรียนเป็นเรื่องผิดศีลธรรมที่คนในสังคมสามารถละเมิดสิทธิผู้ตั้งครรภ์เพื่อประณามและสั่งสอนด้วยศีลธรรมอันดีได้ การทำแท้งมีความน่ากลัวอันตรายไม่ปลอดภัยซึ่งมายาคติเหล่านี้จะนำไปสู่การที่ผู้ตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะไม่สามารถหาทางออกจากปัญหาได้และทำให้ต้องเอาชีวิตไปเสี่ยงต่อการทำแท้งเถื่อนจนนำไปสู่การเป็นปัญหาสังคมในท้ายที่สุด นั่นเอง

ลัฐกา เนตรทัศน์ (2563) ศึกษาเรื่อง ภาพรวมกฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศต่างๆ และกฎหมายของประเทศไทย พบว่า จากข้อมูลของศูนย์สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ ในการทำแท้งจะเห็นได้ว่ากว่าสองทศวรรษที่ผ่านมานับตั้งแต่มีความเคลื่อนไหวในระดับสากลเพื่อส่งเสริม ความเสมอภาคทางเพศ ประเทศต่างๆ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายการทำแท้งให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม แม้ในบางประเทศยังคงมีข้อกำหนดที่เข้มงวดและยังมิได้มีการอนุญาตให้ทำแท้งได้ ไม่ว่ากรณีใด ขณะเดียวกัน หลายประเทศได้มีการแก้ไขปรับปรุงเงื่อนไขและหลักเกณฑ์การทำแท้ง ให้ครอบคลุมกรณีที่เป็นมากรยิ่งขึ้น โดยมุ่งที่จะ

คุ้มครองสิทธิของหญิงที่ตั้งครรภ์และสิทธิที่จะมีชีวิต ของทารกในครรภ์อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังมุ่ง
คุ้มครองบุคลากรทางการแพทย์ในการให้บริการยุติการตั้งครรภ์ โดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการ
สร้างมาตรการการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย ดังเช่นประเทศไทย ที่มีความเคลื่อนไหวในเรื่อง
ดังกล่าวเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนกฎหมายให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพ
สังคม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ โดยศึกษาถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ และผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในบทนี้เป็นการเสนอวิธีการวิจัย ประกอบด้วย แนวทางและวิธีวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และ การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไป

3.1 แนวทางและวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษเกี่ยวกับการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ และผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเป็นการวิจัยที่ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มุ่งศึกษาจากประมวลกฎหมายอาญา บทบัญญัติกฎหมายของกฎหมายต่างประเทศ ตำรา หนังสือกฎหมาย บทความ วารสาร งานวิจัย รายงานการเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต และข้อมูลอื่นๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง

3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบทความวิชาการ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงานการเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งได้ศึกษาในประเด็น

(1) ความผิดฐานทำแท้ง ตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีการแก้ไขใหม่ แนวคิด ทฤษฎี ทั้งจากบทความวิชาการ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงานการเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

(2) แนวคิดเรื่องการทำแท้งตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งการวิจัยนี้จะศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอาร์เจนตินา และสิงคโปร์ เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งว่ามีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไรกับกฎหมายอาญาของไทย

(3) แนวคิดในทางศีลธรรมที่เกี่ยวกับการทำแท้ง เพื่อศึกษาว่ากฎหมายการทำแท้งของไทยมีผลกระทบต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมอย่างไร

(4) แนวคิดในเรื่องการทำแท้ง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่กับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามข้อมูลที่ได้จากการการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบทความวิชาการ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงาน การเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งว่ามีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไรกับกฎหมายอาญาของไทย

(2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามข้อมูลที่ได้จากการการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบทความวิชาการ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงาน การเสวนาทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา แหล่งข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ และศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นการศึกษาที่ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ

ศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ ซึ่งในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงประเทศสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อาเจนติน่า และสิงคโปร์ เป็นการศึกษาที่ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ผลการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย อธิบายได้ ดังนี้

4.1.1 ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายทำแท้งของไทย

เมื่อพูดถึงการทำแท้งในสังคมไทยเป็นเรื่องที่ต้องห้ามมาแต่โบราณ โดยถือเป็นความผิดอาญาและเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ดังจะเห็นได้จาก กฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรีได้กรุณาโปรดเกล้าให้ชำระกฎหมายเก่า ที่มีมาแต่โบราณ แล้วรวบรวมเป็นประมวลกฎหมายขึ้นเมื่อ จุลศักราช 1166 (พ.ศ.2347) ได้กำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่ให้อาหรือทำร้ายหญิงมีครรภ์เป็นเหตุให้หญิงแท้งลูก และกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 หมวดที่ 3 ความผิดฐานรื้อลูก มาตรา 260 – มาตรา 264 ได้กำหนดบทลงโทษแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูกผู้ที่กระทำให้หญิงแท้งลูกและต้องรับโทษหนักขึ้นในกรณีที่ผู้กระทำเป็นแพทย์ หรือหญิงไม่ยินยอมแต่ไม่ต้องการรับโทษ ในกรณีพยายามกระทำความผิด

กฎหมายทำแท้งของประเทศไทยมีความเป็นมาอย่างไร อย่างที่เรารู้ความหมายของการทำแท้งไปแล้วข้างต้นนั้น ซึ่งการทำแท้งหรือการยุติการตั้งครรภ์ อยู่คู่กับประวัติศาสตร์มายาวนาน เดิมประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติความผิดฐานทำให้แท้งลูกโดยตรง ต่อมามีการพัฒนาบทบัญญัติลงโทษผู้อื่นที่ทำให้หญิงแท้งลูก แต่ยังไม่ครอบคลุมตามที่หญิงทำให้ตนเองแท้งลูก ดังนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายคือ มุ่งเน้นการคุ้มครองชีวิตที่จะเกิดมาเป็นหลัก ด้วยเหตุที่สภาพแห่งสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา กฎหมายจึงได้ยกเว้นเรื่องเหตุผลการแพทย์เพื่อสุขภาพและชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ ต่อมาเมื่อผู้หญิงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเพิ่มขึ้น กฎหมายจึงได้เพิ่มเติมการทำแท้งเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศด้วย ซึ่งก็คือสาระสำคัญตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 -305 ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่ยังเป็นข้อถกเถียงกันก็คือ การที่หญิงตั้งครรภ์มีความจำเป็นหลายด้านที่อาจต้องทำแท้งเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว รวมถึงความคาดหวังในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ได้มีการแก้ไขมาตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามบริบทและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีกฎหมายเข้มงวดในการควบคุมการทำแท้งของหญิงตั้งครรภ์ ในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ภาค 2 ความผิดลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมวด 3 ความผิด ฐานทำให้แท้งลูกได้บัญญัติความผิดทางอาญา เกี่ยวกับการทำแท้งเอาไว้ในมาตรา 301 ถึง มาตรา 304 มีสาระสำคัญคือการทำแท้งถือเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาแม้ว่าจะได้รับความยินยอมจากหญิงเจ้าของครรภ์แล้ว หรือ หญิงตั้งครรภ์เป็นผู้ทำแท้งเองก็ตาม อย่างไรก็ดี กฎหมายยังได้บัญญัติข้อยกเว้นให้การทำแท้ง บางประเภทไม่มีความผิด โดยมีการบัญญัติ เอาไว้ในมาตรา 305 ให้แพทย์เป็นผู้ที่สามารถทำแท้งให้หญิงตั้งครรภ์ได้ในกรณีที่มีความ

จำเป็น ด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ หรือเป็นกรณีนี้ การตั้งครรภ์เกิดจากการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับเพศ (ประมวลกฎหมายอาญานับอ้างอิง, 2550)

ปัจจุบันมีกำหนดความผิดเกี่ยวกับการทำแท้งในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301-305 ซึ่งมีจุดกำเนิดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2500 ซึ่งคนในยุคนั้นมีแนวคิดแบบอนุรักษนิยม มองว่าการทำแท้งเป็นบาปและผิดศีลธรรม กฎหมายจึงห้ามทำแท้งทุกกรณี ยกเว้นไว้เพียง 2 กรณีคือเหตุจำเป็นด้านสุขภาพของฝ่ายหญิงหรือถูกข่มขืน เมื่อถึงปี พ.ศ. 2548 มีการขยายกรอบออกไป โดยทางแพทยสภาออกข้อกำหนดว่าให้รวมเอาความจำเป็นด้านสุขภาพจิตด้วย แต่ต้องผ่านกฎเกณฑ์ของแพทยสภา ทำให้เห็นว่ากฎหมายเปิดช่องไว้น้อยมากและไม่เคยให้สิทธิแก่ผู้หญิงในการตัดสินใจ และ ปี พ.ศ. 2500 ยังไม่มีนักกฎหมายผู้หญิงสักคน การทำแท้งจึงมีความผิด ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่ยอมความได้ ไม่ร้องทุกข์ ไม่เอาเรื่อง ก็ไม่มีการเอาผิด

อนึ่ง ในปัจจุบัน กล่าวคือ พ.ศ. 2564 การทำแท้งอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายอาญา การทำแท้งถือว่าเป็นอาชญากรรม จึงมีการบัญญัติให้การทำแท้งเป็นความผิดและมีบทลงโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างชัดเจน และที่มาที่ไปของการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา สืบเนื่องมาจาก วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563 ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยที่ 4/2563 ซึ่งว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301 ซึ่งกำหนดความผิดแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้ง ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และแนะนำให้แก้ไขกฎหมายภายใน 360 วัน จนกระทั่งบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานทำให้แท้งลูกก็ได้รับการแก้ไข เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมความผิดฐานทำให้แท้งที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2499 ให้หญิงสามารถทำแท้งได้ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และเพิ่มเหตุยกเว้นความผิดอื่นๆ อันจะเอื้อประโยชน์แก่หญิงให้สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและไม่มีความผิดตามกฎหมาย ทั้งนี้การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลใช้บังคับวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 คือตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษานอกจากนั้นข้อบังคับแพทยสภา ยังระบุหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ว่าแพทย์ที่ทำแท้งให้หญิงตามกฎหมายอาญามาตรา 305 (1) และ (2) แล้ว ในกรณีที่หญิงมีปัญหาสุขภาพทางจิต หรือมีความเครียดอย่างรุนแรงเพราะพบว่าทารกในครรภ์ มีความเสี่ยงที่จะพิการอย่างรุนแรง หรือมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคติดต่อทางพันธุกรรมอย่างรุนแรง ก็สามารถทำแท้งให้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ทั้งแพทย์ผู้ทำแท้งและหญิงที่ถูกทำให้แท้งเหล่านี้ จึงเป็นต้นเหตุให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว

ความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามมาตรา 301 – 305 ซึ่งหญิงที่ทำหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกและผู้ที่ทำให้หญิงแท้งลูกต้องรับโทษตามกฎหมาย และมีมาตรา 301 และมาตรา 305 เป็นเหตุยกเว้นความผิด ดังนี้

มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษ...”

มาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 302 เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิด

(1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น

(2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์ อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง

(3) หญิงยืนยันต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

(4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์

(5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น”

เกียรติจิร วัจนะสวัสดิ์ (2564) ได้อธิบายหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 และมาตรา 305 ที่แก้ไขใหม่ ได้ดังนี้

คำอธิบายจะแบ่งอายุครรภ์ของหญิงออกเป็น 3 ช่วง ดังต่อไปนี้

- (1) หญิงมีอายุครรภ์ “ไม่เกิน” สิบสองสัปดาห์
- (2) หญิงมีอายุครรภ์ “เกิน” สิบสองสัปดาห์โดยมีอายุครรภ์ “ชั้นสูง” เท่าใดก็ได้ และ
- (3) หญิงมีอายุครรภ์ “เกิน” สิบสองสัปดาห์ แต่ “ไม่เกิน” ยี่สิบสัปดาห์

ช่วงแรก หญิงอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ หากหญิงเป็น “ผู้ลงมือ” “ทำให้ตนเองแท้งลูกการกระทำของหญิงไม่เป็นความผิด เพราะมาตรา 301 (แก้ไขเพิ่มเติม) บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก...ขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ต้องระวางโทษ...

ดังนั้น “ผู้อื่น” ที่เกี่ยวข้องในการที่หญิงลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก จึงไม่อาจเป็น “ตัวการ” (มาตรา 83) “ผู้ใช้” (มาตรา 84) หรือ “ผู้สนับสนุน” (มาตรา 86) ได้เหตุผล เพราะการกระทำของ “ผู้ลงมือ” (หญิง) ไม่เป็นความผิด

เช่น ผู้อื่น “ก่อ” (ตามมาตรา 84) ให้หญิงลงมือทำให้ตนเอง (หญิง) แท้งลูก หญิงทำตามที่ถูกก่อ ดังนี้ ผู้อื่นไม่เป็นผู้ใช้ (ตามมาตรา 84) เพราะการกระทำของผู้ลงมือ (ผู้ถูกใช้) ไม่เป็นความผิด หรือ หญิงลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก โดยมีผู้อื่น คุดันทางให้ผู้อื่น ไม่เป็นตัวการ (ตามมาตรา 83) เพราะการกระทำของผู้ลงมือ ไม่เป็นความผิด (เทียบฎีกาที่ 313/2528)

หรือ หญิงลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก โดยขอให้ผู้อื่น ช่วยซื้ออุปกรณ์หรือสิ่งใดๆ ให้แก่หญิงในการทำให้ตนเอง (หญิง) แท้งลูก ผู้อื่น ไม่เป็นผู้สนับสนุน (ตามมาตรา 86) เพราะการกระทำของ ผู้ลงมือ (หญิง) ไม่เป็นความผิด (เทียบฎีกาที่ 2800/2500, 7086/2559) เป็นต้น

แต่ถ้าผู้อื่นเข้ามาเกี่ยวข้องถึงขนาดร่วมกับหญิงในการลงมือกระทำการอันเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้หญิงแท้งลูก “ผู้อื่น” มีความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่งได้ (มาตรา 302 วรรคหนึ่งซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม”

เช่น หญิงลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก โดยมีผู้อื่นลงมือ กระทำด้วย เช่น “หญิง” และ “ผู้อื่น” ช่วยกันนำอุปกรณ์หรือสิ่งใดๆ สอดใส่ในช่องคลอดเพื่อให้หญิงแท้งลูก เช่นนี้แม้หญิงไม่มีความผิดตามมาตรา 301 (เพราะมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์) แต่ “ผู้อื่น” มีความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง เหตุผล เพราะการกระทำของ “ผู้อื่น” ถึงขนาดเป็นการ “ลงมือ” “ทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม” จึงเกินเลย การเป็น “ตัวการ” “ผู้ใช้” “ผู้สนับสนุน” ไปแล้ว

ข้อสังเกต หากผู้อื่นเพียงแต่ยื่นอุปกรณ์หรือสิ่งใดๆ ให้แก่หญิง โดยหญิงนำมาใส่ในช่องคลอด ของตนเอง เช่นนี้ การกระทำของ “ผู้อื่น” ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง เพราะไม่ถึงขนาดเป็นการลงมือ “ทำให้หญิงแท้งลูก” แต่เป็นกรณีที่หญิง “ลงมือ” ทำให้ตนเองแท้งลูก แต่เพียง ผู้เดียว (ซึ่งไม่มีความผิดตามมาตรา 301 เพราะอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์) ดังนั้น ผู้คนที่ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่หญิงด้วยการยื่นอุปกรณ์หรือสิ่งใดๆ ให้แก่หญิง จึงไม่เป็นตัวการ ตามมาตรา 83 หรือ ผู้สนับสนุน ตามมาตรา 86 เพราะการกระทำของหญิง (ผู้ลงมือ) ไม่เป็นความผิดตาม มาตรา 301

มาตรา 305 ได้บัญญัติ “ยกเว้นความผิด” ให้แก่ ผู้อื่น ไว้ใน อนุมาตรา 4 ด้วยเหตุนี้ ผู้อื่น ที่เป็น “ผู้ลงมือ” ทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม จะได้รับการยกเว้นความผิด ตามมาตรา 302 ก็ต่อเมื่อ

- (1) เป็น “ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” และ
- (2) ดำเนินการทำให้ “ตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา” และ
- (3) โดยหญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ “ยินยอม” ที่จะยุติการตั้งครรภ์

ข้อสังเกต มาตรา 305 ใช้ถ้อยคำว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 302 เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม...ผู้กระทำไม่มีความผิด

หากหญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ ไปจ้างวานให้ “หมอเถื่อน” เป็นผู้ลงมือทำให้หญิงแท้งลูก “หญิง” ไม่มีความผิดตามมาตรา 301 เพราะมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ “หมอเถื่อน” มีความผิดตามมาตรา 302 โดยไม่มี “เหตุยกเว้นความผิด” เพราะไม่เข้าตามหลักเกณฑ์ ที่มาตรา 305 บัญญัติไว้ เพราะไม่ใช่ “ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม” ฯลฯ นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม แม้หมอเถื่อนจะมีความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่งและแม้ว่าหญิง จะเป็นผู้ร่วมกระทำ (มาตรา 83) เป็นผู้ก่อให้เกิดหมอเถื่อนกระทำ (มาตรา 84) หรือ ช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวก (มาตรา 86) กับหมอเถื่อนในการกระทำความผิดของหมอเถื่อน ตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง ก็ตาม หญิงก็ไม่อาจเป็นตัวการ ตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 83 ไม่เป็นผู้ใช้ ตาม มาตรา 302 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 84 หรือ ผู้สนับสนุน ตาม มาตรา 302 วรรคหนึ่ง ประกอบ มาตรา 86 (แล้วแต่กรณี) ในการกระทำความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง ของหมอเถื่อนได้

จะเห็นได้ว่า กรณีเช่นนี้ ไม่มีกฎหมายมาตราใดกำหนดความผิดของหญิงซึ่ง “ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก” ในขณะที่หญิงมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ (ข้อสังเกต ตามมาตรา 301 หญิงจะมี ความผิดในกรณีที่ “ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก” เฉพาะในกรณีที่หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสอง สัปดาห์) ดังนั้น แม้หมอเถื่อนจะมีความผิดตามมาตรา 302 วรรคหนึ่ง แต่หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกิน สิบสองสัปดาห์ยอมไม่เป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน (แล้วแต่กรณี) ร่วมกับหมอเถื่อน แม้ว่าหญิงจะเป็นผู้จ้างให้หมอเถื่อนทำแท้งให้ตนเองก็ตาม

ช่วงที่สอง หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์โดยมี อายุครรภ์ “ขึ้นสูง” เท่าใดก็ได้

การกระทำของหญิงเป็นความผิดตามมาตรา 301 ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดของหญิงก็เป็นผู้สนับสนุนกับหญิงได้ เช่น หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ เป็นผู้ลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก โดยมีขมพู่ (เพื่อนของหญิง) ดุดันทางให้แก่หญิง หญิงมีความผิดตามมาตรา 301 ส่วน ขมพู่ มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนตามมาตรา 301 ประกอบมาตรา 86 แม้การดุดันทางนั้นจะเข้า ลักษณะของการเป็นตัวการ ก็ตาม

หรือ สุนทรก่อให้เกิดหญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ เป็นผู้ลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก หญิงมีความผิดตามมาตรา 301 ส่วน สุนทรมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน ตาม มาตรา 301 ประกอบมาตรา 86 แม้การกอนั้นจะเข้าลักษณะการเป็นผู้ใช้ ก็ตาม เป็นต้น

แต่ถ้าการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องถึงขนาดเป็นผู้ลงมือทำให้หญิงแท้งลูกผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น ก็มีความผิดตามมาตรา 302 โดยถือว่าเป็นผู้ลงมือกระทำความผิด

หญิงอาจอ้างความเข้าใจผิดในอายุครรภ์เป็นข้อแก้ตัวว่าไม่มีเจตนากระทำความผิดตามมาตรา 301 ได้

เหตุยกเว้นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 305 (1) (2) (3) “เหตุยกเว้นความผิด” ตามมาตรา 305 (1) (2) หรือ (3) จะต้องเป็นไปในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ โดยอายุครรภ์ “ขึ้นสูง” จะมีกำหนดเวลาเท่าใดก็ได้ และ

(ข) หญิงยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก และ

(ค) ผู้อื่นที่ทำให้หญิงแท้งลูกจะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และ

(1) ดำเนินการทำแท้ง “ตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา” และ

(2) ตามเงื่อนไขที่มาตรา 305 (1) (2) หรือ (3) บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้เท่านั้น

ช่วงที่สาม หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์

หาก “หญิง” เป็นผู้ลงมือทำให้ตนเองแท้งลูก การกระทำของหญิงเป็นความผิดตาม มาตรา 301 หากผู้อื่นเป็นผู้ลงมือทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม การกระทำของหญิง เป็นความผิดตามมาตรา 301 และการกระทำของผู้อื่น เป็นความผิดตามมาตรา 302 เพราะหญิงตั้งครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์

เหตุยกเว้นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 305 (5) “เหตุยกเว้นความผิด” ตาม มาตรา 305 (5) จะต้องเป็นไปในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) หญิงมีอายุครรภ์ “เกิน” สิบสองสัปดาห์ “แต่ไม่เกิน” ยี่สิบสัปดาห์ และ

(ข) “หญิง” “ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก” และ

(ค) “ผู้อื่น” ที่ทำให้หญิงแท้งลูกจะต้องเป็น “ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม” และ

(1) ดำเนินการท่าแท้ง “ตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา” และ

(2) ตามเงื่อนไขที่มาตรา 305 (5) บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้เท่านั้น

กรณีตามมาตรา 305 (1) (2) หรือ (3) เนื่องจากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับ “สุขภาพ” ของหญิงและ “สภาพร่างกาย” ของทารกที่จะคลอด ดังนั้น เหตุยกเว้นความผิด ตามมาตรา 305 (1) (2) หรือ (3) จึงนำมาใช้ได้กว้างมากกว่ากรณีมาตรา 305 (5) ดังนี้

(1) หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ โดยอายุครรภ์ขั้นสูงจะมีกำหนดเวลาเท่าใดก็ได้ และ

(2) ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ที่บัญญัติไว้ในอนุมาตรา (1) (2) หรือ (3) ของมาตรา 305 เท่านั้น

(3) เนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของหญิง และสภาพร่างกายของทารก ที่จะคลอด ดังนั้น ผู้คนที่ทำให้หญิงแท้งลูก กฎหมายจึงกำหนดให้เป็นเพียงผู้ประกอบการวิชาชีพ เวชกรรม และดำเนินการทำให้หญิงแท้งลูกตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องมีคำปรึกษาจากผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นๆ

กรณีตามมาตรา 305 (5) เนื่องจากไม่มีเงื่อนไขใดๆ เกี่ยวกับ “สุขภาพ” ของหญิงหรือ “สภาพร่างกาย” ของทารกที่จะ คลอด ดังนั้น “เหตุยกเว้นความผิด” ตามมาตรา 305 (5) จึงนำมาใช้ได้ในขอบเขตที่จำกัด และภายใต้เงื่อนไขที่หลายประการ ดังนี้

(1) หญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ และ

(2) ผู้คนที่ทำให้หญิงแท้งลูกเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมและดำเนินการทำให้หญิงแท้งลูกตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา

(3) นอกจากนั้น หญิงยังจะต้องรับการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือก (ทางเลือกที่จะไม่ยุติ การตั้งครรภ์) จากหลายๆ ฝ่าย ทั้งนี้ เพื่อจะได้ช่วยกันให้คำแนะนำแก่หญิงอย่างรอบด้านว่าสมควร จะยุติการตั้งครรภ์หรือไม่ ซึ่งอาจทำให้หญิงกลับไปคิดทบทวนและไตร่ตรอง โดยในที่สุดอาจตัดสินใจไม่ยุติการตั้งครรภ์ก็ได้ ทั้งนี้ ต่างจากกรณี มาตรา 305 (1) (2) (3) ซึ่งเป็นกรณีที่เกี่ยวกับสุขภาพกายหรือจิตใจของหญิง หรือสภาพของทารก หรือเพราะถูกล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องให้ฝ่ายอื่นๆ เข้ามาให้คำปรึกษา โดยให้อยู่ในการวินิจฉัยของผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาเท่านั้น ก็เป็นการเพียงพอตนเอง

เช่น หญิง มีอายุครรภ์สามสิบสัปดาห์ ขอให้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมลงมือทำให้ตน (หญิง) แท้งลูก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภา และตามเงื่อนไข ที่ระบุไว้ในมาตรา 305 (1) (2) หรือ (3) ในกรณีข้างต้น ผู้กระทำไม่มีความผิด กล่าวคือ “หญิง” ไม่มีความผิดตามมาตรา 301 และ ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ไม่มีความผิดตามมาตรา 302

จากคำอธิบายมาตรา 301 และมาตรา 305 ที่แก้ไขใหม่ จะเห็นได้ว่า กฎหมายอาญาของไทยได้เปิดช่องทางให้หญิงที่ตั้งครรภ์ ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ท่าแท้งได้โดยไม่มี ความผิด ซึ่งก็มีหลายประเทศที่มีการแก้ไขเช่นกัน แต่อาจจะมีเงื่อนไขในเรื่องของอายุครรภ์หรือ เงื่อนไขในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

4.1.2 ข้อดีและข้อเสียของการแก้ไขของประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่เกี่ยวกับความผิดฐานทำแท้ง

จากการศึกษาบทความที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้งนั้น พบว่า ไม่มีหญิงคนใดที่ตั้งใจท้องแล้วไปทำแท้ง ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ เมื่อหญิงตั้งครรภ์ชายที่เป็นสามีไม่รับผิดชอบ หรือ มีสาเหตุมาจากปัญหาเศรษฐกิจ หรือ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ส่วนสาเหตุที่เกิดจากความผิดปกติของอวัยวะของทารกในครรภ์ แล้วส่งผลให้หญิงที่ตั้งครรภ์ทำแท้งนั้น ก็มีเป็นจำนวนหนึ่ง แต่น้อยกว่าเหตุผลข้างต้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจสรุปข้อดีและข้อเสียของการทำแท้งได้ ดังนี้

(1) ข้อดีของการแก้ไขของประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่เกี่ยวกับความผิดฐานทำแท้ง

(1.1) มองในแง่ของหญิงที่ตั้งครรภ์ หากการตั้งครรภ์เกิดจากความไม่พร้อมของชายและหญิง ซึ่งสาเหตุอาจจะเป็นเพราะหญิงตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควร เช่น ท้องในวัยเรียน หรือเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ ไม่มีเงินจะเลี้ยงดูบุตร ถ้าหากเด็กคลอดแล้วก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้ ดังนั้น การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดได้ทุกช่วง

อายุอันเป็นผลจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคมและการแพทย์ ผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ย่อมมีปัญหาด้านสังคม จิตใจตามมา หลายคนสามารถปรับตัวและหาหนทางแก้ไขปัญหาได้ หลายคนไม่สามารถหาทางออกได้ บางคน ตัดสินใจยุติ การตั้งครรภ์ซึ่งโดยมากเป็นการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัย บางคนตัดสินใจสิ้นสุดการมีชีวิต เพื่อหนี ความอาย ดังที่ปรากฏเป็นข่าวมากมาย

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ จะเกิดผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย สังคม และจิตใจ รวมทั้งเกิดผลกระทบต่อพ่อแม่ อย่างไรก็ตามพบว่า อัตราการคลอดของแม่วัยรุ่น ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และพบเพิ่มเติมว่าวัยรุ่นและ เยาวชนอายุระหว่าง 10-25 ปี นั้นจำนวน 1 ใน 3 ไม่ได้ ป้องกันการตั้งครรภ์ เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ประมาณครึ่งหนึ่งที่ใช้ยางอนามัย และเพียงร้อยละ 10.7 เท่านั้น ที่ใช้ยาคุมกำเนิด ซึ่งการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการวางแผนคุมกำเนิดจะทำให้วัยรุ่นเกิดปัญหาการ ตั้งครรภ์ซ้ำ (คู่มือการให้การปรึกษาปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ฉบับปรับปรุง มิถุนายน 2557)

อย่างไรก็ตาม บางคนอาจจะท้องโดยไม่ตั้งใจทั้ง ๆ ที่มีการคุมกำเนิดแล้ว เช่น ทานยา คุมกำเนิด หรือฉีดยาคุมกำเนิด แต่ก็ยังท้อง เป็นต้น เพราะการที่เด็กเกิดมาจากความไม่พร้อมดังกล่าว อาจจะส่งผล ต่อตัวเด็กในอนาคตได้ ดังนั้น การที่ประมวลกฎหมายอาญาได้มีการแก้ไขใหม่ ก็ถือว่าเป็นทางเลือกของหญิงและ เป็นการลดปัญหาสังคม ร่างกาย และจิตใจของหญิงที่ตั้งครรภ์ด้วย

(1.2) มองในแง่ของเด็กในครรภ์ การทำแท้งตามกฎหมายเดิม วางหลักเกณฑ์ว่า หญิงจะทำ แท้งได้จะต้องเกิดจากความจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อ สุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงเท่านั้น แต่มาตรา 305 (2) ที่แก้ไขใหม่ มีการวางหลักเกณฑ์เพิ่มเติมว่า หญิงทำแท้งได้หากจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์ อันควรเชื่อได้ว่า หากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาด ทพพลภาพอย่างร้ายแรง ดังนี้ ทำให้ส่งผลต่อตัวเด็ก เพราะ หากคลอดออกมาแล้ว มีร่างกายที่พิการก็อาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก ทั้งในแง่ที่ร่างกายและจิตใจนั่นเอง

(2) ข้อเสียของการแก้ไขของประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่เกี่ยวกับความผิดฐานทำแท้ง

ข้อเสียน่าจะมีเหตุเดียวจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการทำแท้ง อันเนื่องมาจากตามทัศนะทาง พระพุทธศาสนา การตั้งครรภ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ กล่าวคือ บิดามารดามีเพศสัมพันธ์กัน มารดาอยู่ในวัยที่จะให้กำเนิดทารกได้ และมีสิ่งที่ทางพุทธศาสนา เรียกว่า “คันถัพพะ” คือ สัตว์ที่มาปรากฏอยู่ใน ครรภ์ เข้าไปอยู่ในไข่ของมารดาที่ได้รับเชื้อจากบิดาแล้ว ตามหลักศีล 5 ในข้อที่ 1 คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทั้ง ปวง รวมถึงการทำร้ายสัตว์หรือมนุษย์ การฆ่าไม่เกี่ยวกับปัญหาว่าอินทรีย์ภาพนั้นอยู่ในสัดสัมปชัญญะเพราะ เจื่อนไขทางกายภาพบางประการมีค่าเท่ากับการฆ่าคนที่ยังมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ (ณัฏฐ์ ศรีดี, 2560)

ดังนั้น การทำแท้งในทางพระพุทธศาสนา คือ การทำลายชีวิตที่บาปและศีลธรรมจึงไม่อาจยอมรับ ให้มีการทำแท้งได้ คำถามว่าชีวิตเริ่มต้นที่ใดจึงมีความสำคัญต่อประเด็นนี้ เพราะแม้ว่าในทางกฎหมายจะชัดเจนว่า ความเป็นบุคคลเริ่มต้นเมื่อคลอดและมีชีวิตอยู่ นั่นก็ใช่วินัยทางกฎหมายจะเป็นวินัยเดียวที่สังคมยอมรับ ในมิติ ของศาสนาและศีลธรรมชีวิตเริ่มต้นแล้วตั้งแต่ปฏิสนธิ อย่างไรก็ตาม อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าผู้หญิงควรมีสิทธิที่จะเลือก กำหนดชีวิตของตน ควรมีสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตัวเอง คนอื่นหรือศีลธรรมไม่ควรก้าวล่วงหรือบอกว่าจะอะไรเลือก ได้หรือไม่ได้ เนื่องจากบริบทในชีวิตของปัจเจกไม่เหมือนกัน การใช้ชุดความเชื่อมาตัดสินชีวิตคนอื่นอาจจบลงเป็น ความรุนแรงชนิดหนึ่งที่กดทับลงมาบนตัวผู้หญิง เมื่อกฎหมายและศีลธรรมทางศาสนา คือ สองแกนหลักที่ควบคุม ชีวิตของเรา ความลำเอียงที่ซ่อนอยู่หลังม่านต่างหากที่ทำให้ศีลธรรมและกฎหมาย ปิดทางเลือกของผู้หญิง (กฤษฎา ศุภวรรณกุล, 2560)

เจตนาเป็นมาตรการตัดสินการกระทำตามหลักพุทธจริยศาสตร์ แต่เจตนาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ สำหรับตัดสินการกระทำของมนุษย์ ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีเกณฑ์หลักและเกณฑ์รอง เพื่อร่วมในการตัดสินอีก ดังที่พระธรรมปิฎก ได้กล่าวถึงเกณฑ์ตัดสินคุณค่าเชิงจริยธรรม ใน พระพุทธศาสนาไว้ 2 ระดับคือ เกณฑ์หลักและเกณฑ์รอง เกณฑ์หลักสำหรับตัดสินความที่กรรมเป็น กุศลหรืออกุศล โดยใช้เจตนาและสภาวะแห่ง

ธรรมนั้นที่ส่งผลต่อจิต และเกณฑ์รอง คือใช้โน้มน้าวมองตนเอง การยอมรับของบัณฑิต และพิจารณา ลักษณะและผลของการกระทำ (ป.อ.ปยุตโต, 2546)

พระชาย วรธัมโม (อ้างใน กฤษฎา สุวรรณะกุล, 2557) เสนอว่าบาปหรือไม่บาปเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้อง ตัดสินใจ ไม่ใช่เรื่องของคนอื่น การคิดแทนคนอื่นและไม่ได้มองบริบทรอบตัวของคนที่ต้องการกำราบกว่าต้อง เฉยเฉยอะไรและอย่างไร ควรเปิดโอกาสให้เจ้าของชีวิตคิดและตัดสินใจของตัวเอง เนื่องจากว่าคนที่ตั้งท้องบางคนก็ ไม่พร้อมที่จะให้กำเนิด อาจทำให้เลี้ยงเด็กขาดคุณภาพ แม้ว่าศาสนาจะบอกว่าเป็นบาปก็ตาม แต่สุดท้ายควรเป็น เรื่องของคนคนนั้นที่จะตัดสินใจกับสิ่งที่เขากำลังเผชิญมากกว่าที่จะให้คนอื่นชี้นำเขา

วารภรณ์ แซ่มสนิท (2563) กล่าวว่า ศาสนาหรือความเชื่อทางศีลธรรมไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทั้ง ก่อนและหลังการทำแท้ง การทำแท้งควรเป็นเรื่องการตัดสินใจของผู้ตั้งท้องมากกว่าเรามีมุมมองต่อชีวิตที่จะเกิด ขึ้นมาอย่างไร คนภายนอกไม่มีสิทธิประณาม คิดแทน หรือบอกว่าบาป จะบาปหรือไม่ควรเป็นสิทธิของคนคน นั้นที่จะนิยามตัวเองมากกว่า ทว่าการที่ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกผิดบาปจากการทำแท้งก็ไม่ใช่เรื่องล้าหลัง แต่อย่างใด เนื่องจากอิทธิพลของศาสนาและความเชื่อแทรกซึมอยู่ในชีวิต อาจกล่าวได้ว่า สำหรับผู้สนับสนุนการทำแท้ง กฎหมายนั้น ศีลธรรมกับกฎหมายต้องแยกจากกัน การทำผิดศีลธรรม อาจไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การทำแท้งอธิบาย ด้านศีลธรรมไม่ได้ แต่ต้องอธิบายว่าการทำแท้งนั้นกระทบความสงบสุขของสังคมหรือไม่

ศีลธรรมเป็นส่วนที่กล่าวถึงการกระทำทางไตรทวารที่มีค่าทางจริยะตามหลักพุทธ จริยศาสตร์ว่า ต้องดำเนินไปเพื่อการเข้าถึงเป้าหมายอันเป็นสัจธรรมนั้น เพราะถ้าไม่มีเป้าหมายในการกระทำการกระทำต่างๆ ของ มนุษย์ก็ไม่อาจจะบอกได้ว่าการกระทำดังกล่าวนี้ถูกหรือผิดได้ เป็นแต่สักว่าทำแล้ว กำลังทำ หรือทำอยู่เท่านั้น หา มูลเหตุจงใจเบื้องต้นและเป้าหมายอันเป็นที่สุดมิได้ แต่เมื่อบุคคลเชื่อว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต เช่น เห็นว่า ความสุขเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เป็นต้น การกระทำต่าง ๆ ซึ่งกล่าวว่า ดี ถูก และควร ย่อมนำไปสู่ความสุขอันเป็นเป้าหมาย นั้น พระพุทธศาสนาถือว่าการกระทำทั้งที่ถูกและผิดนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่เป็นไปอย่างเสรี แต่เป็นเสรีภาพที่ สัมพันธ์กับ กฎของเหตุและผล และที่สำคัญ คือความตั้งใจหรือเจตนาอันแรงกล้าของบุคคลที่มีต่อการกระทำ นั้นๆ (วัชรภรณ์ อนุพันธ์, 2564)

แนวคิดที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาปหรือไม่นั้น มีความเห็นว่า ความเป็นมนุษย์เริ่มต้น เมื่อเซลล์ไข่ ของเพศหญิงและเซลล์สุจิของเพศชายได้ปฏิสนธิกัน เช่น แนวคิดทางศาสนาต่าง ๆ อย่างศาสนาพุทธที่คนไทย ส่วนใหญ่นับถือ แม้จะไม่ได้ระบุว่า การทำแท้งเป็นเรื่องผิดเสียทีเดียว แต่มีความเชื่อว่าการเป็นมนุษย์นั้นเริ่มต้น ตั้งแต่การปฏิสนธิในท้องของผู้หญิง การทำแท้งจึงถือเป็นการฆาตกรรมทำให้เป็นบาป ถ้าสังเกตจะพบว่ารายการ โทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องลับมักจะมีเหยียด เคารห์กรรมแทบจะทุกประเภทให้กับผู้หญิงที่เคยทำแท้ง การทำ แท้งจึงเป็นเหมือนเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้คนเชื่อและยอมรับแนวคิดเรื่องบาปบุญ นอกจากศาสนาพุทธแล้วยังมี ศาสนาอิสลามที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาป เพราะเด็กที่กำลังจะเกิดถือเป็นสิ่งที่พระเจ้ามอบให้ จึงไม่ควรทำลาย ในศาสนาคริสต์เองก็เชื่อว่าทารกในครรภ์มีชีวิตเทียบเท่าผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้น การทำแท้งจึงเป็นเรื่องผิด อย่างไรก็ดีตามข้อสรุปข้างต้นนี้เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏในคัมภีร์ของแต่ละศาสนาเท่านั้น ในทางปฏิบัติแต่ละศาสนาก็ ไม่ได้เอาบทบัญญัติเหล่านี้มาตัดสินการทำแท้งในทุกกรณีเสียทีเดียว

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า หากมองในแง่ของพุทธศาสนากฎการทำแท้งตามกฎหมาย ที่แก้ไขใหม่ถือว่าการทำผิดศีลธรรมหรือจะให้ชัดเจนกว่านั้นคือ การทำแท้งถือว่าเป็นบาปทั้งหญิงที่ตั้งครรภ์และ ผู้ที่ทำแท้งให้ นั่นเอง

4.1.3 ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายทำแท้งของต่างประเทศ

กฎหมายทำแท้งในปัจจุบันเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างสิทธิที่จะมีชีวิตของทารก (Right to life) และ สิทธิส่วนตัวของหญิงในความเป็นเจ้าของร่างกาย (Right to privacy) ตามหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน โดยสิทธิที่จะมีชีวิตนั้นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้ให้การรับรองไว้ แต่ไม่ได้ระบุชัดเจนว่า สิทธิดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ประกอบกับแนว คำพิพากษาของศาลซึ่งเป็นบรรทัดฐานในหลายประเทศ ของสหภาพยุโรปต่างยืนยันว่ากฎหมาย ที่อนุญาตให้ทำแท้ง ไม่ถือว่าขัดรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้

รับรองสิทธิในการมีชีวิต ของตัวอ่อนในครรภ์ไว้ อย่างไรก็ตาม การทำแท้งยังคงเป็นเรื่องที่ผิดต่อหลักศาสนา กฎหมาย การทำแท้งของประเทศต่างๆ จึงมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี (เมธิกาญจน์ ช่างหัวหน้า, 2552)

แต่อย่างไรก็ตาม มีแนวคิดเรื่องการทำแท้งเสรี หนึ่งในทางออกสู่การพัฒนา ซึ่งมีประเทศจำนวนมากที่มีกฎหมายอนุญาตการทำแท้งเสรีผลลัพธ์ที่ตามมาจากกฎหมายดังกล่าว มักเป็นไปในแนวโน้มที่ดีเนื่องจากการอนุญาตการทำแท้งเสรีเป็นการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่า อีกทั้ง ยังเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหาแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ปัญหาการทำแท้งไม่ปลอดภัยและปัญหา การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ประเทศหนึ่งที่มีการใช้กฎหมายการทำแท้งเสรีแล้ว ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้ออย่างเห็นได้ชัด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสหรัฐฯได้ประกาศให้การการทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายนั้น ก็พบว่า อัตราการก่ออาชญากรรมลดลงอย่างมาก ในช่วงก่อตั้งของประเทศสหรัฐฯ นั้น ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้อย่างเสรีโดยไม่ผิดกฎหมาย แต่มีเงื่อนไขคือจะทำแท้งได้ ก็ต่อเมื่ออายุครรภ์ ไม่เกิน 16 สัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2371 รัฐนิวยอร์กได้เริ่มมีการควบคุม การทำแท้งและกฎหมายห้ามทำแท้งได้ถูกบังคับใช้ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2443 หลังจากมีการบังคับใช้กฎหมายห้ามทำแท้ง การทำแท้งก็กลายเป็นเรื่องอันตราย และมีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับผู้หญิง ส่งผลให้ผู้หญิงรายได้น้อยและไม่มีความรู้ด้านการคุมกำเนิดไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขนี้ได้ทำให้มีเด็กที่เกิดมาจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และมีเด็กด้อยโอกาสเป็นจำนวนมาก (Levitt and Dubner, 2007) ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2513 มี 5 รัฐในสหรัฐฯ ที่ประกาศให้การการทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายและ รัฐสามารถให้บริการการทำแท้งที่ปลอดภัย ได้อย่างกว้างขวาง 5 รัฐนั้น ประกอบไปด้วย รัฐนิวยอร์กรัฐแคลิฟอร์เนียรัฐวอชิงตันรัฐอลาสกา และรัฐฮาวาย ต่อมาในวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2516 การทำแท้งได้ถูกประกาศเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายทั่วสหรัฐฯ อันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลฎีกาในคดีโรและเวด คำพิพากษาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคมมากมายในวงกว้าง ตัวอย่างเช่น จำนวนคดีฆาตกรรมเด็กทารกที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและอัตราการแต่งงานด้วยเหตุผลที่ท้องก่อนแต่งงานลดลง (Levitt and Dubner, 2007)

ภาพรวมกฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศต่าง ๆ (ลัฏกา เนตรทัศน์, 2563) ซึ่ง ศูนย์สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ (Center for Reproductive Rights) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สิทธิในการทำแท้งตามกฎหมายของประเทศทั่วโลก 202 ประเทศ โดยแบ่งตามลักษณะแห่งสิทธิ 5 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) กรณีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้มีการทำแท้ง โดยมี 26 ประเทศที่กฎหมายยังมีได้อนุญาต ให้ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด เช่น ประเทศอียิปต์ อิรัก เอล ซัลวาดอร์ นิการากัว เซเนกัล เป็นต้น

2) กรณีกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้เฉพาะเพื่อการรักษาชีวิตของหญิง โดยมี 9 ประเทศ ที่กฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว เช่น ประเทศเม็กซิโก บราซิล เวเนซุเอลา บังกลาเทศ อัฟกานิสถาน เยเมน โอมาน เป็นต้น

3) กรณีกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้เฉพาะกรณีเพื่อสุขภาพของหญิง โดยมี 56 ประเทศที่กฎหมายอนุญาตให้ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้หากมีเหตุอันเนื่องมาจากสุขภาพ เช่น ประเทศปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย กินี คองโก ซิมบับเว เป็นต้น โดย 25 ประเทศได้อนุญาตให้ทำแท้งได้ เนื่องจากปัญหาสุขภาพจิตของหญิง เช่น ประเทศแอลจีเรีย อิสราเอล โคลอมเบีย โบลิเวีย

4) กรณีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้ภายใต้เงื่อนไขอื่นที่มีได้เกี่ยวข้องกับสุขภาพของหญิง เช่น เหตุผลทางสังคม เศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์และการมีบุตร โดยมี 14 ประเทศ อนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยอาศัยเหตุดังกล่าว เช่น กฎหมายว่าด้วย การทำแท้งของประเทศอินเดียอนุญาตให้ทำแท้งได้ในกรณีที่การตั้งครรภ์เกิดจากการถูกข่มขืนหรือกรณีที่ทารกในครรภ์มีปัญหาด้านสุขภาพ กฎหมายของสหราชอาณาจักรอนุญาตให้มีการ ทำแท้งได้เฉพาะกรณีที่ทารกในครรภ์มีปัญหาด้านสุขภาพ กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรส หรือเนื่องจาก เหตุที่ถูกข่มขืน เป็นต้น

5) กรณีกฎหมายอนุญาตให้ร้องขอทำแท้งได้ภายใต้ข้อกำหนดอายุครรภ์ ซึ่งมี 67 ประเทศ ที่กฎหมายอนุญาตให้กระทำได้โดยส่วนใหญ่อายุครรภ์ที่กำหนดไว้ คือ ไม่เกิน 12 สัปดาห์ เช่น กฎหมายของประเทศ

ศาลฎีกาของประเทศไทยกำหนดอายุครรภ์ 90 วัน กฎหมายของประเทศสเปนเยอรมนีกำหนดอายุครรภ์ 14 สัปดาห์ ทั้งนี้ จากข้อมูลของศูนย์ สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ พบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 - 2019 มีประเทศที่ได้ปฏิรูปกฎหมาย กฎหมายการทำแท้ง โดยแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายเดิมจากที่อนุญาตให้ทำได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนด เช่น ความอันตรายต่อสุขภาพหญิง การตั้งครรภ์เกิดจากการข่มขืนโดยบุคคล ในครอบครัว เปลี่ยนเป็นการอนุญาตให้กระทำได้โดยการร้องขอภายใต้ข้อกำหนดเรื่องอายุครรภ์ ส่วนในกรณีประเทศเนปาลและประเทศเซาตูเมและปรินซิปี (São Tomé and Príncipe) เป็นประเทศที่ได้ยกเลิกกฎหมายห้ามมิให้มีการทำแท้งในทุกกรณีและเปลี่ยนเป็นการอนุญาต ให้กระทำภายใต้ข้อกำหนดเรื่องอายุครรภ์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 และ 2012 ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี ศูนย์สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยการทำแท้ง โดยเห็นว่า ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1994 - 2019 การปฏิรูปกฎหมายดังกล่าวโดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศ แถบแอฟริกา ในขณะที่ทวีปเอเชีย ยุโรป และละตินอเมริกามีสัดส่วนประเทศที่ทำการปฏิรูปกฎหมาย การทำแท้งประมาณ 1 ใน 5 ของประเทศทั้งหมดของแต่ละทวีป

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศสมาชิกอาเซียนและสิทธิในการทำแท้งตามกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน สรุปได้ ดังนี้

กฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์และลาวยังคงกำหนดห้ามมิให้มีการทำแท้งในทุกกรณี กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ กัมพูชา และเวียดนามอนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยการ ร้องขอ ภายใต้ข้อกำหนดเรื่องอายุครรภ์ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดช่วงอายุครรภ์ที่สามารถทำแท้งได้คือไม่เกิน 24 สัปดาห์ กรณีของประเทศกัมพูชา กำหนดอายุครรภ์ไม่เกิน 14 สัปดาห์ และต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศบรูไน เมียนมา และอินโดนีเซีย อนุญาตให้กระทำได้ เฉพาะกรณีเพื่อการรักษาชีวิตของหญิง และโดยเฉพาะกฎหมายของประเทศอินโดนีเซียได้กำหนด เงื่อนไขอื่นร่วมด้วย เช่น การตั้งครรภ์ต้องเกิดจากการถูกข่มขืน เหตุที่ทำให้ต้องทำแท้งมาจากปัญหาสุขภาพของทารกในครรภ์และการทำแท้งต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรส เป็นต้น

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศมาเลเซีย อนุญาตให้ทำแท้งเฉพาะกรณีเพื่อสุขภาพ ของหญิง ซึ่งรวมทั้งปัญหาทางสุขภาพกายและปัญหาทางสุขภาพจิตของหญิงนั้นด้วย

จะเห็นได้ว่า กฎหมายทำแท้งของแต่ละประเทศที่อนุญาตให้มีการทำแท้งได้นั้นส่วนใหญ่จะมีหลักเกณฑ์ในเรื่อง อายุครรภ์ หรือสุขภาพของหญิงและทารกในครรภ์ ซึ่งก็มีความคล้ายคลึงกันกับกฎหมายอาญาของไทยนั่นเอง

อย่างไรก็ดี งานวิจัยฉบับนี้ขอยกตัวอย่างกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรฝรั่งเศส อาร์เจนตินา และสิงคโปร์ เป็นตัวอย่างเปรียบเทียบ ดังนี้

(1) สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรมีบทบัญญัติเรื่องทำแท้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1803 กำหนดให้ผู้ทำแท้งหลังทารกในครรภ์ แสดงการมีชีวิตจะได้รับโทษถึงประหารชีวิต และหากทำแท้งก่อนทารกในครรภ์แสดงการมีชีวิตอาจถูกจำคุกสูงถึง 14 ปี หรือถูกเขียนด้วยแส้ ต่อมาในปี ค.ศ. 1861 ได้มี Offences Against the Person Act กำหนดให้การทำแท้งบางอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และบางอย่างไม่ถือว่าผิดต่อกฎหมายหากทำเพื่อช่วยชีวิตของหญิง จากนั้นในปี ค.ศ. 1929 ได้มีกฎหมายคุ้มครองชีวิตทารก (The Infant Life Preservation Act) ซึ่งมีความผิดฐานทำลายชีวิตเด็ก หมายถึง การกระทำใดๆ ที่ทำให้ทารกตายก่อนที่จะคลอดและมีชีวิตอิสระจากมารดาโดยมีเจตนาที่จะทำลายชีวิตเด็กที่อาจจะเกิดมาแล้วมีชีวิตรอดอยู่ ภายหลังในปี ค.ศ. 1938 ได้มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น โดยนายแพทย์ Bourne ได้ตัดสินใจทำแท้งให้กับเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งถูกกลุ่มทหารข่มขืนกระทำชำเรา เพื่อช่วยชีวิตหรือสุขภาพร่างกายและจิตใจของเด็กแต่กลับถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี สุดท้ายนายแพทย์ Bourne ได้หลุดพ้นจากข้อกล่าวหาเพราะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีเห็นว่าเป็นการกระทำโดยสุจริตด้วยเชื่อว่ามีเจตนาที่จะสงวนไว้ซึ่งชีวิตหญิงมีครรภ์ กรณีนี้จึงไม่เป็นการผิดกฎหมาย ซึ่งคำพิพากษาคดีนี้เป็นแนวทางให้กฎหมายทำแท้งในสหราชอาณาจักรคลายความเข้มงวดลง จึงทำให้ในปี ค.ศ. 1938 นี้ สหราชอาณาจักรยกเลิกความผิดเกี่ยวกับการทำ

แท้ง เนื่องจากมีคดีหนึ่งที่นายแพทย์ Alec Bourne ทำแท้งให้กับเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมซ้ำแล้วซ้ำเล่า เขาจึงถูกจับกุม ต่อมาเขาอ้างในชั้นศาลว่าสาเหตุที่ทำแท้งไปนั้นก็เพื่อรักษาชีวิตของเด็กเอาไว้ ผู้พิพากษาเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งนี้ จึงทำให้องค์กฤษฎีกาต้องกลับมาพิจารณากฎหมายทำแท้งอย่างถี่ถ้วนอีกครั้ง

ในปี ค.ศ. 1967 สหราชอาณาจักร ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการทำแท้ง หรือ Abortion Act โดยกำหนดให้การทำแท้งไม่เป็นความผิด หากกระทำโดยแพทย์และได้กระทำในโรงพยาบาลและเป็นการตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อชีวิต หรือเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของหญิง หรือเป็นอันตราย ต่อทารกหากคลอดออกมา จะต้องทนทุกข์ทรมานต่อร่างกายและจิตใจอันเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงและต้องได้รับความเห็นชอบของแพทย์อย่างน้อย 2 คน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินและจำเป็นอาจมีความเห็นของแพทย์คนเดียวได้

ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศสหราชอาณาจักรอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติ Abortion Act ค.ศ. 1967 แก้ไขโดย Human Fertilization and Embryology Act ค.ศ.1990 อนุญาตให้มีการทำแท้งได้ภายใต้เงื่อนไข คือ มีแพทย์อย่างน้อย 2 คน ให้การรับรองด้วยเจตนาสุจริตว่ามีอายุครรภ์ไม่เกิน 24 สัปดาห์และหากตั้งครรภ์ต่อไปจะเป็นการเสี่ยงมากกว่าหรือหญิงจะได้รับอันตรายต่อสุขภาพกายจิตใจ หรือต่อเด็ก ๆ ที่มีชีวิตอยู่ของครอบครัวนั้น หรือหากตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อชีวิตของหญิง หรือเพื่อป้องกันการบาดเจ็บถาวรต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิง หรือจะเป็นการเสี่ยง อย่างมาก หากเด็กคลอดออกมาจะต้องทนทุกข์ทรมานจากความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจซึ่งนำไปสู่ความพิการร้ายแรง (เมธิกาญจน์ ช่างหัวหน้า, 2552)

(2) ประเทศฝรั่งเศส

ในสมัย “กฎหมายโปเลียน” ฝรั่งเศสมีการถกเถียงเรื่องการทำแท้งกระทั่งตกผลึกเป็นกฎหมายที่ประนีประนอมกันระหว่างฝั่งเสรีนิยมและอนุรักษนิยม ในอดีตการทำแท้งในฝรั่งเศสมีโทษถึงประหารอันเป็นอิทธิพลจากศาสนาที่มองว่าการเกิดและตายเป็นเรื่องของพระเจ้า ต่อมาเริ่มมีการเรียกร้องให้มีการทำแท้งอย่างเสรีจากประชาชนและสมาคมต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศสตรีนิยมสังคมนิยม สวัสดิการนิยม และความเสมอภาค ในปี ค.ศ. 1974 สภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสจึงได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติเวย์ (loi « Veil ») ได้มีการยกเลิกโทษในความผิดฐานทำแท้ง โดยอนุญาตให้ทำแท้งได้ตามความสมัครใจ และนับแต่นั้นเป็นต้นมากฎหมายทำแท้งของฝรั่งเศสก็ได้รับการพัฒนาเรื่อยมา ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศฝรั่งเศสสามารถกระทำได้อย่างไร้เงื่อนไขคือ มีคำร้องขอของหญิงว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ (โดยหญิงนั้นเป็นเพียงผู้เดียวที่จะตัดสินใจ ได้ว่าอะไรคือสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์) ซึ่งต้องกระทำภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์แรก โดยแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐและกรณีที่ยิงเป็นผู้เยาว์ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง แต่ต้องพบบุคคลที่บรรลุนิติภาวะมาด้วย ถ้าในกรณีที่หญิงเป็นคนต่างชาติจะต้องอาศัยในประเทศฝรั่งเศสมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน เว้นแต่เป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง นอกจากนี้หญิงที่ร้องขอ ทำแท้งจะต้องผ่านการปรึกษาหารือจากแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ โดยเริ่มจากการปรึกษาแพทย์เพื่อรับทราบข้อมูลและวิธีการทำแท้งในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องผ่านการสัมภาษณ์จากนักสังคมสงเคราะห์ เมื่อผ่านการสัมภาษณ์แล้วหญิงนั้นจะได้ใบรับรองจากแพทย์อนุญาตให้มีการทำแท้งได้ต่อจากนั้นจะต้องผ่านการปรึกษาแพทย์อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้หญิงยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจึงขึ้นทะเบียนเพื่อรอรับการทำแท้งต่อไป (ปิยบุตร แสงกนกกุล, 2548)

(3) ประเทศอาร์เจนตินา

ค.ศ. 2018 เกิดการยื่นร่างกฎหมายอนุญาตให้หญิง อายุครรภ์ต่ำกว่า 14 สัปดาห์ สามารถทำแท้งถูกกฎหมาย แต่วุฒิสภาไม่ยอมให้ร่างดังกล่าวผ่าน โดยอ้างว่าอาร์เจนตินาเป็นประเทศที่เคร่งศาสนา จึงเกิดเหตุการณ์การที่กลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งจะผูกผ้าพันคอสีฟ้าเดินประท้วงตามท้องถนน ส่วนกลุ่มคนที่เห็นด้วยกับการทำแท้งถูกกฎหมายจะใช้สัญลักษณ์เป็นผ้าสีเขียว

สาเหตุที่กลุ่มหนึ่งไม่ใหัรัฐบาลผ่านร่างทำแท้งถูกกฎหมายนั้น เนื่องจากกังวลเรื่องหลักศาสนากับการกระทำที่ผิดศีลธรรม ท่ามกลางผู้ชุมนุมอีกกลุ่มที่ยืนยันว่าการทำแท้งเป็นสิทธิส่วนบุคคล ทุกคนควรให้ความเคารพ

กับทางเลือกบนเรือนร่าง การเลือกใช้ชีวิตของเพื่อนมนุษย์ และไม่มีใครอยากตั้งท้องเพื่อพบความเจ็บปวดจากการทำแท้งอย่างแน่นอน ประธานาธิบดีอัลแบร์โต เฟอร์นันเดซ (Alberto Fernandez) ยื่นร่างกฎหมายฉบับหนึ่งที่มีใจความสำคัญให้การยุติตั้งครรภ์เป็นเรื่องถูกกฎหมายเข้าสู่สภาอีกครั้ง ซ้ำยังระบุว่าผู้ที่เข้ารับบริการดังกล่าวในโรงพยาบาลรัฐจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ท่ามกลางเสียงเห็นด้วยและการประท้วงของประชาชนทั่วประเทศ ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศอาร์เจนตินาถูกระบุให้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย เป็นคดีอาชญากรรมที่มีบทลงโทษรุนแรงอย่างการจำคุกสูงสุด 4 ปี และมีข้อยกเว้นอนุญาตให้ทำแท้งได้เพียงไม่กี่กรณีเท่านั้น คือ การตั้งครรภ์ที่เกิดจากการข่มขืน และอาการครรภ์เป็นพิษที่จะทำให้มารดาเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ดังนั้น จึงต้องคอยดูต่อไปว่ากฎหมายดังกล่าวจะผ่านหรือไม่ (ตรีนุช อิงคุทานนท์, 2020)

เมื่อพิจารณากฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยเฉพาะในกรณีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นกับสุขภาพกายหรือจิตใจของหญิงหรือกรณีที่ทารกอาจมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์พอเพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ ในขณะที่ อาร์เจนตินานั้นจะพบว่าเหตุผลหลักที่ทำให้การทำแท้งไม่สมควรถูกกฎหมาย เป็นเพราะเหตุผลของศีลธรรมทางศาสนา

(4) ประเทศสิงคโปร์

ในสิงคโปร์การทำแท้งถูกกฎหมายในปี ค.ศ. 1969 แต่ก่อนหน้านี้การทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายก็ต่อเมื่อสุขภาพของผู้หญิงตกอยู่ในอันตรายจากการตั้งครรภ์ ปัจจุบันการทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายสำหรับพลเมืองสิงคโปร์ บุคคลที่มีบัตรทำงานภายใต้พระราชบัญญัติการจ้างงานของแรงงานต่างชาติหรือบุคคลที่เคยพำนักอยู่ในสิงคโปร์เป็นเวลาอย่างน้อยสี่เดือน การทำแท้งสามารถทำได้โดยผู้หญิงที่ชีวิตใกล้จะสูญพันธุ์จากการตั้งครรภ์ สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 67 ประเทศที่อนุญาตให้ทำแท้งตามคำขอ

อนึ่ง ก่อนปี 1967 การทำแท้งเป็นสิ่งผิดกฎหมายในสิงคโปร์ภายใต้มาตรา 312-315 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของสิงคโปร์ เว้นแต่จำเป็นต้องช่วยชีวิตหรือปกป้องสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ประมวลกฎหมายอาญานี้ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชีย เช่น อินเดีย มีพื้นฐานมาจากกฎหมายจากสหราชอาณาจักรในศตวรรษที่ 19 ทั้งนี้ในปี 1966 คณะกรรมการวางแผนครอบครัวและประชากรแห่งสิงคโปร์ ได้เปิดตัวในความพยายามที่จะควบคุมอัตราการเติบโตของประชากรในสิงคโปร์ที่สูง คณะกรรมการสนับสนุนการทำแท้งเนื่องจากจะช่วยในการกิจ ไม่นานหลังจากการสร้างมันเริ่มทบทวนนโยบายการทำแท้งของรัฐบาลและประสิทธิผล พวกเขาสรุปว่าควรมีการทำแท้งแบบเหี่ยวช้าให้พร้อมสำหรับสตรีจำนวนมากขึ้น และได้นำเสนอข้อค้นพบนี้ต่อกระทรวงสาธารณสุขของสิงคโปร์ในปี 1967 ในปีเดียวกันนั้น ได้มีการขยายกฎหมายเพื่ออนุญาตให้ทำแท้งในกรณีที่ถูกข่มขืน ทารกในครรภ์พิการแต่กำเนิดล้มเหลวในการคุมกำเนิด หรือบางกรณีสุพันธุศาสตร์ หลังจากการเปลี่ยนแปลงนี้ อัตราการทำแท้งที่ผิดกฎหมายยังคงสูง สิ่งนี้ทำให้เกิดความกังวลต่อความปลอดภัยของสตรีชาวสิงคโปร์ การอภิปรายของรัฐสภาในประเด็นนี้ นำไปสู่การปฏิรูปกฎหมายการทำแท้งใน ปี 1969

อย่างไรก็ตาม การทำแท้งถูกกฎหมายช่วยควบคุมอัตราการเติบโตของประชากรในสิงคโปร์ในระดับสูงในทศวรรษ 1960 ประสบความสำเร็จ โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรลดลงจาก 2.8% เป็น 0.1% ในช่วง 15 ปี หลังจากการแนะนำ มีการทำแท้ง 6,815 ครั้งในสิงคโปร์ ในปี 2017 ทำให้ตัวเลขนี้ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 1973

สิงคโปร์มีพระราชบัญญัติการยุติการตั้งครรภ์ บัญญัติว่า ผู้หญิงคนใดก็ตามที่เป็นพลเมืองของสิงคโปร์ มีใบอนุญาตทำงานภายใต้พระราชบัญญัติการจ้างงานของแรงงานต่างชาติหรือเคยพำนักอยู่ในสิงคโปร์เกินสี่เดือนจะได้รับอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ นอกจากนี้ยังใช้กับผู้หญิงที่คู่สมรส มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เหล่านี้ เกณฑ์เหล่านี้ใช้ไม่ได้กับ การรักษาใดๆ เพื่อยุติการตั้งครรภ์ซึ่งจำเป็นในทันทีเพื่อช่วยชีวิตหญิงตั้งครรภ์ ขั้นตอนต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ที่ได้รับอนุญาตในสถาบันที่ได้รับอนุมัติโดยได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ป่วย การละเมิดหลักเกณฑ์เหล่านี้จะส่งผลให้มีโทษปรับสูงสุด 3,000 เหรียญสหรัฐ จำคุกสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายมีหลักก็ต้องมีข้อยก กล่าวคือ เว้นแต่จะอยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษ การตั้งครรภ์อาจไม่ยุติลงหากมีอายุมากกว่า 24 สัปดาห์ เว้นแต่จะปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ หากการตั้งครรภ์อยู่ระหว่าง

16 ถึง 24 สัปดาห์ การรักษาจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้มีอำนาจที่มีคุณสมบัติที่ถูกต้อง หากผู้ป่วยเข้ารับการรักษาโดยไม่ผ่าตัด ไม่จำเป็นต้องให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมมีคุณสมบัติหรือต้องดำเนินการในสถาบันที่ได้รับอนุมัติ ไม่มีความยินยอมที่จำเป็นสำหรับการยุติการตั้งครรภ์นอกเหนือจากของหญิงตั้งครรภ์ สิ่งนี้ยังคงเป็นจริงสำหรับผู้เยาว์

นายฉวี เชียน จิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เสนอว่า ร่างกฎหมายนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพของผู้หญิง เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติและความก้าวหน้าของมนุษย์" และ "เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กที่เกิดมาเป็นลูกที่ต้องการ ภายใต้ร่างกฎหมาย การยุติการตั้งครรภ์สามารถทำได้ภายใต้ 4 สถานการณ์ ดังนี้

5. การตั้งครรภ์คุกคามสุขภาพหรือชีวิตของหญิงตั้งครรภ์
6. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและครอบครัวของผู้หญิงนั้นไม่เหมาะสมกับเด็ก
7. หากเกิด เด็กอาจประสบปัญหาสุขภาพหรือทุพพลภาพ
8. การตั้งครรภ์เป็นผลมาจากการข่มขืนหรือการร่วมประเวณีระหว่างพี่น้อง

ต้องได้รับความยินยอมในการยุติการตั้งครรภ์หากผู้หญิงที่เป็นปัญหาไม่ได้แต่งงานและอายุต่ำกว่า 18 ปี ร่างกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2513

ท่ามกลางพระราชบัญญัติ 1974 ก็ผ่านไปได้ที่จะเปลี่ยนการกระทำที่หมดอายุจากปี 1969 มันคล้ายกับการออกกฎหมายก่อนหน้านี้อย่างใกล้ชิด ทำสถานการณ์ที่จะอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ถูกยกเลิก อนุญาตให้ทำการรักษาตามคำขอ นอกจากนี้ ผู้ป่วยเป็นบุคคลเดียวที่ต้องยินยอมให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ในปี 1986 ได้มีการแนะนำการให้คำปรึกษาก่อนการกระทำแบบบังคับ สิ่งนี้ใช้กับผู้หญิงทุกคนที่มีลูกมากกว่าสองคน ไม่ผ่านการสอบระดับประถมศึกษาหรือไม่ใช่พลเมืองสิงคโปร์ สิ่งนี้ได้รับการแก้ไขในปี 2105 เพื่อนำไปใช้กับผู้หญิงทุกคน

กฎหมายปัจจุบันเกี่ยวกับการทำแท้งของสิงคโปร์ถือว่ามีความก้าวหน้า ศูนย์สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ วางไว้ในหมวดหมู่ที่ก้าวหน้ามากที่สุดในห้า "ตามคำขอ" ในปี 1996 สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 47 ประเทศที่อนุญาตให้ทำแท้งตามคำขอ ในปี 2020 ก็เป็นหนึ่งใน 67 จากทั้งหมด 194 ในปี 1994 สิงคโปร์เป็นหนึ่งใน 179 สมาชิกที่ลงนามในการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับประชากรและการพัฒนาแผนปฏิบัติการ โปรแกรมนี้เรียกร้องให้เปิดเสรีกฎหมายการทำแท้งท่ามกลางข้อเรียกร้องอื่นๆ (https://hmong.in.th/wiki/Abortion_in_Singapore)

4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคมเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ผลการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

4.2.1 ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องศีลธรรม

การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายและทำแท้งเถื่อน (ผิดกฎหมาย) เดิมประมวลกฎหมายอาญามีเหตุยกเว้นความผิดหากการทำแท้งเป็นการกระทำของแพทย์และการตั้งครรภ์มีผลต่อสุขภาพของหญิงหรือเกิดจากการกระทำผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา แต่ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้หญิงทำแท้งได้แม้การตั้งครรภ์มิได้มีผลต่อสุขภาพของหญิงหรือมิได้เกิดจากการกระทำผิดในทางอาญา อีกทั้งยังมีความเห็นของหลายๆ ฝ่ายเห็นว่าการทำแท้งดังกล่าวผิดศีลธรรม หรือพูดง่าย ๆ ว่า “บาป” เนื่องจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนา การทำแท้งเป็นการทำลายชีวิตที่บาปและผิดศีลธรรมเพราะในทางศาสนาและศีลธรรมชีวิตเริ่มต้นแล้วตั้งแต่ปฏิสนธิ ตามหลักพุทธจริยศาสตร์ เกณฑ์หลักสำหรับตัดสินความที่กรรมเป็นกุศลหรืออกุศลใช้เจตนาและสภาวะแห่งธรรมนั้นที่ส่งผลต่อจิต และเกณฑ์รอง คือ ไข่มโนธรรมของตนเอง การยอมรับของ

บัณฑิต และพิจารณาลักษณะและผลของการกระทำ บางท่านเห็นว่าบาปหรือไม่บาปเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้เจ้าของชีวิต คิดและตัดสินใจเอง การกระทำต่าง ๆ ซึ่งกล่าวว่า ดี ถูก และควร ย่อมนำไปสู่ความสุขอันเป็นเป้าหมาย

แนวคิดที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาปตามหลักศาสนาพุทธ แม้จะไม่ได้ระบุว่าการทำแท้งเป็นเรื่องผิด แต่ก็มีมติความเชื่อว่าการเป็นมนุษย์นั้นเริ่มต้นตั้งแต่การปฏิสนธิในท้องของผู้หญิง การทำแท้งจึงถือเป็นการฆาตกรรม ทำให้เป็นบาป การนำเสนอเรื่องการทำแท้งแล้วเกิดเคราะห์กรรมต่าง ๆ จึงทำให้คนเชื่อและยอมจำนนต่อแนวคิดเรื่องบาปบุญ แม้ในศาสนาอิสลามที่เชื่อว่าการทำแท้งเป็นบาป เพราะเด็กที่กำลังจะเกิดถือเป็นสิ่งที่พระเจ้ามอบให้ จึงไม่ควรทำลาย ในศาสนาคริสต์ก็เชื่อว่าทารกในครรภ์มีชีวิตเทียบเท่าผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้น การทำแท้งจึงเป็นเรื่องผิด หากมองในแง่ของพุทธศาสนากฎการทำแท้งตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ถือว่าการทำผิดศีลธรรมหรือจะทำให้ชัดเจนกว่านั้นคือ การทำแท้งถือว่าเป็นบาปทั้งหญิงที่ตั้งครรภ์และผู้ที่ทำแท้งให้ นั่นเอง

4.2.1 ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อการแก้ไขปัญหาทางสังคม

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน หรือมีบุตรจำนวนมาก หรือสถานะทางการเงิน (ฐานะยากจน) หรือพ่อแม่ไม่รับผิดชอบ หรือทารกในครรภ์มีอวัยวะไม่ครบ ล้วนเป็นปัญหาที่ไม่ได้มีผลกระทบต่อครอบครัวของเด็กเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อสังคมอีกด้วย หากเด็กเกิดมาท่ามกลางความไม่พร้อมในด้านต่างๆ จะมีผลกระทบในหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาด้านสุขภาพทางกายและจิตของเด็กมีอวัยวะไม่ครบ ไม่มีแขน ขา กายพิการ จะมีผลต่อเด็กที่ใช้ชีวิต สภาพจิตใจ การศึกษา การเลี้ยงดูที่แตกต่างจากเด็กปกติ หรือครอบครัวที่มีบุตรจำนวนมาก จะมีผลต่อสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงมีแนวคิดที่สนับสนุนให้การทำแท้งควรเป็นเรื่องการตัดสินใจของ ผู้ตั้งครรภ์ที่มีมุมมองต่อชีวิตที่จะเกิดขึ้นมาอย่างไร การที่ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกผิดบาปจากการทำแท้ง เนื่องจากอิทธิพลของศาสนาและความเชื่อที่แทรกซึมอยู่ในชีวิต สำหรับผู้สนับสนุนการทำแท้งถูกกฎหมายนั้น ศีลธรรมกับกฎหมายต้องแยกจากกัน การทำผิดศีลธรรม อาจไม่ผิดกฎหมาย การทำแท้งอธิบายด้านศีลธรรมไม่ได้ แต่ต้องอธิบายว่าการทำแท้งนั้นกระทบความสงบสุขของสังคมหรือไม่ อย่างไร

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดได้ทุกช่วงอายุ หากการตั้งครรภ์เกิดจากความไม่พร้อมของชายและหญิง ท้องในวัยเรียน หรือเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ ไม่มีเงินจะเลี้ยงดูบุตร อันเป็นผลจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการแพทย์ ผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ย่อมมีปัญหาด้านสังคมจิตใจ หลายคนสามารถปรับตัวและหาหนทางแก้ไขปัญหาได้ หลายคนไม่สามารถหาทางออกได้ บางคนตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์ซึ่งโดยมากเป็นการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัยจนเสียชีวิตได้ หรือการทำแท้งเมื่อมีความเสี่ยงว่าทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง อาจทำให้ส่งผลต่อตัวเด็ก เพราะหากคลอดออกมาแล้ว มีร่างกายที่พิการก็อาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก ทั้งในแง่ร่างกายและจิตใจนั่นเอง กฎหมายอาญาได้มีการแก้ไขใหม่ถือเป็นทางเลือกของหญิงและเป็นการลดปัญหาสังคม ร่างกาย และจิตใจของหญิงที่ตั้งครรภ์ด้วย ดังนั้น เราคงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างทำแท้ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา หรือไม่ให้ทำแท้งเพราะจะขัดต่อศีลธรรม

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีศึกษาความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เป็นการวิจัยที่ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศและศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ

การศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำแท้งตามกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ ซึ่งในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงประเทศสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อาเจนติน่า และสิงคโปร์ ผลการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย พบว่า ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายทำแท้งของไทยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ สังคมไทยต้องห้ามมิให้ทำแท้งมาแต่โบราณเห็นได้จากกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่ใหยาหรือทำร้ายหญิงมีครรภ์เป็นเหตุให้หญิงแท้งลูก และกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้กำหนดบทลงโทษแก่หญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูก ผู้ที่กระทำให้หญิงแท้งลูกและต้องรับโทษหนักขึ้นในกรณีที่ผู้กระทำเป็นแพทย์ หรือหญิงไม่ยินยอมแต่ไม่ต้องรับโทษ ในกรณีพยายามกระทำความผิด ซึ่งในปัจจุบัน การทำแท้งอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายอาญา บทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานทำให้แท้งลูกก็ได้รับการแก้ไข เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมความผิดฐานทำให้แท้งลูกให้หญิงสามารถทำแท้งได้ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และเพิ่มเหตุยกเว้นความผิดอื่นๆ อันจะเอื้อประโยชน์แก่หญิงให้สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและไม่มีความผิดตามกฎหมาย ทั้งนี้การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลใช้บังคับวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 ข้อบังคับแพทยสภาฯ ระบุหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ว่าแพทย์ที่ทำแท้งให้หญิงตามกฎหมายอาญามาตรา 305 (1) และ (2) แล้ว ในกรณีที่หญิงมีปัญหาสุขภาพทางจิต หรือมีความเครียดอย่างรุนแรงเพราะพบว่าทารกในครรภ์ มีความเสี่ยงที่จะพิการอย่างรุนแรง หรือมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคติดต่อทางพันธุกรรมอย่างรุนแรง ก็สามารถทำแท้งให้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ทั้งแพทย์ผู้ทำแท้งและหญิงที่ถูกทำให้แท้ง ขณะที่ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายทำแท้งของต่างประเทศ กฎหมายทำแท้งในปัจจุบันเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างสิทธิที่จะมีชีวิตของทารก (Right to life) และสิทธิส่วนตัวของหญิงในความเป็นเจ้าของร่างกาย (Right to privacy) ตามหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยสิทธิที่จะมีชีวิตนั้นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ให้การรับรองไว้ แต่อย่างไรก็ตาม มีแนวคิดเรื่องการทำแท้งเสรี

หนึ่งในทางออกสู่การพัฒนา ซึ่งมีประเทศจำนวนมากที่มีกฎหมายอนุญาตทำแท้งเสรี ผลลัพธ์ที่ตามมาจากกฎหมายดังกล่าว มักเป็นไปในแนวโน้มที่ดีเนื่องจากการอนุญาตทำแท้งเสรีเป็นการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่า การตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ประเทศหนึ่งที่มีการใช้กฎหมายทำแท้งเสรีแล้วก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีอย่างเห็นได้ชัด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสหรัฐฯได้ประกาศให้การทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายนั้น ก็พบว่า อัตราการก่ออาชญากรรมลดลงอย่างมาก ในช่วงก่อตั้งของประเทศสหรัฐฯ นั้น ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้อย่างเสรีโดยไม่ผิดกฎหมาย แต่มีเงื่อนไขคือจะทำแท้งได้ก็ต่อเมื่ออายุครรภ์ ไม่เกิน 16 สัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2371 รัฐนิวยอร์กได้เริ่มมีการควบคุม การทำแท้งและกฎหมายห้ามทำแท้งได้ถูกบังคับใช้ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2443 หลังจากมีการบังคับใช้กฎหมายห้ามทำแท้ง การทำแท้งก็กลายเป็นเรื่องที่อันตราย และมีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับผู้หญิง ส่งผลให้ผู้หญิงรายได้น้อยและไม่มีความรู้ด้านการคุมกำเนิดไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขนี้ ได้ทำให้มีเด็กที่เกิดมาจากการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์และมีเด็กด้อยโอกาสเป็นจำนวนมาก (Levitt and Dubner, 2007) ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2513 มี 5 รัฐในสหรัฐฯ ประกอบไปด้วย รัฐนิวยอร์ก รัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐวอชิงตัน รัฐอลาสกา และรัฐฮาวาย ที่ประกาศให้การทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย ต่อมาในวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2516 การทำแท้งได้ถูกประกาศเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายทั่วสหรัฐฯ

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศสมาชิกอาเซียนและสิทธิในการทำแท้งตามกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน สรุปได้ ดังนี้

กฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์และลาวยังคงกำหนดห้ามมิให้มีการทำแท้งในทุกกรณี

กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ กัมพูชา และเวียดนามอนุญาตให้มีการทำแท้งได้โดยการร้องขอ ภายใต้ข้อกำหนดเรื่องอายุครรภ์ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดช่วงอายุครรภ์ที่สามารถทำแท้งได้คือไม่เกิน 24 สัปดาห์ กรณีของประเทศกัมพูชากำหนดอายุครรภ์ไม่เกิน 14 สัปดาห์ และต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศบรูไน เมียนมา และอินโดนีเซีย อนุญาตให้กระทำได้เฉพาะกรณีเพื่อการรักษาชีวิตของหญิง และโดยเฉพาะกฎหมายของประเทศอินโดนีเซียได้กำหนดเงื่อนไขอื่นร่วมด้วย เช่น การตั้งครุฑต้องเกิดจากการถูกข่มขืน เหตุที่ทำให้ต้องทำแท้งมาจากปัญหาสุขภาพของทารกในครรภ์และการทำแท้งต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรส เป็นต้น

กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศมาเลเซีย อนุญาตให้ทำแท้งเฉพาะกรณีเพื่อสุขภาพของหญิง ซึ่งรวมทั้งปัญหาทางสุขภาพกายและปัญหาทางสุขภาพจิตของหญิงนั้นด้วย

สำหรับสหราชอาณาจักรในปี ค.ศ. 1803 มีบทบัญญัติให้ทำแท้งครั้งแรกให้ผู้ทำแท้งหลังทารกในครรภ์แสดงการมีชีวิตจะได้รับโทษถึงประหารชีวิต แต่ในปี ค.ศ. 1938 นี้ สหราชอาณาจักรยกเลิกความผิดเกี่ยวกับการทำแท้ง ต่อมาปี ค.ศ. 1967 สหราชอาณาจักร ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการทำแท้ง หรือ Abortion Act โดยกำหนดให้การทำแท้งไม่เป็นความผิด หากกระทำโดยแพทย์และได้กระทำในโรงพยาบาลและเป็นการตั้งครุฑที่มีความเสี่ยงต่อชีวิต หรือเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของหญิง หรือเป็นอันตรายต่อทารกหากคลอดออกมาจะต้องทนทุกข์ทรมานต่อร่างกายและจิตใจอันเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงและต้องได้รับความเห็นชอบของแพทย์อย่างน้อย 2 คน ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศสหราชอาณาจักร อนุญาตให้มีการทำแท้งได้ภายใต้เงื่อนไขคือ มีแพทย์อย่างน้อย 2 คน ให้การรับรองด้วยเจตนาสุจริตว่ามีอายุครรภ์ไม่เกิน 24 สัปดาห์และหาก

ตั้งครรภ์ต่อไปจะเป็นการเสี่ยงมากกว่าหรือหญิงจะได้รับอันตรายต่อสุขภาพกายจิตใจ หรือต่อเด็ก ๆ ที่มีชีวิตอยู่ของครอบครัวนั้น หรือหากตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อชีวิตของหญิง หรือเพื่อป้องกันการบาดเจ็บถาวรต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิง หรือจะเป็นการเสี่ยงอย่างมาก หากเด็กคลอดออกมาจะต้องทนทุกข์ทรมานจากความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจซึ่งนำไปสู่ความพิการร้ายแรง

ประเทศฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. 1974 สภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติเวย (loi « Veil ») ได้มีการยกเลิกโทษในความผิดฐานทำแท้ง โดยอนุญาตให้ทำแท้งได้ตามความสมัครใจ ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศฝรั่งเศสสามารถกระทำได้ภายใต้เงื่อนไข คือ มีคำร้องขอของหญิงว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ ซึ่งต้องกระทำภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์แรก โดยแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐและกรณีที่หญิงเป็นผู้เยาว์ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง แต่ต้องพบบุคคลที่บรรลุนิติภาวะมาด้วย

ประเทศอาร์เจนตินา ปัจจุบันการทำแท้งในประเทศอาร์เจนตินาถูกระบุให้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย เป็นคดีอาชญากรรมที่มีบทลงโทษรุนแรงและมีข้อยกเว้นอนุญาตให้ทำแท้งได้เพียงไม่กี่กรณีเท่านั้น คือ การตั้งครรภ์ที่เกิดจากการข่มขืน และอาการครรภ์เป็นพิษที่จะทำให้มารดาเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ซึ่งอาจเป็นเพราะเหตุผลของศีลธรรมทางศาสนา

ประเทศสิงคโปร์ ก่อนปี 1967 การทำแท้งเป็นสิ่งผิดกฎหมายในสิงคโปร์ เว้นแต่จำเป็นต้องช่วยชีวิตหรือปกป้องสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ประมวลกฎหมายอาญานี้ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียปัจจุบันการทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมายสำหรับพลเมืองสิงคโปร์ สิงคโปร์จึงเป็นประเทศที่อนุญาตให้ทำแท้งตามคำขอ โดยพระราชบัญญัติการยุติการตั้งครรภ์ บัญญัติว่า “ผู้หญิงคนใดก็ตามที่เป็นพลเมืองของสิงคโปร์ มีใบอนุญาตทำงานภายใต้พระราชบัญญัติการจ้างงานของแรงงานต่างชาติหรือเคยพำนักอยู่ในสิงคโปร์เกินสี่เดือนจะได้รับอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้” เว้นแต่จะอยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษ การตั้งครรภ์อาจไม่ยุติลงหากมีอายุมากกว่า 24 สัปดาห์ เว้นแต่จะปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ หากการตั้งครรภ์อยู่ระหว่าง 16 ถึง 24 สัปดาห์ การรักษาจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้มีอำนาจที่มีคุณสมบัติที่ถูกต้อง การทำแท้งของสิงคโปร์ในปัจจุบันถือว่ามีความก้าวหน้ามากมีการลงนามในการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับประชากรและการพัฒนาแผนปฏิบัติการ

จะเห็นได้ว่า กฎหมายทำแท้งของแต่ละประเทศที่อนุญาตให้มีการทำแท้งได้นั้นส่วนใหญ่จะมีหลักเกณฑ์ในเรื่อง อายุครรภ์ หรือสุขภาพของหญิงและทารกในครรภ์ ซึ่งก็มีความคล้ายคลึงกันกับกฎหมายอาญาของไทยนั่นเอง และบางประเทศที่ไม่อนุญาตให้แท้งก็จะมีเหตุผลมาจากเรื่องศีลธรรมและความเชื่อทางศาสนา

5.1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม

ผลกระทบของการทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ต่อความคิดเรื่องผิดศีลธรรมกับการแก้ไขปัญหาทางสังคมนั้น ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งให้หญิงทำแท้งได้แม้การตั้งครรภ์มิได้มีผลต่อสุขภาพของหญิงหรือมิได้เกิดจากการกระทำความผิดในทางอาญา สภาพปัญหาการทำแท้งในประเทศไทยนั้นส่วนมากมา

จากการที่มีครรภ์ในช่วงเวลาและสถานะที่ยังไม่พร้อมและปัญหาทางเศรษฐกิจ แม้หลายฝ่ายจะเห็นว่าการทำแท้งเป็นเรื่องผิดศีลธรรม แต่หากพิจารณาในแง่ของการแก้ไขปัญหามาจากการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมซึ่งอาจเกิดได้หลายสาเหตุ เช่น ตั้งครรภ์ในวัยเรียน มีบุตรจำนวนมาก สถานะทางการเงิน (ฐานะยากจน) พ่อเด็กไม่รับผิดชอบ ทารกในครรภ์มีอวัยวะไม่ครบ ฯลฯ เหล่านี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อครอบครัวของเด็กเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อสังคมอีกด้วย หากเด็กเกิดมาท่ามกลางความไม่พร้อมในด้านต่างๆ จะมีผลกระทบในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านปัญหาสุขภาพกายและจิตของเด็กที่มีอวัยวะไม่ครบ ไม่มีแขน ไม่มีขา กายพิการ ทูพพลภาพ ปัญหาสุขภาพกายและจิตของหญิงที่ต้องเลี้ยงดูเด็กที่ทุพพลภาพ อาจส่งผลต่อการเลี้ยงดูและการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากเด็กที่มีร่างกายปกติ หรือครอบครัวที่บุตรจำนวนมากจะมีผลต่อสังคมและเศรษฐกิจ สุขภาพกายและจิตของหญิงที่ต้องแบกรับภาระเพียงลำพัง จึงอาจส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมหากการเลี้ยงดูเด็กไม่มีประสิทธิภาพ แนวคิดที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับการทำแท้ง อาจแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นด้วย และกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย โดยส่วนที่สนับสนุนการทำแท้งอาจจะมีได้สนใจในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม แต่สนใจในด้านของเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ภายในครอบครัว หรือเห็นว่าหญิงที่ตั้งครรภ์มีสิทธิที่จะกระทำใด ๆ ในส่วนของร่างกายของตน หรืออาจจะยังคงคำนึงถึงเรื่องศีลธรรมและจริยธรรม แต่ก็เล็งเห็นถึงปัญหาของหญิงที่ตั้งครรภ์แล้วได้รับบาดเจ็บและบอบช้ำจากการไปทำแท้งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งกลุ่มที่ไม่สนับสนุนการทำแท้งจะมองถึงในด้านของคุณธรรม จริยธรรม และสิทธิของเด็กในครรภ์ที่จะเกิดเป็นมนุษย์ในอนาคต

สำหรับกฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในปี พ.ศ. 2564 ได้รับการแก้ไข เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 ความผิดฐานทำแท้งลูกตามมาตรา 301 – 305 ซึ่งหญิงที่ทำหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกและผู้ที่ทำให้หญิงแท้งลูกต้องรับโทษตามกฎหมาย และมีมาตรา 301 และมาตรา 305 เป็นเหตุยกเว้นความผิด ดังนี้

มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษ...”

มาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 302 เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิด

(1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น

(2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์ อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง

(3) หญิงยินยอมต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

(4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์

(5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ หลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของ แพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ใน วัยรุ่น”

จากหลักกฎหมายดังกล่าว ให้หญิงสามารถทำแท้งได้ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และเพิ่ม เหตุยกเว้นความผิดอื่นๆ อันจะเอื้อประโยชน์แก่หญิงให้สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและไม่มี ความผิดตามกฎหมาย ทั้งนี้การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลใช้บังคับวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 คือตั้งแต่นั้น วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนั้น ข้อบังคับแพทยสภา ยังระบุหลักเกณฑ์การ ปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ว่าแพทย์ที่ทำแท้งให้หญิงตามกฎหมายอาญา มาตรา 305 (1) และ (2) แล้ว ในกรณีที่หญิงมีปัญหาสุขภาพทางจิต หรือมีความเครียดอย่างรุนแรงเพราะ พบว่าทารกในครรภ์มีความเสี่ยงที่จะพิการอย่างรุนแรง หรือมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคติดต่อทาง พันธุกรรมอย่างรุนแรงก็สามารถทำแท้งให้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ทั้งแพทย์ผู้ทำแท้งและหญิงที่ถูก ทำให้แท้ง

ดังนั้น การทำแท้งจึงเป็นเรื่องที่สังคมยังมีมุมมองที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะที่ชัดเจน กล่าวคือ มุมมองที่ผิดศีลธรรมกับมุมมองที่เห็นว่าเป็นการแก้ไขปัญหาสังคม โดยมีที่มาจากแนวคิดเรื่องสิทธิ ระหว่างสิทธิของทารกในการที่จะมีชีวิตอยู่ (*Right to Life*) กับสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้หญิง (*Right to Privacy*) โดยสิทธิของทารกในการที่จะมีชีวิตอยู่เป็นสิทธิที่อยู่บนพื้นฐานทางศาสนาและ ศีลธรรมจรรยา ส่วนสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้หญิงในการที่จะกำหนดชีวิตของตนเองว่าจะ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาวินิจฉัยตนเองอย่างไรจึงจะเหมาะสมและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดของหญิงนั้น สิทธิของทารกนำไปสู่การสนับสนุนและเคารพสิทธิของเด็กที่จะมีชีวิตเหมือนกับมนุษย์ผู้อื่น และหาก เปิดโอกาสให้ทำแท้งได้ก็เท่ากับว่ายอมรับให้เกิดการฆ่ามนุษย์ที่ปฏิสนธิแล้ว ส่วนสิทธิในความเป็น ส่วนตัวของผู้หญิงเป็นการให้มารดามีสิทธิเลือกที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับร่างกายของตนเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่กับความคิดเรื่องผิดศีลธรรมและการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สามารถดำเนินไปได้ในแนวทางที่เกิดประโยชน์สูงสุด ควรเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ต้นเหตุ กล่าวคือ การวางแผนการตั้งครรภ์เมื่อพร้อม ป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์เมื่อไม่มีความพร้อม การให้ความรู้แก่ ผู้เยาว์ นักเรียน นักศึกษา หรือในวัยทำงานผู้ที่มีครอบครัวแล้วได้วางแผนการในการดำเนินชีวิต ครอบครัวย่อมเป็นสิ่งสำคัญ แต่หากเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นในช่วงเวลาที่ยังไม่พร้อม องค์การที่ให้การ บริการหรือบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์หรือในระบบการศึกษามีการสอนเรื่องเพศศึกษาอย่าง จริงจังและ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา และนายจ้าง ภาคเอกชน ต้องปฏิบัติต่อหญิงมีครรภ์ผู้ได้บังคับบัญชา หรือลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในสถานที่ทำงาน หรืออยู่ระหว่าง การศึกษาในสถานศึกษาซึ่งเป็นการคุ้มครองและส่งเสริมสุขภาพของหญิง ทั้งในด้านสุขภาพทางเพศ

และสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์ น่าจะเป็นการแก้ปัญหาการทำแท้งจากต้นเหตุ ซึ่งดีกว่าการแก้ปัญหาที่ ปลายเหตุอย่างที่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเรื่องการทำแท้ง

การมีองค์กรในการให้คำปรึกษาแก่หญิงที่ตั้งครรภ์อาจช่วยให้คำปรึกษา ตรวจสุขภาพกาย และจิตของหญิงที่ตั้งครรภ์ ตรวจสุขภาพทารกในครรภ์ ช่วยแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาก็แก่หญิงมีครรภ์ โดยอาจขยายการดำเนินการนี้ไปยังอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้เข้าใจหลักการ เหตุผล แนวทางในการให้คำปรึกษา เพื่อให้หญิงที่ตั้งครรภ์สามารถเข้าถึงได้ด้วยความสะดวกใจ เพราะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก็เป็นคนในชุมชน คนใกล้ชิดญาติ พี่น้องกับหญิงที่ตั้งครรภ์อยู่แล้ว การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมวิธีการที่ถูกต้องในการให้คำแนะนำกับหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาญาในส่วนการทำแท้ง การปรับทัศนคติต่างๆ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาจช่วยแก้ไขปัญหการทำแท้งโดยถูกกฎหมายไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหาสังคมโดยรวมได้

บรรณานุกรม

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

บทความ

กฤษฎา ศุภวรรณกุล. (2017). แท้ง-ท้อง ยังไม่มีทางเลือก ให้ผู้หญิงในกฎหมายและศีลธรรม. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2564, จาก <https://prachatai.com/journal/2017/11/74086>

กฤษณะโชติ บัวหล้า. การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยกระบวนการทัศน์ทางเลือกเชิงเหตุผล : การทำแท้งในสังคมไทย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ 20 ฉบับที่ 2, 2563.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย “ความผิดฐานทำให้แท้งลูก” ตาม ป.อ. มาตรา 301 และ มาตรา 305 (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2564) [Online]. Available URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100005911772641>, 2564 (กุมภาพันธ์ 6).

กำแพง จาตุรจินดา. มปท. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2563, จาก hfocus.org, 2562.

ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 – มาตรา 366. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2551

จรรยาพร เหมรังษี. กฎหมายการทำแท้งกับจริยธรรมในสังคมไทย. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 6 ฉบับที่ 11, 2564.

ชัยชาญ ศรีหาญ. บ่อเกิดและความสำคัญของศีลธรรมต่อมนุษย์และสังคม. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 2562.

ชูเดช พันทวี. ศึกษากฎหมายทำแท้งกับสิทธิสตรีตามกฎหมายไทย. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2564.

พระชาย วรธัมโม. (2563). พระ-เพศ-พุทธ. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.tcijthai.com/news/2014/04/archived/5057>

พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์. การทำแท้งที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย. วารสารสังคมวิชาการ. ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 (2019): กันยายน - ธันวาคม 2562.

พุทธทาสภิกขุ. พุทธทาส แนวแนวจริยธรรมร่วมสมัย ชุดที่ 3 จุดหมายปลายทาง และตัวแท้ของ มุลินีสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (มปท.). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 9. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2563,

จ

า

ก

<https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=9&chap=4&page=t9-4-infodetail01.html>

ปชาบดี ดั่งดี. การทำแท้งโดยชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษาเปรียบเทียบเงื่อนไขประกอบการทำแท้งในต่างประเทศ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2557.

ปิยบุตร แสงกนกกุล.(2548). เหตุการณ์สำคัญในกฎหมายฝรั่งเศสตลอดปี 2004. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2558 จาก <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=735>

เมธิกาญจน์ ช้างหัวหน้า. ความชอบธรรมในการทำแท้งกรณีชีวิตในครรภ์มารดาไม่สมบูรณ์. (ดุชนิพนธ์คณะ นิติศาสตร์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552.

ลัฐิกา เนตรทัศน์. ภาพรวมกฎหมายว่าด้วยการทำแท้งของประเทศต่าง ๆ และกฎหมายของประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563.

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. กฎหมายทำแท้ง: ข้อโต้แย้งที่ไม่ยุติ. กรุงเทพฯ: เจเนเตอร์ เพรส, 2537.

วริศา สมสวัสดิ์. นิติศาสตร์แนวสตรีนิยม. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

วิลาสินี พนานครทรัพย์.การทำแท้ง: มุมมองที่แตกต่าง. วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา ปีที่ 30 ฉบับที่ 1, 2554.

วัชรกรณ อนุพันธ์. การทำแท้ง มุมมองด้านกฎหมาย สิทธิเสรีภาพ การแพทย์ และจริยธรรม. [วารสารนวมทองแพทยศาสตร์ปริทรรศน์](#) ปีที่ 8 ฉบับที่ 2, 2564.

สุรพี โพธิสาราช. เมื่อการทำแท้งกลายเป็นสิทธิ. The Journal of Law, Public Administration and Social Science. School of Law Chiang Rai Rajabhat University Vol.5 No.1 (January – June 2021) , 2564.

อรัญ สุวรรณบุปผา. หลักอาญาวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

อารดี ประสมทรัพย์. ทางเลือกที่จะทำแท้ง : การพิทักษ์สิทธิผู้หญิง ของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

Center for Reproductive Rights. (2019). **Accelerating Progress: Liberalization of Abortion Laws Since ICPD**. Retrieved from Center for Reproductive Rights: <https://reproductiverights.org/sites/default/files/documents/World-Abortion-Map-AcceleratingProgress.pdf>

Center for Reproductive Rights. (2020). The World's Abortion Laws. Retrieved November 22, 2020, from Center for Reproductive Rights: <https://reproductiverights.org/worldabortionlaws>